

Protokół

6. posiedzenia I. sesji X. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 23. lutego 1914.

Początek o godzinie 10 minut 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Adam hr. Gołuchowski.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Stanisław Kasznica, Teodor Rożankowski i Stanisław Biały.

Obecnych posłów 121.

Ze strony Rządu: c. k. Namiestnik JE. Witołd Korytowski i c. k. Wiceprezydent Namiestnictwa Stanisław Grodzicki.

Marszałek konstataje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół czwartego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół piątego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowym do przejrzenia.

Marszałek oznajmia, że udzielił urlopów p. Męcińskiemu na 3 dni, a p. Barańskiemu na 8 dni.

Marszałek odpowiada p. Makuchowi na zapytanie postawione na poprzednim posiedzeniu w sprawie języka sprawozdań c. k. Rady szkolnej.

Marszałek udziela głosu p. Pilatowi w sprawie odpowiedzi imieniem Wydzia-

łu krajowego na zapytanie p. Cegielskiego w sprawie ogłoszenia kursu drenarskiego.

Przemawia p. Pilat imieniem Wydziału krajowego, udzielając wyjaśnienia w sprawie powyższej.

W sprawie odpowiedzi członka Wydziału krajowego p. Pilata prosi o głos p. Cegielski.

Marszałek oznajmia, że głosu udzielić nie może, gdyż regulamin sejmowy tego nie dopuszcza.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 23. lutego 1914, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej Ls. 1676, 1678—1680, 1684—1688, 1694 - 1703, 1705, 1706, 1708, 1709, 1711—1713, 1715, 1716, 1718—1720, 1722—1724, 1727, 1729, 1731, 1732, 1734, 1736 - 1738, 1740—1743, 1746, 1748, 1750, 1751, 1753—1759, 1764, 1766.

Komisji szkolnej Ls. 1677, 1693, 1721, 1725, 1726, 1728, 1730, 1733, 1735, 1739, 1747, 1752, 1760, 1761, 1763, 1765, 1767, 1768, 1771.

Komisji administracyjnej Ls. 1707, 1717, 1762.

Komisji prawniczej Ls. 1710.

Komisji gospodarstwa kraj. I.s. 1704, 1714, 1745.

Komisji przemysłowej I.s. 1689, 1690, 1692.

Komisji zapomogowej I.s. 1744, 1749.

Marszałek oznajmia, że Izba przystępuje obecnie do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zakupu enklawy w celu powiększenia kompleksu gruntów kraj. zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji sanitarnej w porozumieniu z komisji budżetową.

Izba uchwała wniosek p. sprawozdawcy bez rozprawy.

Następują:

2. Wybory uzupełniające do Komisji:

szkolnej 3 członków (w miejsce pp. Czartoryskiego, Kasznicy i Singalewicza),

drogowej 1 członka (w miejsce p. Głabińskiego),

kolejowej 2 członków (w miejsce pp. Krzeczunowicza, Waleryana i Schmidta),

bankowej 1 członka (w miejsce p. Łahodyńskiego),

gospodarstwa krajowego 1 członka (w miejsce p. Dzieduszyckiego).

Marszałek oznajmia, że w porządku dziennym zaszła pomyłka, gdyż ogłoszono wybór uzupełniający do komisji szkolnej w miejsce p. Cieńskiego zamiast Czartoryskiego, co też obecnie prostuje.

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej pp. Biesiadeckiego, Strońskiego, Bardla, Lwa Lewickiego i Burzyńskiego i wzywa posłów do oddawania kartek do wszystkich komisji łącznie, a komisję skrutacyjną do przeprowadzenia skrutynium głosowania.

Tymczasem Izba przystępuje do dalszego punktu porządku dziennego, którym jest:

3. Pierwsze czytanie wniosku p. Götza i tow. w sprawie zmiany ustawy krajowej o ustanowieniu gminnych urzędów rozejmowych.

P. Götz nieobecny w Izbie.

Następuje:

4. Pierwsze czytanie wniosku p. Kędziora i tow. w sprawie dotowania funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, powiatów i gmin na cele melioracyjne.

Przemawia p. Kędzior, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej.

Przemawia p. Terszakowicz i wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji melioracyjnej.

Przemawia p. Okoń i wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba po zamknięciu rozprawy uchwała wniosek p. Kędziora o przekazanie jego wniosku komisji budżetowej.

Następuje:

5. Pierwsze czytanie wniosku p. Głabińskiego i tow. w sprawie założenia w mieście Lwowie krajowego zakładu dla nieuleczalnych oraz krajowego domu podrzutków.

Przemawia p. Głabiński, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji sanitarnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

6. Pierwsze czytanie wniosku p. Głabińskiego i tow. w sprawie ubezpieczenia społecznego na starość i niezdolność do pracy.

Przemawia p. Głębiński, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

7. Pierwsze czytanie wniosku p. Górkiewicza i tow. w sprawie ukrajowienia dróg powiatowych I. kl. w powiecie wadowickim pod nazwą Wadowice-Osiek i Wadowice-Brzeźnica.

Przemawia w zastępstwie nieobecnego wnioskodawcy p. Górkiewicza p. Głębiński, uzasadniając powyższy wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

8. Pierwsze czytanie wniosku p. Petruszewicza i tow. w sprawie zmiany ustawy krajowej z 18. września 1901 Nr. 103 Dz. u. kr. o regulacji rzek przeprowadzić się mającej po myśli § 5 ustawy państwowej z 11. czerwca 1901 Nr. 66 Dz. u. p. w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Przemawia p. Petruszewicz, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Marszałek wzywa komisję skrutacyjną do zdania sprawy z wyniku skrutynium głosowania.

P. Biesiadecki imieniem komisji skrutacyjnej zdaje sprawę z wyniku wyborów. Głosowało 92 posłów; absolutna większość 47 głosów. Wszystkie głosy otrzymali: do komisji kolejowej: pp.: Biesiadecki, Tomaka; do komisji drogowej: p. Maciuszek; do komisji

bankowej: p. Baczyński; do komisji szkolnej: pp.: Bilezewski, Szeptycki i Józef Theodorowicz; do komisji gospodarstwa krajowego: p. Kasznica.

Marszałek stwierdza powyższy wynik wyborów i oznajmia, że powyżsi posłowie wybrani zostali członkami odnosnych komisji.

Następuje:

9. Sprawozdanie Komisji kolejowej o czynnościach i wnioskach Departamentu IV. Wydziału kraj. w sprawach kolejowych za czas od 1. lipca 1911 do 30. czerwca 1912 i od 1. lipca 1912 do 30. czerwca 1913.

Sprawozdawca p. Głębiński, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I.

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdania Wydziału krajowego z czynności Departamentu IV. w sprawach kolejowych za czas od 1. lipca 1911 do 30. czerwca 1912 i za czas od 1. lipca 1912 do 30. czerwca 1913

II.

Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby tytułem subwencji kraju na budowę kolei z Grabin (Dębicy) do Jasła oddał na własność państwa będące w posiadaniu kraju akcyje zakładowe jednej z istniejących kolei lokalnych w nominalnej wartości 500.000 K t. j. pięćset tysięcy koron. Czas i warunki wypłaty ustanowi Wydział krajowy bacząc, by przy budowie tej kolei uwzględnione zostały w pełni interesy kraju z tą budową w związku zostające.

III.

I. Sejm uchyla swą uchwałę z dnia 8. lutego 1910 powziętą w sprawie finansowego poparcia przez kraj projektowanej kolei lokalnej z Wieliczki na Myślenice do Mszany dolnej.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcji pierwszeństwa przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna w sumie nie wyższej niż K 2,338.800 — słowami dwa miliony trzysta trzydzieści ośm tysięcy ośmset kor. przez wpłatę za nie pełnej imiennej wartości z zasobów krajowego funduszu kolejowego lub z funduszków uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki, a to pod warunkami:

1) że wpłata na akcje pierwszeństwa, które kraj obejmie, nastąpi wtenczas, gdy interesenci miejscowi uiszczą gotówką wpłatę na akcje zakładowe, a od gwarantujących ciąż autonomicznych ich zobowiązania gwarancyjne oprocentowania i umorzenia pewnej części zakładowego kapitału akcyjnego będą prawnie zabezpieczone;

2) że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego Towarzystwa akcyjnego co do porządku użycia dochodów kolei, ułożone będą w porozumieniu i przy współdziałaniu Wydziału krajowego;

3) że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna i

4) że budowa tej kolei, jakoteż dostawy dla tej kolei i t. p. będą rozdane o ile możliwości w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możliwości z uwzględnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności budowa kolei przeprowadzona będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia ofert.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia imieniem kraju z koncesyonaryuszem kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna, umowy spółkowej, w której będą zastrzeżone wszystkie powyżej wymienione warunki udziału kraju w kapitale budowy tej kolei i w której będzie ustanowiony sposób i terminy wpłaty tego udziału.

IV.

1) Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcji pierwszeństwa przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei z Krosna do Brzozowa w sumie nie wyższej niż 1,175.000 K słowami milion sto siedmdziesiąt pięć tysięcy koron, ewentualnie w razie ustalenia porozumień z c. k. Rządem sumy ogólnej kapitału wyższej niż w sprawozdaniu podano, w sumie nie wyższej od 25% udziału wraz z interesentami przez wpłatę za nie pełnej imiennej wartości z zasobów krajowego funduszu kolejowego, względnie z funduszków uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki, a to pod warunkami:

a) że wpłata na akcje pierwszeństwa, które kraj obejmie, nastąpi wtenczas, gdy interesenci miejscowi uiszczą gotówką wpłatę na akcje zakładowe, a od gwarantujących ciąż autonomicznych ich zobowiązania gwarancyjne oprocentowania i umorzenia pewnej części zakładowego kapitału akcyjnego będą prawnie zabezpieczone;

b) że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego Towarzystwa akcyjnego co do porządku użycia dochodów kolei, ułożone będą w porozumieniu i przy współdziałaniu Wydziału krajowego;

c) że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Krosno-Brzozów;

d) że budowa tej kolei, jakoteż dostawy dla tej kolei i t. p. będą rozdane o ile możliwości w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możliwości z uwzględnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności budowa kolei przeprowadzoną będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia ofert.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia imieniem kraju z koncesyonaryuszem kolei lokalnej Krosno-

Brzozów, umowy, w której będą zastrzeżone wszystkie powyżej wymienione warunki udziału kraju w kapitale budowy tej kolei i w której będzie ustanowiony sposób i terminy wpłaty tego udziału.

V.

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcyi pierwszeństwa przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei z Przemyśla do Krasiczyna w sumie nie wyższej niż 825.000 K, słowami ośmset dwadzieścia pięć tysięcy koron, przez wpłatę za nie pełnej imiennej wartości z zasobów krajowego funduszu kolejowego, względnie z funduszków uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki, a to pod warunkami:

a) że wpłata na akcyę pierwszeństwa, które kraj obejmie, nastąpi wtenczas, gdy interesenci miejscowi uiszczą gotówką wpłatę na akcyę zakładowe, a od gwarantujących ciał autonomicznych ich zobowiązania gwarancyjne, oprocentowania i umorzenia pewnej części zakładowego kapitału akcyjnego będą prawnie zabezpieczone;

b) że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego Towarzystwa akcyjnego co do porządku użycia dochodów kolei ułożone będą w porozumieniu i przy współudziale Wydziału krajowego;

c) że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Przemyśl-Krasiczyn;

d) że budowa tej kolei, jakoteż dostawy dla tej kolei i t. p. będą rozdane o ile możności w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możności z uwzględnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności budowa kolei przeprowadzoną będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia ofert.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia imieniem kraju z kon-

cesyonaryuszem kolei lokalnej Przemyśl-Krasiczyn, umowy, w której będą zastrzeżone wszystkie powyżej wymienione warunki udziału kraju w kapitale budowy tej kolei i w której będzie ustanowiony sposób i terminy wpłaty tego udziału.

VI.

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcyi pierwszeństwa przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei z Podhajec do Wiśniowczyka w sumie nie wyższej niż 762.500 K słowami siedmset sześćdziesiąt dwa tysięcy pięćset koron, przez wpłatę za nie pełnej imiennej wartości z zasobów krajowego funduszu kolejowego, względnie z funduszków uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki, a to pod warunkami:

a) że wpłata na akcyę pierwszeństwa, które kraj obejmie, nastąpi wtenczas, gdy interesenci miejscowi uiszczą gotówką wpłatę na akcyę zakładowe, a od gwarantujących ciał autonomicznych ich zobowiązania gwarancyjne, oprocentowania i umorzenia pewnej części zakładowego kapitału akcyjnego będą prawnie zabezpieczone;

b) że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego Towarzystwa akcyjnego co do porządku użycia dochodów kolei ułożone będą w porozumieniu i przy współudziale Wydziału krajowego;

c) że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Podhajce-Wiśniowczyk;

d) że budowa tej kolei, jakoteż dostawy dla tej kolei i t. p. będą rozdane o ile możności w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możności z uwzględnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności budowa kolei przeprowadzoną będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia ofert.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia imieniem kraju z koncesyonaryuszem kolei lokalnej Podhaje-Wiśniowczyk, umowy, w której będą zastrzeżone wszystkie powyżej wymienione warunki udziału kraju w kapitale budowy tej kolei i w której będzie ustanowiony sposób i terminy wpłaty tego udziału.

3. Z powyższych upoważnień Wydział krajowy może zrobić użytek i na ten wypadek, jeżeliby linia kolejowa z Podhaje do Wiśniowczyka miała być budowana przez Towarzystwo akcyjne „Kolej lokalna Lwów-Podhaje“.

VII.

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla normalnotorowej kolei lokalnej z Rzeszowa na Kolbuszowę do Niska na przeciąg czasu 75 lat, licząc od dnia uzyskania koncesyi, gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania po najwyżej 5%, opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa w sumie imiennej 5,400.000 słowami pięć milionów czterysta tysięcy koron, którą się ma zaciągnąć celem pokrycia części kosztów budowy tej kolei.

2. Gwarancya ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei nie osiągną gwarantowanej wysokości, brakująca reszta uzupełniona będzie z krajowego funduszu kolejowego.

Wpłacone przez fundusz kolejowy zaliczki gwarancyjne stanowią bezprocentowy dług przedsiębiorstwa kolejowego.

3. Upoważnienie pod 1) Wydziałowi krajowemu udzielone czyni się zależnem od spełnienia następujących warunków:

a) Wydział krajowy uzyska koncesyę na budowę i eksploatacyę normalnotorowej kolei z Rzeszowa na Kolbuszowę do Niska.

b) Kapitał zakładowy normalnotorowej kolei lokalnej z Rzeszowa na Kolbuszowę do Niska ustanowiony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym i nie będzie przekraczać imiennej sumy 9,300.000 kor.

c) Na kapitał akcyjny przyszłego Towarzystwa akcyjnego tej kolei wpłaci c. k. Skarb państwowy 3,100.000 koron w terminie, który będzie ułożony w porozumieniu z Wydziałem krajowym; interesenci miejscowi zaś wpłacą 800.000 koron w terminach, które Wydział krajowy ustanowi.

W zamian za te udziały będą wydane w swoim czasie akcye zakładowe, którym nie będą przysługiwać procenta interkalarne przez czas budowy.

d) Warunki udzielenia koncesyi ułożone będą w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego, przyczem Wydział krajowy ma baczyć, aby kolei lokalnej z Rzeszowa do Niska przyznane zostały przez c. k. Rząd w myśl ustawy państwowej z dnia 8. sierpnia 1910. Dz. u. p. Nr. 149, takie ulgi, ułatwienia i korzyści, jakie według uznania Wydziału krajowego są potrzebne i wskazane.

e) Wydział krajowy zawrze z przyszłym Towarzystwem akcyjnym kolei lokalnej z Rzeszowa do Niska umowę gwarancyjną, w której zastrzeżony będzie Wydziałowi krajowemu bezpośredni wpływ na rozdzianie budowy, przeprowadzenie budowy, zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa, sprawy finansowe i wogóle zarząd kolei, względnie Towarzystwa kolejowego, jak również ułożenie taryf przewozowych.

f) Rozdział dochodów przyszłego Towarzystwa kolejowego ustanowiony będzie za zatwierdzeniem Wydziału krajowego; w szczególności z dochodów kolei mają być pokryte wydatki w następującym porządku:

1) Koszta ruchu i administracyi Towarzystwa.

2) Raty roczne pożyczki pierwszeństwa.

3) Zwrot dopłat krajowego funduszu kolejowego z tytułu gwarancyi dochodów.

4) Umorzenie akcyi zakładowych.

5) Dywidenda od nieumorzonych akcyi zakładowych.

g) Wydział krajowy przeprowadzi rokowania w sprawie warunków, pod którymi obejmie c. k. Zarząd kolei państwowych prowadzenie ruchu na kolei lokalnej z Rzeszowa do Niska. Jeżeliby porozumienie w tym względzie między Wydziałem krajowym a c. k. Zarządem kolei państwowych nie przyszło do skutku, ustanowienie zarządu ruchu na tej kolei zależeć będzie od postanowienia Wydziału krajowego.

h) Statut przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej z Rzeszowa do Niska ułożony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym tak, aby zapewnić dla kraju należyty wpływ w zarządzie Towarzystwa.

VIII.

1) Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla normalnotorowej kolei lokalnej ze Starego Sącza do Szczawnicy na przeciąg czasu 75 lat, licząc od dnia uzyskania koncesyi, gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania po najwyższej 5%, opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa w sumie imiennej 4,500.000 K., słowami cztery miliony pięćset tysięcy koron, którą się ma zaciągnąć celem pokrycia części kosztów budowy tej kolei.

2) Gwarancya ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei nie osiągną gwarantowanej wysokości, brakująca reszta uzupełniona będzie z krajowego funduszu kolejowego.

3) Upoważnienie pod 1) Wydziałowi krajowemu udzielone czyni się za-

leżnem od spełnienia następujących warunków:

a) Wydział krajowy uzyska koncesyę na budowę i eksploatacyę normalnotorowej kolei ze Starego Sącza do Szczawnicy.

b) Kapitał zakładowy normalnotorowej kolei lokalnej ze Starego Sącza do Szczawnicy ustanowiony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym i nie będzie przekraczać imiennej sumy 9,500.000 koron.

c) Na kapitał akcyjny przyszłego Towarzystwa akcyjnego tej kolei wpłaci c. k. Skarb państwowy 4,500.000 koron w terminie, który będzie ułożony w porozumieniu z Wydziałem krajowym; interesenci miejscowi zaś wpłacą 500.000 koron w terminach, które Wydział krajowy ustanowi.

W zamian za te udziały będą wydane w swoim czasie akcye zakładowe, którym nie będą przysługiwać procenta interkalarne przez czas budowy.

d) Warunki udzielenia koncesyi ułożone będą w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego, przyczem Wydział krajowy ma baczyć, aby kolei lokalnej ze Starego Sącza do Szczawnicy przyznane zostały przez c. k. Rząd w myśl ustawy państwowej z dnia 8. sierpnia 1910 Dz. u. p. Nr. 149 takie ulgi, ułatwienia i korzyści, jakie według uznania Wydziału krajowego są potrzebne i wskazane.

e) Wydział krajowy zawrze z przyszłym Towarzystwem akcyjnym kolei lokalnej ze Starego Sącza do Szczawnicy umowę gwarancyjną, w której zatrzeżony będzie Wydziałowi krajowemu bezpośredni wpływ na rozdanie budowy, przeprowadzenie budowy, zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa, sprawy finansowe i wogóle zarząd kolei, względnie Towarzystwa kolejowego, jak również ułożenie taryf przewozowych.

f) Rozdział dochodów przyszłego Towarzystwa kolejowego ustanowiony

będzie za zatwierdzeniem Wydziału krajowego; w szczególności z dochodów kolei mają być pokryte wydatki w następującym porządku:

1) Koszta ruchu i administracyi Towarzystwa.

2) Raty roczne pożyczki pierwszeństwa.

3) Zwrot dopłat krajowego funduszu kolejowego z tytułu gwarancyi dochodów.

4) Umorzenie akcji zakładowych.

5) Dywidenda od nieumorzonych akcji zakładowych.

g) Wydział krajowy przeprowadzi rokowania w sprawie warunków, pod którymi obejmie c. k. Zarząd kolei państwowych prowadzenie ruchu na kolei lokalnej ze Starego Sącza do Szczawnicy. Jeżeliby porozumienie w tym względzie między Wydziałem krajowym a c.k. Zarządem kolei państwowych nie przyszło do skutku, ustanowienie Zarządu ruchu na tej kolei zależeć będzie od postanowienia Wydziału krajowego.

h) Statut przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej ze Starego Sącza do Szczawnicy ułożony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym tak, aby zapewnić dla kraju należyty wpływ w zarządzie Towarzystwa.

IX.

1) Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla normalnotorowej kolei lokalnej z Kołomyi na Kossów do Kut na przeciąg czasu 75 lat, licząc od dnia uzyskania koncesyi, gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania po najwyżej 5%, opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa w sumie imiennej 5,450.000 K., słowami pięć milionów czterysta pięćdziesiąt tysięcy koron, którą się ma zaciągnąć, celem pokrycia części kosztów budowy tej kolei.

2) Gwarancya ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei nie osiągną gwarantowanej wysokości, brakująca reszta uzupełniona będzie z krajowego funduszu kolejowego.

Wpłacone przez fundusz kolejowy zaliczki gwarancyjne stanowią bezprocentowy dług przedsiębiorstwa kolejowego.

3) Upoważnienie pod 1) Wydziałowi krajowemu udzielone czyni się zależnym od spełnienia następujących warunków:

a) Wydział krajowy uzyska koncesyę na budowę i eksploatacyę normalnotorowej kolei z Kołomyi na Kosów do Kut.

b) Kapitał zakładowy normalnotorowej kolei lokalnej z Kołomyi na Kosów do Kut ustanowiony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym i nie będzie przekraczać imiennej sumy 10,900.000 koron.

c) Na kapitał akcyjny przyszłego Towarzystwa akcyjnego tej kolei wpłaci c. k. Skarb państwowy 4,950.000 koron w terminie, który będzie ułożony w porozumieniu z Wydziałem krajowym; interesenci miejscowi zaś wpłacą 500.000 koron w terminach, które Wydział krajowy ustanowi.

W zamian za te udziały będą wydane w swoim czasie akcyje zakładowe, którym nie będą przysługiwać procenta interkalarne przez czas budowy.

d) Warunki udzielenia koncesyi ułożone będą w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego, przyczem Wydział krajowy ma baczyć, aby kolei lokalnej z Kołomyi na Kosów do Kut przyznane zostały przez c. k. Rząd w myśl ustawy państwowej z dnia 8. sierpnia 1910 Dz. u. p. Nr. 149 takie ulgi, ułatwienia i korzyści, jakie według uznania Wydziału krajowego są potrzebne i wskazane.

e) Wydział krajowy zawrze z przyszłym Towarzystwem akcyjnym kolei lo-

kalnej z Kołomyi na Kosów do Kut umowę gwarancyjną, w której zastrzeżony będzie Wydziałowi krajowemu bezpośredni wpływ na rozdanie budowy, przeprowadzenie budowy, zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa, sprawy finansowe i w ogóle zarząd kolei, względnie Towarzystwa kolejowego jak również ułożenie taryf przewozowych.

f) Rozdział dochodów przyszłego Towarzystwa kolejowego ustanowiony będzie za zatwierdzeniem Wydziału krajowego; w szczególności z dochodów kolei mają być pokryte wydatki w następującym porządku:

1. koszta ruchu i administracji Towarzystwa,
2. raty roczne pożyczki pierwszeństwa,
3. zwrot dopłat krajowego funduszu kolejowego z tytułu gwarancji dochodów,
4. umorzenie akcyi zakładowych,
5. dywidenda od nieumorzonych akcyi zakładowych.

g) Wydział krajowy przeprowadzi rokowania w sprawie warunków, pod którymi obejmie c. k. Zarząd kolei państwowych prowadzenie ruchu na kolei lokalnej z Kołomyi na Kosów do Kut. Jeżeliby porozumienie w tym względzie między Wydziałem krajowym a c. k. Zarządem kolei państwowych nie przyszło do skutku, ustanowienie zarządu ruchu na tej kolei zależeć będzie od postanowienia Wydziału krajowego.

h) Statut przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej z Kołomyi na Kosów do Kut ułożony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym tak, aby zapewnić dla kraju należyty wpływ w zarządzie Towarzystwa.

X.

Gdy po myśli dokumentu koncesyjnego z 15. grudnia 1885 Dz. u. p. Nr. 11 z r. 1886 Towarzystwo kołomyjskich kolei lokalnych nie może być zmuszone do

wykonania nadanego mu tym dokumentem koncesyjnym prawa budowy i eksploatacyi odgałęzienia kolejowego do Jabłonowa i gdy z tego powodu połączenie kolejowe tej miejscowości, a w następstwie powiatu kosowskiego z Kołomyją mimo pilnej ekonomicznej potrzeby aż do r. 1975 nie mogłoby być urzeczywistnione, gdy nadto Towarzystwo kołomyjskich kolei lokalnych rości sobie prawo do odszkodowania za ewentualne odstąpienie od tego prawa, mimo braku rzeczowej podstawy, — Sejm wzywa c. k. Rząd wobec powyższego postanowienia dokumentu koncesyjnego wydanego z pominięciem postanowienia § 5. ustawy o koncesjonowaniu kolei żelaznych z 14. września 1854 Dz. u. p. Nr. 238, aby spowodował usunięcie wszelkich przeszkód wywołanych powyższem postanowieniem dokumentu koncesyjnego w zrealizowaniu przez Wydział krajowy projektowanej kolei lokalnej z Kołomyi na Kosów do Kut.

XI.

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju Towarzystwu akcyjnemu „Kolej lokalna Borki wielkie-Grzymałów“ podwyższenia przyznanej na podstawie uchwały Sejmu z 8. lutego 1895, r. zatwierdzonej Najwyższem postanowieniem z 5. stycznia 1896, gwarancji dochodów tej kolei na przeciąg czasu do końca roku 1968 do tej wysokości, jaka jest potrzebna do oprocentowania po najwyżej 5%, opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego do końca r. 1968 pożyczki w sumie imiennej nie wyższej niż 170.000 K. słowami sto siedmdziesiąt tysięcy koron, a to po opłaceniu z dochodów kolei rat pożyczki pierwszeństwa zaciągniętej w pierwotnej kwocie 1,200.000 K. i pożyczki gotówkowej zaciągniętej w pierwotnej kwocie 100.000 K. na podstawie uchwały Sejmu z dnia 30. września 1907 r.

2) Sejm czyni zależnem przyznanie tego podwyższenia gwarancji dochodów od następujących warunków:

a) Fundusz uzyskany z tej pożyczki użyty będzie na budowę toru dowozowego ze stacji kolejowej Grzymałów do miasta Grzymałowa i na założenie tamże ładowni — pod bezpośrednią ingerencją Wydziału krajowego.

b) na częściowe pokrycie kosztów budowy toru dowozowego użyte będą czyste zyski kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów za lata 1912 i następne w kwocie ustalić się mającej przez Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Rządem; następnie na częściowe pokrycie tych kosztów wpłaca interesenci miejscowi kwotę 10.000 K słowami dziesięć tysięcy koron w gotówce i odstąpią potrzebny grunt pod budowę wartości około 10.000 koron słowami dziesięć tysięcy koron.

c) Wydział krajowy przystąpi do budowy toru dowozowego i do zrealizowania pożyczki dopiero w chwili, gdy udział interesentów miejscowych będzie w całości w gotówce wpłacony, a grunty oddane w fizyczne posiadanie.

d) Po ostatecznym zamknięciu rachunku budowy toru dowozowego ustali Wydział krajowy wysokość pożyczki do kwoty rzeczywistych kosztów budowy, zredukowanych o wpłacony udział interesentów i o kwotę, którą pokryto z czystych zysków kolei.

e) Towarzystwo kolejowe zezna skrypt dłużny według wzoru udzielonego przez Wydział krajowy w formie aktu notaryalnego z prawem egzekucji z § 3 ustawy z 25. lipca 1871 Dz. u. p. Nr. 75.

f) Wydział krajowy ustanowi w porozumieniu z c. k. Rządem warunki wpłaty udziałów interesentów miejscowych uiszczonych w gotówce lub też w gruntach.

XII.

O ileby według uznania Wydziału krajowego zachodziła potrzeba zamiast wpłaty na akcje zakładowe przyszłych Towarzystw kolei lokalnych

Wieliczka - Myślenice - Mszana dolna,
Brzozów-Krosno.

Przemysł-Krasiczyn,

Podhajce-Wisniowczyk,

Rzeszów-Nisko,

Stary Sącz-Szczawnica i

Kołomyja-Kosów-Kuty, przyjąć gwarancję interesowanych ciał autonomicznych, oprocentowania i umorzenia pewnej części kapitału zakładowego, Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia w ich miejsce odpowiedniej liczby akcji zakładowych, wpłacenia na nie w pełnej imiennej wartości i pokrycia tego wydatku z zasobów krajowego funduszu kolejowego lub z funduszy uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki. Dla zabezpieczenia funduszu kolejowego od wszelkich strat z tego powodu zawrze poprzód Wydział krajowy stosowne umowy z gwarantującymi ciałami autonomicznymi.

XIII.

1. Zmieniając częściowo postanowienia uchwały z 8. marca 1907, Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla kolei lokalnej Lwów-Stożanów, będącej przedmiotem dokumentu koncesyjnego z dnia 23. marca 1908. Dz. u. p. Nr. 58. na przeciąg czasu do końca roku 1983 gwarancji czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania najwyżej po pięć od sta rocznie (5%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa, którą zaciągnie Towarzystwo akcyjne „Kolej lokalna Lwów-Stożanów“ w sumie imiennej nie wyższej, niż 6,480.000 K, celem spłacenia pierwotnie w tej sumie zaciągniętej pożyczki pierwszeństwa. Warunki tej podwyższonej gwarancji kraju i zaciągnięcia 5% pożyczki pierwszeństwa jakoteż spłaty pierwotnej 4% pożyczki pierwszeństwa ustanowi Wydział krajowy.

2. Zmieniając częściowo postanowienia uchwały z 8. marca 1907, Sejm upo-

ważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla kolei lokalnej Muszyna-Krynica, będącej przedmiotem dokumentu koncesyjnego z dnia 20. września 1909. Dz. u. p. Nr. 147, na przeciąg czasu do końca 1983 roku gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania najwyżej po pięć od sta rocznie (5%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa, którą zaciągnie Towarzystwo akcyjne „Kolej lokalna Muszyna-Krynica“ w sumie imiennej nie wyższej, niż 750.000 K celem spłacenia pierwotnie w tej sumie zaciągniętej pożyczki pierwszeństwa. Warunki tej podwyższonej gwarancyi kraju i zaciągnięcia 5% pożyczki pierwszeństwa jakoteż spłaty pierwotnej 4% pożyczki pierwszeństwa ustanowi Wydział krajowy.

Zmieniając częściowo postanowienia uchwały z 8 marca 1907, Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla kolei lokalnej Drohobycz-Truskawiec, będącej przedmiotem dokumentu koncesyjnego z dnia 25 sierpnia 1910. Dz. u. p. Nr. 160, na przeciąg czasu do końca 1983 r. gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania najwyżej po pięć od sta rocznie (5%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa, którą zaciągnie koncesjonaryusz względnie Towarzystwo akcyjne „Kolej lokalna Drohobycz-Truskawiec“ w sumie imiennej nie wyższej niż 850,000 koron, celem spłacenia pierwotnie w tej sumie zaciągniętej pożyczki pierwszeństwa. Warunki tej podwyższonej gwarancyi kraju i zaciągnięcia 5%-wej pożyczki pierwszeństwa, jakoteż spłaty pierwotnej 4% pożyczki pierwszeństwa ustanowi Wydział krajowy.

4. Z upoważnień udzielonych w powyższych uchwałach pod 1-3 w sprawie podwyższenia gwarancyi dochodów kolei lokalnych Lwów-Stojanów, Muszyna-Krynica i Drohobycz-Truskawiec, uczyni Wydział krajowy użytek według

swego uznania i w chwili, jaką uzna za stosowną.

XIV.

Sejm upoważnia Wydział krajowy do podjęcia starań o przemianę towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Łupków-Cisna na Spółkę o ograniczonej odpowiedzialności członków po myśli ustawy z 6 marca 1906. Nr. 58. Dz. p. p. i do przystąpienia imieniem kraju do tej Spółki z przypadającą na akcyje funduszu krajowego częścią majątku towarzystwa akcyjnego z tem zastrzeżeniem, że temu udziałowi funduszu krajowego, jakoteż Wydziałowi krajowemu będą w umowie spółkowej przyznane wszystkie prawa, jakie obecnie służą akcyjom pierwszeństwa po myśli statutu Towarzystwa akcyjnego „kolej miejscowa Łupków-Cisna“.

XV.

Sejm wyraża żal z tego powodu, że w projekcie rządowym kolei lokalnych kraj nasz nie został dostatecznie uwzględnionym i że niektóre koleje ważne dla całego kraju nie będące z swej natury lokalnymi, lecz ogólno-krajowymi, bądź zupełnie nie zostały programem objęte, bądź też tylko w częściowych przestrzeniach, n. p. kolej z Przemyśla do Krosna, ze Starego Sącza do Nowego Targu, z Podhajec do Trembowli (Dereniówka). Sejm wzywa c. k. Rząd, aby projekt budowy kolei w powyższym kierunku uzupełnił, a w szczególności aby dłuższe arterye komunikacyjne budował jako koleje państwowe, aby termin budowy projektowanych kolei do sześciu lat skrócił i aby w najbliższym czasie zapewnił budowę całej linii kolejowej z Przemyśla do Krosna, z Podhajec do Dereniówki lub Trembowli, ze Starego Sącza do Nowego Targu, niemniej odnogi kolei z Rymanowa do Rymanowa Zdroju i kolei potrzebnej dla eksploatacji granitu w Tatrach. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przygotowane już linie kolei

lokalnych w Galicyi, zalecone uchwałami sejmowymi jako potrzebne i użyteczne, jak koleje lokalne z Żółkwi do Krystynopola, z Lubaczowa do Cieszanowa, Podhajce-Buczacz, w jak najkrótszym czasie objął programem budowy i potrzebne kredyty na wygotowanie planów szczegółowych wszystkich powyższych linii kolejowych wstawił do obecnie wniesionego programu budowy kolei lokalnych.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną nad powyższymi wnioskami komisji kolejowej.

Przemawia p. Załoziecki i stawia następujące dwie rezolucye:

I. Sejm raczy do wniesionego projektu ustawy budowy lokalnych kolei wstawić żądanie budowy:

1. linii Podhajce-Buczacz z możliwym przedłużeniem do Kołomyi;

2. przedłużenie linii Kołomyja-Kosów-Kuty do Żabiego.

II. Sejm raczy uchwalić, ażeby w następnym programie budowy kolei uwzględnić przedewszystkiem linie we wschodniej Galicyi, upośledzonej pod tym względem.

Marszałek poddaje do poparcia obie rezolucye, które kolejno odczytuje sekretarz p. Urbański.

Izba popiera powyższe rezolucye, każdą z osobna.

Przemawia p. Burzyński i stawia trzy rezolucye:

A) Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm uznaje połączenie kolejowe Buczacz-Potok złoty-Obertyn do Turki (pod Kołomyją) za użyteczne i potrzebne w interesie kraju.

II. Sejm wzywa Wydział krajowy do wypracowania generalnego projektu dla tego kolejowego połączenia.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaliczenia na koszt wypracowania powyższego generalnego projektu

z funduszu krajowego kolejowego potrzebnych środków z zastrzeżeniem zwrotu zaliczonych kwot z ustanowić się mającego funduszu budowy tej kolei.

B) Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby budowę kolei Podhajce-Buczacz objął bieżącym programem budowy kolei lokalnych.

C) Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził dochodzenia komercyjne i techniczne i zbadał potrzebę i użyteczność połączenia kolejowego Buczacz-Jazłowiec-Dzwiniacz,- (Zaleszczyki).

Marszałek podaje do poparcia powyższe rezolucye, które kolejno odczytuje sekretarz p. Urbański.

Izba popiera powyższe rezolucye, każdą z osobna.

Przemawia p. Okuniewski i stawia następujące dwie rezolucye:

Wzywa się Rząd, aby postarał się o złączenie wschodnio-galicyjskiej kolei, która kończy się w Iwaniu Pustem, z bukowińskimi kolejami, a to ze stacją w Samuszynie, która obecnie ma się budować.

Wzywa się Wydział krajowy, żeby budując obecnie koleje żelazne według projektu rządowego, uwzględniał równomiernie zachodnią i wschodnią Galicyę, w pierwszym rzędzie kolej lokalną Kołomyja-Kosów-Kuty i ażeby w najbliższym czasie sporządził specjalny projekt kolei Kołomyja-Kosów-Kuty i przystąpił do budowy tejże kolei.

Marszałek poddaje do poparcia powyższe dwie rezolucye, które Izba łącznie popiera.

Przemawia p. Stapiński i stawia następujące dwie rezolucye:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm królestwa Galicyi wzywa c. k. Rząd, aby nie dopuścił do zabezpieczenia budowy kolei bośniackich tak długo, aż przedtem budowa kolei lokalnych, w szczególności w Galicyi będzie zabezpieczona zupełnie, także pod względem budżetowym.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby zabezpieczył w drodze właściwej budowę kolei Krosno-Brzozów już w roku 1914.

Marszałek poddaje do poparcia powyższe rezolucyje, które sekretarz p. Urbański kolejno odczytuje.

Izba popiera powyższe dwie rezolucyje, każdą z osobna.

Przemawia p. Okoń i stawia rezolucyje :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa Rząd, by termin budowy kolei lokalnych skrócono z lat sześciu do czterech a linię Rzeszów-Nisko postawiono na pierwszym miejscu przed wszystkimi.

Marszałek poddaje do poparcia powyższą rezolucyje, którą Izba popiera.

Przemawia p. Lisiewicz.

(W czasie przemówienia p. Lisiewicza obejmuje przewodnictwo obrad wicemarszałek JE. ks. biskup Czechowicz.)

P. Lisiewicz kończąc swe przemówienie, stawia następujące trzy rezolucyje:

1) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zdał szczegółowo i krytycznie oświetlone sprawozdanie z dotychczasowych wyników i akcji na polu kolejnictwa krajowego od początku całej akcji i przedstawił program tej akcji na dłuższy okres czasu z góry (np. 15 lat).

2) Sejm wzywa Rząd, aby projekty szczegółowe kolei częściowo tylko obecnie budowanych, w całości kosztem państwa wypracować polecił.

3) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby projekt kolei dla eksploatacyi granitu w Tatrach bezzwłocznie przygotował.

Przemawia członek Sejmu Stanisław Starzyński i stawia następującą rezolucyje :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby budowę kolei lokalnej Żółkiew-Krystynopol objął najbliższym programem budowy kolei lokalnych.

Wicemarszałek poddaje do poparcia powyższą rezolucyje, którą Izba popiera.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Dąbmski.

(W czasie przemówienia p. Dąbmskiego obejmuje ponownie przewodnictwo obrad Marszałek krajowy J. E. Adam hr. Gołuchowski).

Marszałek poddaje do poparcia powyższe trzy rezolucyje p. Lisiewicza, które kolejno odczytuje sekretarz p. Urbański.

Izba popiera każdą z tych rezolucyi z osobna.

Izba uchwała bez rozprawy na wniosek sekretarza p. Urbańskiego zamknięcie rozprawy ogólnej.

Marszałek wzywa zapisanych do głosu „przeciw“ pp. Tryłowski i Witos, oraz „za“ pp. Nowakowski i Biesiadecki do wyboru mowców generalnych.

Przemawia p. Tryłowski, jako losem oznaczony mowca „contra“ i stawia w ciągu swego przemówienia następujące rezolucyje :

1) Wzywa się c. k. Rząd, aby surowo przestrzegał zasadę równouprawnienia językowego na wszystkich wschodnio-galicyjskich kolejach, przyczem specjalnie zwraca się uwagę c. k. Rządu na nieprawidłowości panujące w tym kierunku na szlaku: Lwów-Podwołoczyska i na głównym dworcu we Lwowie.

2) Wzywa się Wydział krajowy, ażeby użył wszelkiego przysługującego mu wpływu, ażeby budowa kolei żelaznej Kołomyja-Kuty została jak najprędzej przeprowadzoną i ażeby zostało wybudowane dalsze połączenie z Kut do Uścieryk oraz z Uścieryk przez Żabie do Worochty.

3) Wzywa się c. k. Rząd i Wydział krajowy, aby na wypadek, jeżeli c. k. ministerstwo rolnictwa udzieli „Galicyjskiej Spółce dla przemysłu leśnego“ (de facto księciu Kazimierzowi Lubomirskiemu) koncesyę na prowadzenie wolnego spławu na obu Czeremoszach — z całą energią pilnował dotrzymania warunków koncesyi, gdyż w przeciwnym wypadku nie tylko kolej żelazna na Czeremoszu między Wyżnicą a Kutami byłaby zagrożoną, lecz i budowa dalszej linii Kuty-Uścierki-Żabie-Worochta okazałaby się wogóle niemożliwą, jak już z winy księcia Kazimierza Lubomirskiego jego spław zniszczył drogę powiatową Kuty-Uścierki.

Przemawia p. Nowakowski, generalny mowca „za“ wnioskami komisji i stawia następujące dwie rezolucye:

1. Wzywa się Wydział krajowy, aby poczynił studia rentowności i konieczności budowy kolei Stanisławów-Łysiec-Bohorodczany-Sołotwina-Porohy.

2. Wzywa się Wydział krajowy, aby w najbliższym czasie wziął pod uwagę budowę linii kolejowej Kałusz-Busk.

Marszałek poddaje do poparcia rezolucyę p. Biesiadeckiego, którą odczytuje sekretarz p. Urbański.

Rezolucya ta opiewa:

Wzywa się Wydział krajowy, żeby w najbliższym czasie wziął pod uwagę budowę linii kolejowej Kałusz-Busk.

Izba popiera powyższą rezolucyę p. Biesiadeckiego.

Następnie poddaje marszałek do poparcia powyższe trzy rezolucye p. Trylowskiego i dwie rezolucye p. Nowakowskiego, które kolejno odczytuje sekretarz p. Urbański.

Izba popiera powyższe rezolucye, każdą z osobna.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głabińskiemu.

Przemawia sprawozdawca p. Głabiński

zastępując siebie głosem dla oświadczenia się przy rozprawie szczegółowej na każdą z powyżej postawionych rezolucyi.

Marszałek odracza dalszy ciąg posiedzenia do godziny szóstej wieczorem.

Przerwa posiedzenia o godzinie 2. po południu.

Ciąg dalszy posiedzenia z dnia 23. lutego 1914.

Początek o godzinie 6-tej minut 15 wieczorem.

Marszałek konstatuje, że Izba jest w komplecie i otwiera odroczone posiedzenie.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej nad sprawozdaniem komisji krajowej o czynnościach Departamentu IV. Wydziału krajowego w sprawach kolejowych za czas od 1. lipca 1911 do 30. czerwca 1912 i od 1. lipca 1912 do 30. czerwca 1913.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytuje pierwszy wniosek komisji, który opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I.

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdania Wydziału krajowego z czynności Departamentu IV w sprawach kolejowych za czas od 1. lipca 1911 do 30. czerwca 1912 i za czas od 1. lipca 1912 do 30. czerwca 1913.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytuje drugi wniosek komisji, który opiewa:

II.

Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby tytułem subencji kraju na budowę kolei z Grabin (Dębicy) do Jasła oddał na własność państwa będące w posiadaniu kraju akcyje zakładowe jednej z istniejących kolei lokalnych w nominalnej wartości

500.000 K. t. j. pięćset tysięcy koron. Czas i warunki wypłaty ustanowi Wydział krajowy bacząc, by przy budowie tej kolei uwzględnione zostały w pełni interesy kraju z tą budową w związku zostające.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytuje trzeci wniosek komisji, który opiewa:

III.

I. Sejm uchyla swą uchwałę z dnia 8. lutego 1910 powziętą w sprawie finansowego poparcia przez kraj projektowanej kolei lokalnej z Wieliczki na Myślenice do Mszany dolnej.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcji pierwszeństwa przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna w sumie nie wyższej niż K 2,338.800 — słowami dwa miliony trzysta trzydzieści ośm tysięcy ośmset kor. przez wpłatę za nie pełnej imiennej wartości z zasobów krajowego funduszu kolejowego lub z funduszu uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki, a to pod warunkami:

1) że wpłata na akcje pierwszeństwa, które kraj obejmie, nastąpi wtenczas, gdy interesenci miejscowi uiszcza gotówką wpłatę na akcje zakładowe, a od gwarantujących ciąż autonomicznych ich zobowiązania gwarancyjne oprocentowania i umorzenia pewnej części zakładowego kapitału akcyjnego będą prawnie zabezpieczone;

2) że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego Towarzystwa akcyjnego co do porządku użycia dochodów kolei, ułożone będą w porozumieniu i przy współdziałaniu Wydziału krajowego;

3) że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna i

4) że budowa tej kolei, jakoteż dostawy dla tej kolei i t. p. będą rozdaone o ile możności w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możności z uwzględnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności budowa kolei przeprowadzona będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia ofert.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia imieniem kraju z koncesyonaryuszem kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna, umowy spółkowej, w której będą zastrzeżone wszystkie powyżej wymienione warunki udziału kraju w kapitale budowy tej kolei i w której będzie ustanowiony sposób i terminy wpłaty tego udziału.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytuje czwarty wniosek komisji, który opiewa:

IV.

1) Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcji pierwszeństwa przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei z Krosna do Brzozowa w sumie nie wyższej niż 1,175.000 K słowami milion sto siedm dziesiąt pięć tysięcy koron, ewentualnie wrazie ustalenia porozumień z c. k. Rządem sumy ogólnej kapitału wyższej, niż w sprawozdaniu podano, w sumie nie wyższej od 25% udziału wraz z interesentami przez wpłatę za nie pełnej imiennej wartości z zasobów krajowego funduszu kolejowego, względnie z funduszu uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki, a to pod warunkami:

a) że wpłata na akcje pierwszeństwa, które kraj obejmie, nastąpi wtenczas, gdy interesenci miejscowi uiszcza gotówką wpłatę na akcje zakładowe, a od gwarantujących ciąż autonomicznych ich zobowiązania gwarancyjne oprocentowania i umorzenia pewnej części zakładowego kapitału akcyjnego będą prawnie zabezpieczone;

b) że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego Towarzystwa akcyjnego co do porządku użycia dochodów kolei, ułożone będą w porozumieniu i przy współdziałaniu Wydziału krajowego;

c) że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Krosno-Brzozów;

d) że budowa tej kolei, jakoteż do stawy dla tej kolei i t. p. będą rozdane o ile możności w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możności z uwzględnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności budowa kolei przeprowadzoną będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia ofert.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia imieniem kraju z koncesyonaryuszem kolei lokalnej Krosno-Brzozów, umowy, w której będą zastrzeżone wszystkie powyżej wymienione warunki udziału kraju w kapitale budowy tej kolei i w której będzie ustanowiony sposób i terminy wpłaty tego udziału.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytuje piąty wniosek, który opiewa:

V.

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcji pierwszeństwa przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei z Przemyśla do Krasicy w sumie nie wyższej niż 825.000 K, słowami ośmset dwadzieścia pięć tysięcy koron, przez wpłatę za nie pełnej imiennej wartości z zasobów krajowego funduszu kolejowego, względnie z funduszków uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki, a to pod warunkami:

a) że wpłata na akcje pierwszeństwa, które kraj obejmie, nastąpi wtenczas, gdy interesenci miejscowi uiszcza gotówką wpłatę na akcje zakładowe, a

od gwarantujących ciał autonomicznych ich zobowiązania gwarancyjne, oprocentowania i umorzenia pewnej części zakładowego kapitału akcyjnego będą prawnie zabezpieczone;

b) że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego Towarzystwa akcyjnego co do porządku użycia dochodów kolei ułożone będą w porozumieniu i przy współdziałaniu Wydziału krajowego;

c) że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Przemyśl-Krasieczyn;

d) że budowa tej kolei, jakoteż do stawy dla tej kolei i t. p. będą rozdane o ile możności w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możności z uwzględnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności budowa kolei przeprowadzoną będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia ofert.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia imieniem kraju z koncesyonaryuszem kolei lokalnej Przemyśl-Krasieczyn umowy, w której będą zastrzeżone wszystkie powyżej wymienione warunki udziału kraju w kapitale budowy tej kolei i w której będzie ustanowiony sposób i terminy wpłaty tego udziału.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytuje szósty wniosek komisji, który opiewa:

VI.

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcji pierwszeństwa przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei z Podhajec do Wiśniowczyka w sumie nie wyższej niż 762.500 K słowami siedmset sześćdziesiąt dwa tysięcy pięćset koron, przez wpłatę za nie pełnej imiennej wartości z zasobów krajowego funduszu kolejowego, względnie z funduszków uzyskanych przez zacią-

gnięcie na ten cel pożyczki, a to pod warunkami:

a) że wpłata na akcye pierwszeństwa, które kraj obejmie, nastąpi wtenczas, gdy interesenci miejscowi uiszczą gotówką wpłatę na akcye zakładowe, a od gwarantujących ciał autonomicznych ich zobowiązania gwarancyjne oprocentowania i umorzenia pewnej części zakładowego kapitału akcyjnego będą prawnie zabezpieczone;

b) że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego Towarzystwa akcyjnego co do porządku użycia dochodów kolei ułożone będą w porozumieniu i przy współudziale Wydziału krajowego;

c) że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Podhajce-Wiśniowczyk;

d) że budowa tej kolei, jakoteż dostawy dla tej kolei i t. p. będą rozdane o ile możności w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możności z uwzględnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności budowa kolei przeprowadzoną będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia ofert.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia imieniem kraju z koncesyonaryuszem kolei lokalnej Podhajce-Wiśniowczyk umowy, w której będą zastrzeżone wszystkie powyżej wymienione warunki udziału kraju w kapitale budowy tej kolei i w której będzie ustanowiony sposób i terminy wpłaty tego udziału.

3. Z powyższych upoważnień Wydział krajowy może zrobić użytek i na ten wypadek, jeżeliby linia kolejowa z Podhajec do Wiśniowczyka miała być budowana przez Towarzystwo akcyjne „Kolej lokalna Lwów-Podhajec“.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytuje siódmy wniosek komisji, który opiewa.

VII.

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla normalnotorowej kolei lokalnej z Rzeszowa na Kolbuszowę do Niska na przeciąg czasu 75 lat, licząc od dnia uzyskania koncesyi, gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania po najwyżej 5%, opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa w sumie imiennej 5,400.000 słowami pięć milionów czterysta tysięcy koron, którą się ma zaciągnąć celem pokrycia części kosztów budowy tej kolei.

2. Gwarancya ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei nie osiągną gwarantowanej wysokości, brakująca reszta uzupełniona będzie z krajowego funduszu kolejowego.

Wpłacone przez fundusz kolejowy zaliczki gwarancyjne stanowią bezprocentowy dług przedsiębiorstwa kolejowego.

3. Upoważnienie pod 1) Wydziałowi krajowemu udzielone czyni się zależnym od spełnienia następujących warunków:

a) Wydział krajowy uzyska koncesyę na budowę i eksploatacyę normalnotorowej kolei z Rzeszowa na Kolbuszowę do Niska.

b) Kapitał zakładowy normalnotorowej kolej lokalnej z Rzeszowa na Kolbuszowę do Niska ustanowiony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym i nie będzie przekraczać imiennej sumy 9,300.000 kor.

c) Na kapitał akcyjny przyszłego Towarzystwa akcyjnego tej kolei wpłaci c. k. Skarb państwowy 3,100.000 koron w terminie, który będzie ułożony w porozumieniu z Wydziałem krajowym; interesenci miejscowi zaś wpłacą 800.000

koron w terminach, które Wydział krajowy ustanowi.

W zamian za te udziały będą wydane w swoim czasie akcje zakładowe, którym nie będą przysługiwać procenta interkalarne przez czas budowy.

d) Warunki udzielenia koncesyi ułożone będą w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego, przyczem Wydział krajowy ma baczyć, aby kolei lokalnej z Rzeszowa do Niska przyznane zostały przez c. k. Rząd w myśl ustawy państwowej z dnia 8. sierpnia 1910. Dz. u. p. Nr. 149, takie ulgi, ułatwienia i korzyści, jakie według uznania Wydziału krajowego są potrzebne i wskazane.

e) Wydział krajowy zawrze z przyszłym Towarzystwem akcyjnym kolei lokalnej z Rzeszowa do Niska umowę gwarancyjną, w której zastrzeżony będzie Wydziałowi krajowemu bezpośredni wpływ na rozdanie budowy, przeprowadzenie budowy, zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa, sprawy finansowe i wogóle zarząd kolei, względnie Towarzystwa kolejowego, jak również ułożenie taryf przewozowych.

f) Rozdział dochodów przyszłego Towarzystwa kolejowego ustanowiony będzie za zatwierdzeniem Wydziału krajowego; w szczególności z dochodów kolei mają być pokryte wydatki w następującym porządku:

1) Koszta ruchu i administracyi Towarzystwa.

2) Raty roczne pożyczki pierwszeństwa.

3) Zwrot dopłat krajowego funduszu kolejowego z tytułu gwarancyi dochodów.

4) Umorzenie akcji zakładowych.

5) Dywidenda od nieumorzonych akcji zakładowych.

g) Wydział krajowy przeprowadzi rokowania w sprawie warunków, pod

którymi obejmie c. k. Zarząd kolei państwowych prowadzenie ruchu na kolei lokalnej z Rzeszowa do Niska. Jeżeliby porozumienie w tym względzie między Wydziałem krajowym a c. k. Zarządem kolei państwowych nie przyszło do skutku, ustanowienie zarządu ruchu na tej kolei zależeć będzie od postanowienia Wydziału krajowego.

h) Statut przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej z Rzeszowa do Niska ułożony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym tak, aby zapewnić dla kraju należyty wpływ w zarządzie Towarzystwa.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego, przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania, przyjmuje Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca p. Głębiński odczytuje ósmy wniosek komisji, który opiewa:

VIII.

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla normalnotorowej kolei lokalnej ze Starego Sącza do Szczawnicy na przeciąg czasu 75 lat, licząc od dnia uzyskania koncesyi, gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania po najwyżej 5%, opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa w sumie imiennej 4,500.000 K słowami cztery miliony pięćset tysięcy koron, którą się ma zaciągnąć celem pokrycia części kosztów budowy tej kolei.

2. Gwarancya ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei nie osiągną gwarantowanej wysokości,

brakująca reszta uzupełniona będzie z krajowego funduszu kolejowego.

3. Upoważnienie pod 1) Wydziałowi krajowemu udzielone czyni się zależnym od spełnienia następujących warunków:

a) Wydział krajowy uzyska koncesję na budowę i eksploatację normalnotorowej kolei ze Starego Sącza do Szczawnicy.

b) Kapitał zakładowy normalnotorowej kolei lokalnej ze Starego Sącza do Szczawnicy ustanowiony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym i nie będzie przekraczać imiennej sumy 9,500.000 koron.

c) na kapitał akcyjny przyszłego Towarzystwa akcyjnego tej kolei wpłaci c. k. Skarb państwowy 4,500.000 koron w terminie, który będzie ułożony w porozumieniu z Wydziałem krajowym; interesenci miejscowi zaś wpłacą 500.000 koron w terminach, które Wydział krajowy ustanowi.

W zamian za te udziały będą wydane w swoim czasie akcje zakładowe, którym nie będą przysługiwać procenta interkalarne przez czas budowy.

d) Warunki udzielenia koncesyi ułożone będą w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego, przyczem Wydział krajowy ma baczyć, aby kolei lokalnej ze Starego Sącza do Szczawnicy przyznane zostały przez c. k. Rząd w myśl ustawy państwowej z dnia 8. sierpnia 1910. Dz. u. p. Nr. 149 takie ulgi, ułatwienia i korzyści, jakie według uznania Wydziału krajowego są potrzebne i wskazane.

e) Wydział krajowy zawrze z przyszłym Towarzystwem akcyjnym kolei lokalnej ze Starego Sącza do Szczawnicy umowę gwarancyjną, w której zatrzeżony będzie Wydziałowi krajowemu bezpośredni wpływ na rozdanie budowy, przeprowadzenie budowy, zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa, sprawy finansowe i wogóle zarząd kolei, względnie To-

warzystwa kolejowego, jak również ułożenie taryf przewozowych.

f) Rozdział dochodów przyszłego Towarzystwa kolejowego ustanowiony będzie za zatwierdzeniem Wydziału krajowego; w szczególności z dochodów kolei mają być pokryte wydatki w następującym porządku:

1) Koszta ruchu i administracji Towarzystwa.

2) Raty roczne pożyczki pierwszeństwa.

3) Zwrot dopłat krajowego funduszu kolejowego z tytułu gwarancyi dochodów.

4) Umorzenie akcji zakładowych.

5) Dywidenda od nieumorzonych akcji zakładowych.

g) Wydział krajowy przeprowadzi rokowania w sprawie warunków, pod którymi obejmie c. k. Zarząd kolei państwowych prowadzenie ruchu na kolei lokalnej ze Starego Sącza do Szczawnicy. Jeżeliby porozumienie w tym względzie między Wydziałem krajowym a c. k. Zarządem kolei państwowych nie przyszło do skutku, ustanowienie Zarządu ruchu na tej kolei zależeć będzie od postanowienia Wydziału krajowego.

h) Statut przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej ze Starego Sącza do Szczawnicy ułożony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym tak, aby zapewnić dla kraju należyty wpływ w zarządzie Towarzystwa.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania, przyjmuje Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytuje dziewiąty wniosek komisji, który opiewa:

IX.

1) Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla normalnotorowej kolei lokalnej z Kołomyi na Kossów do Kut na przeciąg czasu 75 lat, licząc od dnia uzyskania koncesyi, gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania po najwyżej 5%, opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa w sumie imiennej 5,450.000 K., słowami pięć milionów czterysta pięćdziesiąt tysięcy koron, którą się ma zaciągnąć, celem pokrycia części kosztów budowy tej kolei.

2) Gwarancya ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei nie osiągną gwarantowanej wysokości, brakująca reszta uzupełniona będzie z krajowego funduszu kolejowego.

Wpłacone przez fundusz kolejowy zaliczki gwarancyjne stanowią bezprocentowy dług przedsiębiorstwa kolejowego.

3) Upoważnienie pod 1) Wydziałowi krajowemu udzielone czyni się zależnym od spełnienia następujących warunków:

a) Wydział krajowy uzyska koncesyę na budowę i eksploatacyę normalnotorowej kolei z Kołomyi na Kosów do Kut.

b) Kapitał zakładowy normalnotorowej kolei lokalnej z Kołomyi na Kosów do Kut ustanowiony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym i nie będzie przekraczać imiennej sumy 10,900.000 koron.

c) Na kapitał akcyjny przyszłego Towarzystwa akcyjnego tej kolei wpłaci c. k. Skarb państwowy 4,950.000 koron w terminie, który będzie ułożony w porozumieniu z Wydziałem krajowym; interesenci miejscowi zaś wpłacą 500.000 koron w terminach, które Wydział krajowy ustanowi.

W zamian za te udziały będą wydane w swoim czasie akcyje zakładowe, którym nie będą przysługiwać procenta interkalarne przez czas budowy.

d) Warunki udzielenia koncesyi ułożone będą w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego, przyczem Wydział krajowy ma baczyć, aby kolei lokalnej z Kołomyi na Kosów do Kut przyznane zostały przez c. k. Rząd w myśl ustawy państwowej z dnia 8. sierpnia 1910 Dz. u. p. Nr. 149 takie ulgi, ułatwienia i korzyści, jakie według uznania Wydziału krajowego są potrzebne i wskazane.

e) Wydział krajowy zawrze z przyszłym Towarzystwem akcyjnym kolei lokalnej z Kołomyi na Kosów do Kut umowę gwarancyjną, w której zastrzeżony będzie Wydziałowi krajowemu bezpośredni wpływ na rozdanie budowy, przeprowadzenie budowy, zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa, sprawy finansowe i w ogóle zarząd kolei, względnie Towarzystwa kolejowego jak również ułożenie taryf przewozowych.

f) Rozdział dochodów przyszłego Towarzystwa kolejowego ustanowiony będzie za zatwierdzeniem Wydziału krajowego; w szczególności z dochodów kolei mają być pokryte wydatki w następującym porządku:

1. koszta ruchu i administracyi Towarzystwa,
2. raty roczne pożyczki pierwszeństwa,
3. zwrot dopłat krajowego funduszu kolejowego z tytułu gwarancyi dochodów,
4. umorzenie akcji zakładowych,
5. dywidenda od nieumorzonych akcji zakładowych.

g) Wydział krajowy przeprowadzi rokowania w sprawie warunków, pod którymi obejmie c. k. Zarząd kolei państwowych prowadzenie ruchu na kolei lokalnej z Kołomyi na Kosów do Kut. Jeżeliby porozumienie w tym względzie

między Wydziałem krajowym a c. k. Zarządem kolei państwowych nie przyszło do skutku, ustanowienie zarządu ruchu na tej kolei zależy będzie od postanowienia Wydziału krajowego.

h) Statut przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej z Kołomyi na Kosów do Kut ułożony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym tak, aby zapewnić dla kraju należyty wpływ w zarządzie Towarzystwa.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania, przyjmuje Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytuje dziesiąty wniosek komisji, który opiewa:

X.

Gdy po myśli dokumentu koncesyjnego z 15. grudnia 1885 Dz. u. p. Nr. 11 z r. 1886 Towarzystwo kołomyjskich kolei lokalnych nie może być zmuszone do wykonania nadanego mu tym dokumentem koncesyjnym prawa budowy i eksploatacji odgałęzienia kolejowego do Jabłonowa i gdy z tego powodu połączenie kolejowe tej miejscowości, a w następstwie powiatu kosowskiego z Kołomyją mimo pilnej ekonomicznej potrzeby aż do r. 1975 nie mogłoby być urzeczywistnione, gdy nadto Towarzystwo kołomyjskich kolei lokalnych rości sobie prawo do odszkodowania za ewentualne odstąpienie od tego prawa, mimo braku rzeczowej podstawy, — Sejm wzywa c. k. Rząd wobec powyższego postanowienia dokumentu koncesyjnego wydanego z pominięciem postanowienia § 5. ustawy o koncesjonowaniu kolei żelaznych z 14. września 1854 Dz. u. p. Nr. 238, aby spowodował usunięcie wszelkich przeszkód wywołanych powyższem postanowieniem dokumentu koncesyjnego w zrealizowaniu przez Wydział krajowy

projektowanej kolei lokalnej z Kołomyi na Kosów do Kut.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytał jedenasty wniosek komisji, który opiewa:

XI.

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju Towarzystwu akcyjnemu „Kolej lokalna Borki wielkie-Grzymałów“ podwyższenia przyznanej na podstawie uchwały Sejmu z 8. lutego 1895, r. zatwierdzonej Najwyższem postanowieniem z 5. stycznia 1896, gwarancyi dochodów tej kolei na przeciąg czasu do końca roku 1968 do tej wysokości, jaka jest potrzebna do oprocentowania po najwyżej 5%, opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego do końca r. 1968 pożyczki w sumie imiennej nie wyższej niż 170.000 K. słowami sto siedmdziesiąt tysięcy koron, a to po opłaceniu z dochodów kolei rat pożyczki pierwszeństwa zaciągniętej w pierwotnej kwocie 1,200.000 K. i pożyczki gotówkowej zaciągniętej w pierwotnej kwocie 100.000 K. na podstawie uchwały Sejmu z dnia 30. września 1907 r.

2) Sejm czyni zależnem przyznanie tego podwyższenia gwarancyi dochodów od następujących warunków:

a) Fundusz uzyskany z tej pożyczki użyty będzie na budowę toru dowozowego ze stacyi kolejowej Grzymałów do miasta Grzymałowa i na założenie tamże ładowni — pod bezpośrednią ingerencyą Wydziału krajowego.

b) na częściowe pokrycie kosztów budowy toru dowozowego użyte będą czyste zyski kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów za lata 1912 i następne w kwocie ustalić się mającej przez Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Rządem; następnie na częściowe pokrycie tych kosztów wpłaca interesenci miejscowi kwotę 10.000 K słowami dziesięć tysięcy koron w gotówce i odstąpią po-

trzebny grunt pod budowę wartości około 10.000 koron słowami dziesięć tysięcy koron.

c) Wydział krajowy przystąpi do budowy toru dowozowego i do zrealizowania pożyczki dopiero w chwili, gdy udział interesentów miejscowych będzie w całości w gotówce wpłacony, a grunty oddane w fizyczne posiadanie.

d) Po ostatecznym zamknięciu rachunku budowy toru dowozowego ustali Wydział krajowy wysokość pożyczki do kwoty rzeczywistych kosztów budowy, zredukowanych o wpłacony udział interesentów i o kwotę, którą pokryto z rzeczywistych zysków kolei.

e) Towarzystwo kolejowe zezna skrypt dłużny według wzoru udzielonego przez Wydział krajowy w formie aktu notaryalnego z prawem egzekucyi z § 3 ustawy z 25. lipca 1871 Dz. u. p. Nr. 75.

f) Wydział krajowy ustanowi w porozumieniu z c. k. Rządem warunki wpłaty udziałów interesentów miejscowych uiszczonych w gotówce lub też w gruntach.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania, przyjmuje Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytuje dwunasty wniosek komisji, który opiewa :

XII.

O ileby według uznania Wydziału krajowego zachodziła potrzeba zamiast wpłaty na akcje zakładowe przyszłych Towarzystw kolei lokalnych

Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna,
Brzozów-Krosno.

Przemysł-Krasiczyn,

Podhajce-Wiśniowczyk,

Rzeszów-Nisko,

Stary Sącz-Szczawnica i

Kołomyja-Kosów-Kuty, przyjąć gwarancję interesowanych ciał autonomicznych, oprocentowania i umorzenia pewnej części kapitału zakładowego, Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia w ich miejsce odpowiedniej liczby akcji zakładowych, wpłacenia na nie w pełnej imiennej wartości i pokrycia tego wydatku z zasobów krajowego funduszu kolejowego lub z funduszków uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki. Dla zabezpieczenia funduszu kolejowego od wszelkich strat z tego powodu zawrze poprzód Wydział krajowy stosowne umowy z gwarantującymi ciałami autonomicznymi.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytuje trzynasty wniosek komisji, który opiewa :

XIII.

1. Zmieniając częściowo postanowienia uchwały z 8. marca 1907, Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla kolei lokalnej Lwów-Stojanów, będącej przedmiotem dokumentu koncesyjnego z dnia 23. marca 1908. Dz. u. p. Nr. 58. na przeciąg czasu do końca roku 1983 gwarancji czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania najwyżej po pięć od sta rocznie (5%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa, którą zaciągnie Towarzystwo akcyjne „Kolej lokalna Lwów-Stojanów“ w sumie imiennej nie wyższej, niż 6,480.000 K, celem spłacenia pierwotnie w tej sumie zaciągniętej pożyczki pierwszeństwa. Warunki tej podwyższonej gwarancji kraju i zaciągnięcia 5% pożyczki pierwszeństwa jakoteż spłaty pierwotnej 4% pożyczki pierwszeństwa ustanowi Wydział krajowy.

2. Zmieniając częściowo postanowienia uchwały z 8. marca 1907, Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla kolei lokalnej Mu-

szyna-Krynica, będącej przedmiotem dokumentu koncesyjnego z dnia 20. września 1909. Dz. u. p. Nr. 147, na przeciąg czasu do końca 1983 roku gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania najwyżej po pięć od sta rocznie (5%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa, którą zaciągnie Towarzystwo akcyjne „Kolej lokalna Muszyna-Krynica“ w sumie imiennej nie wyższej, niż 750.000 K celem spłacenia pierwotnie w tej sumie zaciągniętej pożyczki pierwszeństwa. Warunki tej podwyższonej gwarancyi kraju i zaciągnięcia 5% pożyczki pierwszeństwa jako też spłaty pierwotnej 4% pożyczki pierwszeństwa ustanowi Wydział krajowy.

Zmieniając częściowo postanowienia uchwały z 8 marca 1907, Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla kolei lokalnej Drohobycz-Truskawiec, będącej przedmiotem dokumentu koncesyjnego z dnia 25 sierpnia 1910. Dz. u. p. Nr. 160, na przeciąg czasu do końca 1983 r. gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania najwyżej po pięć od sta rocznie (5%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa, którą zaciągnie koncesyonaryusz względnie Towarzystwo akcyjne „Kolej lokalna Drohobycz-Truskawiec“ w sumie imiennej nie wyższej niż 850.000 koron, celem spłacenia pierwotnie w tej sumie zaciągniętej pożyczki pierwszeństwa. Warunki tej podwyższonej gwarancyi kraju i zaciągnięcia 5%-wej pożyczki pierwszeństwa, jako też spłaty pierwotnej 4% pożyczki pierwszeństwa ustanowi Wydział krajowy.

4. Z upoważnień udzielonych w powyższych uchwałach pod 1-3 w sprawie podwyższenia gwarancyi dochodów kolei lokalnych Lwów-Stojanów, Muszyna-Krynica i Drohobycz-Truskawiec, uczyni Wydział krajowy użytek według swego uznania i w chwili, jaką uzna za stosowną.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania, przyjmuje Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytuje czternasty wniosek komisji, który opiewa:

XIV.

Sejm upoważnia Wydział krajowy do podjęcia starań o przemianę towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Łupków-Cisna na Spółkę o ograniczonej odpowiedzialności członków po myśli ustawy z 6 marca 1906. Nr. 58. Dz. p. p. i do przystąpienia imieniem kraju do tej Spółki z przypadającą na akcyje funduszu krajowego częścią majątku towarzystwa akcyjnego z tem zastrzeżeniem, że temu udziałowi funduszu krajowego, jakoteż Wydziałowi krajowemu będą w umowie spółkowej przyznane wszystkie prawa, jakie obecnie służą akcyom pierwszeństwa po myśli statutu Towarzystwa akcyjnego „kolej miejscowa Łupków-Cisna“.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Głabiński odczytuje piętnasty wniosek komisji, który opiewa:

XV.

Sejm wyraża żal z tego powodu, że w projekcie rządowym kolei lokalnych kraj nasz nie został dostatecznie uwzględnionym i że niektóre koleje ważne dla całego kraju nie będące z swej natury lokalnymi, lecz ogólnokrajowymi, bądź zupełnie nie zostały programem objęte, bądź też tylko w częściowych przestrzeniach, n. p. kolej z Przemyśla do Krosna, ze Starego Sącza do Nowego Targu, z Podhajec do Trembowli (Dereniówka). Sejm wzywa c. k. Rząd, aby projekt budowy kolei w powyższym kierunku uzupełnił, a w szczególności aby

dłuższe arterye komunikacyjne budował jako koleje państwowe, aby termin budowy projektowanych kolei do sześciu lat skrócił i aby w najbliższym czasie zapewnił budowę całej linii kolejowej z Przemyśla do Krosna, z Podhajec do Dereniówki lub Trembowli, ze Starego Sącza do Nowego Targu, niemniej odnogi kolei z Rymanowa do Rymanowa Zdroju i kolei potrzebnej dla eksploatacyi granitu w Tatrach. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przygotowane już linie kolei lokalnych w Galicyi, zalecone uchwałami sejmowemi jako potrzebne i użyteczne, jak koleje lokalne z Żółkwi do Krystynopola, z Lubaczowa do Cieszanowa, Podhajce-Buczacz, w jak najkrótszym czasie objął programem budowy i potrzebne kredyty na wygotowanie planów szczegółowych wszystkich powyższych linii kolejowych wstawił do obecnie wniesionego programu budowy kolei lokalnych.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Marszałek wzywa sekretarza p. Urbańskiego do kolejnego odczytania postawionych w czasie rozprawy ogólnej rezolucyj.

Sekretarz odczytuje dwie rezolucye p. Załozieckiego, które opiewają:

I. Sejm raczy do wniesionego projektu ustawy budowy kolei lokalnych wstawić żądanie budowy:

- 1) linii Podhajce-Buczacz z możliwem przedłużeniem do Kołomyi,
- 2) przedłużenie linii Kołomyja-Kosów-Kuty do Żabiego.

II. Sejm raczy uchwalić, ażeby w następnym programie budowy kolei uwzględnić przedewszystkiem linie we Wschodniej Galicyi, upośledzonej pod tym względem.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu do oświadczenia się na powyższe rezolucye.

Przemawia p. Głębiński i wnosi na przekazanie powyższych rezolucyi komisji kolejowej.

Izba uchwała powyższy wniosek sprawozdawcy bez rozprawy.

Sekretarz p. Urbański odczytuje pierwszą rezolucyę p. Burzyńskiego, która opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm uznaje połączenie kolejowe Buczacz-Potok złoty, Obertyn do Turki (pod Kołomyją) za użyteczne i potrzebne w interesie kraju.

II. Sejm wzywa Wydział krajowy do wypracowania generalnego projektu dla tego kolejowego połączenia.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaliczenia na koszta wypracowania powyższego generalnego projektu z funduszu krajowego kolejowego potrzebnych środków z zastrzeżeniem zwrotu zaliczonych kwot z ustanowić się mającego funduszu budowy tej kolei.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu do oświadczenia się na powyższą rezolucyę.

Przemawia sprawozdawca p. Głębiński i oświadcza się za przyjęciem powyższej rezolucyi p. Burzyńskiego.

Izba uchwała powyższą rezolucyę p. Burzyńskiego bez rozprawy.

Sekretarz p. Urbański odczytuje drugą rezolucyę p. Burzyńskiego, która opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

a) Wzywa się c. k. Rząd, aby budowę kolei Podhajce-Buczacz objął bieżącym programem budowy kolei lokalnych.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu do oświadczenia się na powyższą rezolucyę.

Przemawia sprawozdawca p. Głębiński i oświadcza się za przyjęciem powyższej rezolucyi p. Burzyńskiego, z dodaniem jednak słów: „o ile możności“.

Izba uchwała powyższą rezolucyę p. Burzyńskiego z dodaniem słów „o ile możności“.

Sekretarz p. Urbański odczytuje trzecią rezolucję p. Burzyńskiego, która opiewa:

C. Wysoki Sejm raczy uchwalić;

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził dochodzenia komercyjne i techniczne i zbadał potrzebę i użyteczność połączenia kolejowego Buczacz-Jazłowiec-Dzwiniacz-(Zaleszczyki).

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu do oświadczenia się na powyższą rezolucję.

Przemawia sprawozdawca p. Głębiński i oświadcza się za przyjęciem tej rezolucji.

Izba uchwałą powyższą rezolucję p. Burzyńskiego bez rozprawy.

Sekretarz p. Urbański odczytuje pierwszą rezolucję p. Stapińskiego, która opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm królestwa Galicyi wzywa c. k. Rząd, aby nie dopuścił do zabezpieczenia budowy kolei bośniackich tak długo, aż przedtem budowa kolei lokalnych, w szczególności w Galicyi będzie zabezpieczona zupełnie, także pod względem budżetowym.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu do oświadczenia się na powyższą rezolucję.

Przemawia sprawozdawca p. Głębiński i oświadcza się za przelazaniem tej rezolucji komisji kolejowej.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia sprawozdawca p. Głębiński.

Izba po zamknięciu rozprawy uchwała przekazanie powyższej rezolucji p. Stapińskiego komisji kolejowej.

Sekretarz p. Urbański odczytuje drugą rezolucję p. Stapińskiego, która opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby zabezpieczył w drodze właściwej budowę kolei Krosno-Brzozów już w roku 1914.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu do oświadczenia się na powyższą rezolucję.

Przemawia sprawozdawca p. Głębiński i oświadcza się za przyjęciem powyższej rezolucji.

Izba uchwałą powyższą rezolucję p. Stapińskiego, bez rozprawy.

Sekretarz p. Urbański, odczytuje pierwszą rezolucję p. Okuniewskiego, która opiewa:

Wzywa się Rząd, aby postarał się o złączenie wschodnio-galicyjskiej kolei, która kończy się w Iwanju Pustem, z bukowskiemi kolejami, a to ze stacją w Samuszynie, która obecnie ma się budować.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu do oświadczenia się na powyższą rezolucję.

Przemawia sprawozdawca p. Głębiński i oświadcza się za przyjęciem powyższej rezolucji.

Izba uchwałą powyższą rezolucję p. Okuniewskiego bez rozprawy.

Sekretarz p. Urbański odczytuje drugą rezolucję p. Okuniewskiego, która opiewa:

Wzywa się Wydział krajowy, żeby budując obecnie koleje żelazne według projektu rządowego, uwzględniał równomiernie zachodnią i wschodnią Galicyę, w pierwszym rzędzie kolej lokalną Kołomyja-Kosów-Kuty, i żeby w najbliższym czasie sporządził specjalny projekt kolei Kołomyja-Kosów-Kuty i przystąpił do budowy tejże kolei.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu do oświadczenia się na powyższą rezolucję.

Przemawia sprawozdawca p. Głębiński i oświadcza się za przyjęciem po-

wyższej rezolucyi, z opuszczeniem jednak słów: „w pierwszym rzędzie kolej lokalną Kołomyja-Kosów-Kuty“.

P. Okuniewski oświadcza, że cofa te słowa: „w pierwszym rzędzie kolej lokalną Kołomyja-Kosów-Kuty“.

Izba uchwała powyższą rezolucyę p. Okuniewskiego w brzmieniu proponowanem przez sprawozdawcę p. Głębińskiego, to jest z opuszczeniem słów: „w pierwszym rzędzie kolej lokalną Kołomyja-Kosów-Kuty“.

Sekretarz p. Urbański odczytuje rezolucyę p. Okonia, która opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa Rząd, by termin budowy kolei lokalnych skrócono z lat sześciu do czterech a linię Rzeszów-Nisko postawiono na pierwszym miejscu przed wszystkimi.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu do oświadczenia się na powyższą rezolucyę.

Przemawia sprawozdawca p. Głębiński i oświadcza się za przekazaniem powyższej rezolucyi komisji kolejowej, na co się wnioskodawca p. Okoń zgadza.

Izba uchwała przekazanie powyższej rezolucyi p. Okonia komisji kolejowej.

Sekretarz p. Urbański odczytuje trzy rezolucyę p. Lisiewicza, które opiewają:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zdał szczegółowo i krytycznie oświetlone sprawozdanie z dotychczasowych wyników i akcji na polu kolejnictwa krajowego od początku całej akcji i przedstawił program tej akcji na dłuższy okres czasu z góry (n. p. 15 lat)

2. Sejm wzywa Rząd, aby projekty szczegółowe kolei częściowo tylko obecnie budowanych, w całości kosztem państwa wypracować polecił.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby projekt kolei dla eksploata-

cyi granitu w Tatrach bezzwłocznie przygotował.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu do oświadczenia się na powyższe rezolucyę.

Przemawia sprawozdawca p. Głębiński i oświadcza się za przekazaniem pierwszej rezolucyi komisji kolejowej, a za przyjęciem drugiej i trzeciej rezolucyi p. Lisiewicza.

Przemawia p. Lisiewicz i zgadza się z wnioskiem sprawozdawcy p. Głębińskiego.

Izba uchwała wniosek sprawozdawcy p. Głębińskiego, przekazując pierwszą rezolucyę p. Lisiewicza komisji kolejowej, a przyjmując drugą i trzecią.

Sekretarz p. Urbański odczytuje rezolucyę członka Sejmu p. Stanisława Starzyńskiego, która opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby budowę kolei lokalnej Żółkiew-Krystynopol objął najbliższym programem budowy kolei lokalnych.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu do oświadczenia się na powyższą rezolucyę.

Przemawia sprawozdawca p. Głębiński i oświadcza się za przyjęciem powyższej rezolucyi.

Izba uchwała powyższą rezolucyę p. Stanisława Starzyńskiego.

Sekretarz p. Urbański odczytuje rezolucyę p. Biesiadeckiego, która opiewa:

Wzywa się Wydział krajowy, żeby w najbliższym czasie wzięt pod uwagę budowę linii kolejowej Kałusz-Busk.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu do oświadczenia się na powyższą rezolucyę.

Przemawia sprawozdawca p. Głębiński i oświadcza się za przyjęciem powyższej rezolucyi.

Izba uchwała powyższą rezolucję p. Biesiadeckiego.

Sekretarz p. Urbański odczytuje trzy rezolucje p. Trylowskiego, które opiewają:

I. Wzywa się c. k. Rząd, aby surowo przestrzegał zasadę równouprawnienia językowego na wszystkich wschodnio-galicyjskich kolejach, przyczem specjalnie zwraca się uwagę c. k. Rządu na nieprawidłowości panujące w tym kierunku na szlaku Lwów-Podwoleczyska i na głównym dworcu we Lwowie.

II. Wzywa się Wydział krajowy, ażeby użył wszelkiego przystługającego mu wpływu, ażeby budowa kolei żelaznej Kołomyja-Kuty została jak najprędzej przeprowadzoną i aby zostało wybudowane dalsze potączenie z Kut do Uścieryk oraz z Uścieryk przez Żabie do Worochty.

III. Wzywa się c. k. Rząd i Wydział krajowy, aby na wypadek, jeżeli c. k. Ministerstwo rolnictwa udzieli „Galicyjskiej Spółce dla przemysłu leśnego“ (de faeto) księciu Kazimierzowi Lubomirskiemu) koncesję na prowadzenie wolnego spławu na obu Czeremoszach, z całą energią pilnował dotrzymania warunków koncesyi, gdyż w przeciwnym wypadku nie tylko kolej żelazna na Czeremoszu między Wyżnicą a Kutami byłaby zagrożoną lecz i budowa dalszej linii Kuty Uścieryki—Żabie—Worochta okazałaby się wogóle niemożliwą, jak już z winy księcia Kazimierza Lubomirskiego jego spław zniszczył drogę powiatową Kuty-Uścieryki.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głabińskiemu do oświadczenia się na powyższe rezolucje.

Przemawia sprawozdawca p. Głabiński i oświadcza się za odesłaniem pierwszej i drugiej rezolucyi do komisji kolejowej, a trzeciej rezolucyi do komisji wodnej.

Izba uchwała odesłanie pierwszej i drugiej rezolucyi p. Trylowskiego do

komisji kolejowej, a w osobnem głosowaniu uchwała odesłanie trzeciej rezolucyi do komisji wodnej.

Sekretarz p. Urbański odczytuje dwie rezolucje p. Nowakowskiego, które opiewają:

1. Wzywa się Wydział krajowy, aby poczynił studia rentowności i konieczności budowy kolei Stanisławów—Łysiec—Bohorodczany—Sołotwina—Porohy.

2. Wzywa się Wydział krajowy, aby w najbliższym czasie wziął pod uwagę budowę linii kolejowej Kałusz—Busk.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głabińskiemu do oświadczenia się na powyższe rezolucje.

Przemawia sprawozdawca p. Głabiński i oświadcza się za przyjęciem pierwszej rezolucyi, zaś druga stała się bezprzedmiotową wobec uchwalenia równobrzmiącej rezolucyi p. Biesiadeckiego.

Marszałek udziela głosu p. Lisiewiczowi w sprawie sprostowania faktycznego.

Przemawia p. Lisiewicz.

Izba uchwała pierwszą rezolucję p. Nowakowskiego.

Następuje:

10. Sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie wydzielenia gmin Bieniowa, Bukowiec i Sokoliki z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Boryni, a przydzielenia do okręgu sądowego w Turce.

Sprawozdawca p. Aschkenase, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi zdanie, że w interesie wymiaru sprawiedliwości i w inte-

resie mieszkańców gmin Bieniowej, Bukowca i Sokolik leży wyłączenie ich wraz z obszarami dworskimi z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Boryni, a przyłączenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Turce.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje :

11. Sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie wydzielenia gminy Neterpińce wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Zborowie, a wcielenia jej do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Założcach.

Sprawozdawca p. Aschkenase, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkim Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi zdanie, że w interesie wymiaru sprawiedliwości i w interesie mieszkańców gminy Neterpińce leży wyłączenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Zborowie, a przyłączenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Założcach.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje :

12. Sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie wydzielenia gminy Mszaniec wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kopyczyńcach, a wcielenia jej do okręgu sądowego w Trembowli, oraz o wydzielenie ich z powiatu politycznego husiatyńskiego, a przyłączenie do powiatu politycznego trembowelskiego.

Sprawozdawca p. Aschkenase, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

II. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi zdanie, iż w interesie wymiaru sprawiedliwości i w interesie mieszkańców gminy Mszaniec leży wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kopyczyńcach i powiatu politycznego husiatyńskiego, a przyłączenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego i do powiatu politycznego trembowelskiego.

I. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną ustawę o zmianie obszarów Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie i Trembowli w brzmieniu proponowanem przez Wydział krajowy.

U s t a w a

z dnia . . . . . , . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkim Księstwem Krakowskiem o zmianie obszarów Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie i Trembowli.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkim Księstwem Krakowskiem rozporządzam :

Art. I.

Gmina i obszar dworski Mszaniec mają być przeniesione z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Trembowli.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w życie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Aschkenase czyta rezolucję komisji, która opiewa:

II. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi zdanie, iż w interesie wymiaru sprawiedliwości i w interesie mieszkańców gminy Mszaniec leży wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kopyczyńcach i powiatu politycznego husiatyńskiego, a przyłączenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego i do powiatu politycznego trembowelskiego.

Izba uchwala powyższą rezolucję bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Aschkenase odczytuje projekt ustawy:

I Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną ustawę o zmianie obszarów Reprezentacji powiatowej w Husiatynie i Trembowli w brzmieniu proponowanem przez Wydział krajowy.

U s t a w a

z . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zmianie obszarów Reprezentacji powiatowej w Husiatynie i Trembowli.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

Gmina i obszar dworski Mszaniec mają być przeniesione z okręgu Reprezentacji powiatowej w Husiatynie do okręgu Reprezentacji powiatowej w Trembowli.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w życie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu ministrowi spraw wewnętrznych.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwala przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwala cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwala Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

13. Sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie wydzielenia gminy Oparówka z okręgu c. k. Sądu powiatowego we Frysztaku a przydzielenie jej do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Strzyżowie.

Sprawozdawca p. Aschkenase, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi zdanie, że w interesie wymiaru sprawiedliwości i w interesie mieszkańców gminy Oparówka leży wyłączenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego we Frysztaku, a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Strzyżowie.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

14. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszy krajowych za rok 1911 i 1912.

Sprawozdawca p. Głabiński, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm udziela Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszków budżetem objętych i dotowanych za rok 1911 i 1912.

2. Uchwała powyższa obejmuje także absolutoryum dla c. k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego i funduszu szkolnego emerytalnego za lata 1911 i 1912.

3. Rachunki funduszków samoistnych budżetem nieobjętych, za lata 1911 i 1912, wykazanych w dziale C., przyjmuje Sejm do wiadomości.

4. Sejm przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości, że Wydział krajowy czynił w IV. kwartale roku 1912 wydatki z funduszu krajowego na podstawie sprawozdania Komisji budżetowej o budżecie r. 1912 i uznaje tem samem czynności te za usprawiedliwione.

Marszałek otwiera dyskusję ogólną i oznajmia, że zapisani są do głosu pp. Staruch, Stapiński i Makuch „przeciw“ wnioskowi komisji, a p. Wolanin „za“ wnioskami komisji.

Marszałek udziela głosu p. Staruchowi jako mowcy przeciw wnioskowi komisji.

Przemawia p. Staruch.

Marszałek udziela głosu p. Wolaninowi jako mowcy za wnioskami komisji.

Przemawia p. Wolanin i stawia następującą rezolucję:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby jak najsurowiej ścigał pokątne szynkarstwo, jakie się w całym kraju rozwieliło i energicznie czuwał nad sprawiedliwym wymierzaniem opłat szynkarskich.

Izba popiera powyższą rezolucję p. Wolanina.

Marszałek udziela głosu p. Stapińskiemu jako mowcy przeciw wnioskowi komisji.

Przemawia p. Stapiński.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek sekretarza p. Urbńskiego o zamknięcie rozprawy ogólnej.

Marszałek wzywa zapisanych do głosu posłów, a mianowicie „przeciw“: pp. Makucha, Witosa, Siwulę, Krężła i Sandulaka, oraz „za“: pp. Perfeckiego i Okonia do wyboru mowców generalnych.

Marszałek udziela głosu p. Makuchowi w sprawie formalnej.

Przemawia p. Makuch, stawiając wniosek, aby dopuścić do mówienia wszystkich zapisanych do głosu posłów, w przeciwnym razie zażąda skonstatawania kompletu.

Marszałek udziela głosu sekretarzowi p. Urbańskiemu w sprawie formalnej.

Przemawia sekretarz p. Urbański i oświadcza, że komplet wymagany jest wedle § 37 regulaminu jedynie przy głosowaniu, a w czasie rozprawy komplet nie jest konieczny; przy ostatnim zaś głosowaniu Marszałek stwierdził, że Izba była w komplecie.

Marszałek poddaje wniosek formalny p. Makucha o dopuszczenie do przemawiania wszystkich zapisanych do głosu posłów do poparcia.

Izba nie popiera wniosku p. Makucha, który wobec tego upada.

Marszałek udziela głosu p. Makuchowi jako mowcy generalnemu przeciw wnioskowi komisji.

Przemawia p. Makuch.

(W czasie przemówienia p. Makucha obejmuje przewodnictwo obrat wice-marszałek JE. ks. biskup Czechowicz).

Wicemarszałek udziela głosu p. Okoniowi, jako mowcy za wnioskami komisji.

Przemawia p. Okoń.

(W czasie przemówienia p. Okonia obejmuje przewodnictwo obrad ponownie

Marszałek krajowy JE. Adam hr. Gołuchowski).

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu.

Przemawia sprawozdawca p. Głębiński.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Głębiński odczytuje pierwszy wniosek komisji, który opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm udziela Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszków budżetem objętych i dotowanych za rok 1911 i 1912.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Głębiński odczytuje drugi wniosek komisji, który opiewa:

2. Uchwała powyższa obejmuje także absolutoryum dla c. k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego i funduszu szkolnego emerytalnego za lata 1911 i 1912.

Marszałek otwiera rozprawę nad tym wnioskiem i udziela głosu p. Stapińskiemu.

Przemawia p. Stapiński.

Marszałek udziela głosu p. Makuchowi.

Przemawia p. Makuch.

Po zamknięciu rozprawy Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu.

Sprawozdawca p. Głębiński zrzeka się głosu.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji.

Sprawozdawca p. Głębiński odczytuje trzeci wniosek komisji, który opiewa:

3. Rachunki funduszków samoistnych budżetem nieobjętych, za lata 1911 i 1912, wykazanych w dziale C., przyjmuje Sejm do wiadomości.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Głębiński odczytuje czwarty wniosek komisji, który opiewa:

4. Sejm przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości, że Wydział krajowy czynił w IV. kwartale roku 1912 wydatki z funduszu krajowego na podstawie sprawozdania komisji budżetowej o budżecie r. 1912 i uznaje tem samem czynności te za usprawiedliwione.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Marszałek wzywa sekretarza p. Urbańskiego do odczytania rezolucji p. Wolanina.

Sekretarz p. Urbański odczytuje rezolucję p. Wolanina, która opiewa:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby jak najsurowiej ścigał pokątne szynkarstwo, jakie się w całym kraju rozwieliło i energicznie czuwał nad sprawiedliwym wymierzaniem opłat szynkarskich.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Głębińskiemu do oświadczenia się na powyższą rezolucję.

Sprawozdawca p. Głębiński oświadcza się za rezolucją p. Wolanina.

Izba uchwała powyższą rezolucję p. Wolanina.

Izba przystępuje do dalszego porządku dziennego.

Następują:

15. Sprawozdanie Komisji budżetowej o wnioskach nagłych posłów Kleckiego, Witosa i Singalewicza w sprawie budowy szkół.

16. Sprawozdanie Komisji budżetowej w przedmiocie petycji nauczycielskich, tudzież wdów i sierót po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, przyznanie pensji wdowiej lub dodatków na wychowanie.

Marszałek usuwa powyższe sprawy z porządku dziennego.

Następuje:

17. Sprawozdanie Komisji sanitarnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 14. sierpnia 1913 LW. 143.977/13 w przedmiocie budowy nowego szpitala powszechnego w Bochni.

Sprawozdawca p. Bednarski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm uznaje potrzebę budowy nowego szpitala powszechnego w Bochni na innem aniżeli obecnie miejscu.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże konieczną do pokrycia połowy kosztów budowy wraz z urządzeniem wewnętrznym i zakupem gruntu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy wnioski komisji ad 1 i 2, które p. sprawozdawca z kolei odczytuje.

Następuje:

18. Sprawozdanie Komisji sanitarnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie budowy nowego szpitala powszechnego w Stanisławowie.

Sprawozdawca p. Krasicki, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm zmieniając swoją uchwałę z dnia 26. października 1908, uznaje potrzebę zbudowania nowego szpitala powszechnego w Stanisławowie na 200 łóżek wraz z budynkami ubocznymi na innem jak obecnie miejscu.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka okaże się konieczną do pokrycia połowy kosztów budowy, urządzenia wewnętrznego i zakupu gruntu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy wnioski komisji ad 1 i 2, które p. sprawozdawca z kolei odczytuje.

Marszałek oznajmia, że na tem porządek dzienny został wyczerpany i że Izba przystępuje obecnie do załatwienia wniosków nagłych.

Następuje:

W n i o s e k n a g ł y

posta Lwa Lewickiego i towarzyszy w przedmiocie bezzwłocznego dostarczenia środków żywności dla gmin pow. Żydaczów, położonych nad Dniestrem i innych.

Wniosek ten opiewa:

Ls. 1627/914.

W n i o s e k n a g ł y

posta Lwa Lewickiego i tow. w przedmiocie bezzwłocznego dostarczenia środków żywności dla gmin pow. Żydaczów, położonych nad Dniestrem i innych.

W czasie klęsk elementarnych ubiegłego roku ucierpiały liczne gminy położone nad Dniestrem, gdy wody Dniestru i jego dopływów wezbrane wystąpiły z brzegów i miesiącami całymi stały po polach, ogrodach i sianozęciach, niszcząc jarzynę, zboże i paszę.

Do gmin tych należą: Uście, Rozwadów, Nadiatycze, Kijowiec, Krupsko,

Brzezina, Rozdół, Demenka podnie-
strzańska, Demenka leśna, Wołcnów,
Iwanowce, Żydaczów, Rogóżno, Hnizdy-
czów, Żurawków, Bereźnica królewska,
Młyniska, Smuchów, Lubsza, Goleszów,
Żurawno, Włodzimierce, Mielnicz.

Wszystkie te gminy strasznie ucier-
piały.

Powiat Żydaczów zaliczono do
pierwszej klasy, jako najbardziej dotknię-
ty, pomoc jednak, jaką udzielono tym
gminom, jest prawie żadna.

W gminie Demenka leśna wybuchł
tyfus głodowy, bydło sprzedano za bez-
cen, sztukę nawet za 20 K, część dorżnię-
to, reszta zaś ginie na motylicę, tak, że
we wsi, liczącej 84 rodzin, jest dzisiaj
zaledwie 30 sztuk bydła.

Zarobków we wsi niema żadnych,
również i subwencji żadnych nie przy-
znano.

Tak wiarygodnie donosi Zwierzeh-
ność gminna i Urząd parafialny.

Inne gminy ucierpiały wskutek te-
go, że gruntów ich nie zmeliorowano i nie
odwodniono, skutkiem czego woda opa-
dowa, zatrzymując się na gruntach,
spowodowała zniszczenie ziemiopłodów.

Do powyższych gmin należą: Po-
krowce, Tejsarów, Pczany, Turady, Ju-
syptycze, Machliniec, Krechów, Terszaw-
ka, Dąbrówka, Lutynka, Monastyrzec
i inne.

Jak donosi Urząd parafialny w Mo-
nastyrceu, we wsi wybuchł tyfus głó-
dowy i jest tam obecnie 60 wypad-
ków tej epidemii.

Do tego bydło ginie na motylicę.

Jak dowiadujemy się z drugiej stro-
ny — c. k. Starostwo w Żydaczowie
przysłało na to wszystko 200 K na 2800
dusz!

Zarobków niema żadnych, o napra-
wie dróg nikt nawet nie myśli, po-
mimo że drogi tutaj są jak najgorsze.

Bezwzględna pomoc konieczna.

Ośmielamy się upraszać:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby bez-
zwłocznie zarządził dostawę środków ży-
wności dla ciężko dotkniętych gmin pow.
Żydaczów, w szczególności dla gmin,
w których grasuje tyfus głodowy, jak
w Demence leśnej i Monastyrceu.

Wnioskodawca :

Lew Lewicki.

Dr. Kost' Lewicki, Sandulak, Dr. Wanio,
Terszakowiec, Dr. Korol, Dr. Nowakow-
ski, Winniczuk, Dr. Łahodyński, Ławruk,
Dr. Petruszewicz, Metella, Kapuściński,
Dr. Perfecki, Kochanowski.

Przemawia p. Lew Lewicki uzasad-
niając nagłość tego wniosku, a pod
względem formalnym wnosi o przekaza-
nie tego wniosku komisji zapomo-
gowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość
tego wniosku, a oddzielnie uchwała prze-
kazanie tego wniosku nagłego komisji
zapomogowej.

Następuje wniosek nagły posta Lwa
Lewickiego i tow. o zarządzenie bezzwło-
cznej regulacyi rzeki Wisłok, w powiecie
Sanok.

Wniosek ten opiewa :

Ls. 1628/914.

W n i o s e k n a g ł y
posta Lwa Lewickiego i tow. o zarządze-
nie bezzwłocznej regulacyi rzeki Wisłok
w powiecie Sanok.

Rzeka Wisłok od lat wyrządza mie-
szkańcom gmin Surowica, Wiernejówka,
Poławy, Tarnawka, Rudawka, Syniów,
Besko pow. Sanok, ogromne szkody,
obrywając brzegi, zabierając ogrody i cha-
ty (jak u Łeska Jareckiego w Surowicy).

W r. 1912 i 1913 byli mieszkańcy
tych gmin w niebezpieczeństwie życia,
nie mówiąc o tem, że mieszkańcy nie-
których gmin byli miesiącami pozbawie-
ni wszelkiej komunikacyi między sobą
i ze światem.

Wobec tego ośmielamy się upraszać:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by bezzwłocznie przedsięwziął odpowiednie kroki w celu zabudowania względnie regulacji potoka Wisłok w powiecie sanockim, który wypływa z Wielkiego Wisłoka.

Wnioskodawca:

Lew Lewicki.

Kość Lewicki, Wanio, Horbaczewski, Metella, Korol, Singalewicz, Perfecki, Terszakowiec, Nowakowski, Winniczuk, Łahodyński, Kapuściński, Petruszewicz, Kochanowski, Baczyński.

Przemawia p. Lew Lewicki uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego wniosku nagłego komisji gospodarstwa krajowego.

Następuje wniosek nagły posła Dra Romana Perfeckiego i tow. w sprawie udzielenia nadzwyczajnej zapomogi z funduszków krajowych pogorzelncom Antoniemu Szurmiakowi w Komarowie i Teodorowi Szpakowi w Żniatynie (pow. Sokal).

Wniosek ten opiewa:

Ls. 1629/914.

W n i o s e k n a g ł y

posła Dra Romana Perfeckiego i tow. w sprawie udzielenia nadzwyczajnej zapomogi z funduszków krajowych pogorzelncom Antoniemu Szurmiakowi w Komarowie i Teodorowi Szpakowi w Żniatynie (pow. Sokal).

Wysoki Sejmie!

Dnia 8. sierpnia 1913 spalił się Żniatynie formalnie, do cna gospodarz Teodor Szpak, a kilka dni przedtem w Komarowie Antoni Szurmiak.

Przy tych pożarach spaliły się im wszystkie budynki i cały dobytek z wszelkim żywym i martwym inwentarzem tak, że zostali całkowicie bez dachu i chleba.

Ten nadzwyczajny rok nieszczęść elementarnych, ten czarny rok dla naszego włościanstwa, podniósł jeszcze grozę nieszczęścia, którego ofiarą padli obaj gospodarze, — bo nawet zwyczajna w podobnych wypadkach pomoc ogółu mieszkańców dla nieszczęśliwych całkowicie jest wykluczoną; nie mogą więc liczyć na żadną pomoc a widmo głodu zagląda im i ich licznej rodzinie do ocz, nędza zaś, w jakiej się znajdują, przechodzi wszelkie możliwe granice.

Właśnie z uwagi na ten straszny katastrofalny rok zdaje się zupełnie usprawiedliwionem, by kraj i pogorzelncom przyszedł ze swą pomocą i dlatego podpisani — załączając pod /./ poświęcenie Zwierzchności gminnej w Żniatynie z dnia 11. lutego 1914. — wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić nadzwyczajną zapomogę dla pogorzelnców Teodorą Szpaka w Żniatynie (pow. Sokal) i dla Antoniego Szurmiaka w Komarowie (pow. Sokal), a to dla pierwszego z nich w wysokości 5000 K., dla drugiego zaś w wysokości 3000 K.

Wnioskodawca:

Dr. Roman Perfecki.

Lew Lewicki, Nowakowski, Kochanowski, Petruszewicz, Terszakowiec, Kapuściński, Rożankowski, Kość Lewicki, Horbaczewski, Singalewicz, Winniczuk, Sandulak, Dunka.

Przemawia p. Perfecki, uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego wniosku nagłego komisji budżetowej.

Następuje wniosek nagły posła Dra Romana Perfeckiego i tow. w sprawie przyznania gminie Sawczyn, powiatu sokalskiego, nadzwyczajnej bezzwrotnej zapomogi z powodu gradobicia i niezwyklej szkód elementarnych, spowodowanych tegoroczną ulewą i powodzią

Wniosek ten opiewa:

Ls. 1630/1914.

Wniosek nagły

posła Dra Romana Perfeckiego i tow. w sprawie przyznania gminie Sawczyn, powiatu Sokalskiego, nadzwyczajnej bezzwrotnej zapomogi z powodu gradobicia i niezwyklej szkód elementarnych, spowodowanych tegoroczną ulewą i powodzią.

Wysoki Sejmie!

Gmina Sawczyn, powiatu Sokalskiego, znalazła się w tym roku w niezwykle przykrem położeniu z jednej strony z powodu niebywałego dotychczas gradobicia, które dotknęło gminę dnia 28 lipca 1913. — z drugiej zaś strony z powodu tegorocznych śróć i powodzi, które spowodowały kilkakrotne zamulenie ornych gruntów, sianozęci i pastwisk.

Te wszystkie ziemiopłody, które nie zdołał zniszczyć bezustanny deszcz, do reszty zniweczył wielki grad dnia 26 lipca 1913, a że i dalej deszcze nie ustały, stało się, że mieszkańcy Sawczyna stracili nawet te produkty rolne, które dojrzewają dopiero w jesieni tak, że obecnie panuje wśród nich ostatnia nędza i głód.

Wobec tych niezwyklej nieszczęść elementarnych, które nawiedziły gminę, okazuje się koniecznym przyjść gminie z natychmiastową i znaczną pomocą, dlatego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić udzielenie gminie Sawczyn, pow. Sokal, nadzwyczajnej zapomogi z funduszków krajowych.

Wnioskodawca:

Dr. Roman Perfecki.

Makuch, Kost' Lewicki, Horbaczewski, Singalewicz, Kapuściński, Dumka, Metella, Lew Lewicki, Kochanowski, Różankowski, Petruszewicz, Terszakowiec, Nowakowski, Sandulak.

Przemawia p. Perfecki, uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku komisji zapomogowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego wniosku nagłego komisji zapomogowej.

Następuje wniosek nagły posła Dra Romana Perfeckiego i tow. w sprawie przyznania gminie Uhrynów i Niesmycze, pow. Sokal, nadzwyczajnej zapomogi z powodu szkód, wynikłych z tegorocznych śróć i powodzi i zarządzonej kwarantanny dla bydła z powodu zarazy pyskowej i racicowej.

Wniosek ten opiewa:

Ls. 1631/914.

Wniosek nagły

posła Dra Romana Perfeckiego i tow. w sprawie przyznania gminie Uhrynów i Niesmycze pow. Sokal nadzwyczajnej zapomogi z powodu szkód wynikłych z tegorocznych śróć i powodzi i zarządzonej kwarantanny dla bydła z powodu zarazy pyskowej i racicowej.

Wysoki Sejmie!

Gminy Uhrynów i Niesmycze znalazły się w tym roku w nadzwyczaj ciężkim położeniu, co usprawiedliwia wyjątkową publiczną pomoc, z którą im przyjść należy.

Tegoroczne nadzwyczajne słoty i powodzie dotknęły bardzo ciężko obie te gminy, narażone swem niskiem położeniem na częste zalewy gruntów i zamulenia przy każdej znaczniejszej ulewie, tak, że mieszkańcy obu tych gmin utraciwszy prawie wszystkie zbiory i ziemiopłody tak w zbożu, paszy, jak i w okopowych roślinach już przez samą tylko klęskę elementarną, znalazły się nad brzegiem przepaści i ruiny.

Nieszczęście to zwiększyła nadto zaraza pyskowa i racicowa, która wybuchła w Uhrynowie. — Z powodu tej zarazy zamknięto targi i zabroniono wyprzedzać bydło z domu tak w Uhrynowie, jak również w sąsiedniej gminie Niesmycze w nadgranicznej 1-no kilometrowej przestrzeni, która to przestrzeń przechodzi przez najważniejszą część tej wsi, a to z powodu bliskiego położenia domów i zabudowań środka wsi od granicy uhrynowskiej.

Ta kwarantanna istnieje już od 5-ciu miesięcy i tak już wyczerpała wszystkie możliwe zapasy paszy, jakie udało się mieszkańcom uratować przy tegorocznych ulewach, że gmina Uhrynów i wspomniana wyżej część gminy Niesmycze znalazły się w przymusowym położeniu wysprzedania za bezcen swego bydła, wskutek czego zagrożone są oczywistą ruiną i nędzą.

Wobec tych nadzwyczajnych — nie tylko elementarną katastrofą spowodowanych nieszczęść — lecz także z powodu szkód, wyrządzonych zarządzeniami sanitarnymi — podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Udzielenie gminom Uhrynów i Niesmycze powiatu Sokal nadzwyczajnej zapomogi z funduszków krajowych;

2) Wezwanie do c. k. Rządu, ażeby przyszedł tym gminom ze znaczniejszą pomocą z państwowych funduszków, przeznaczonych na przeciwdziałanie zarazie bydłowej.

Wnioskodawca:
Dr. Roman Perfecki.

Makuch, Kost' Lewicki, Horbaczewski, Singalewicz, Kapuściński, Dumka, Metella, Lew Lewicki, Kochanowski, Rożankowski, Petruszewicz, Terszakowiec, Nowakowski, Sandulak.

Przemawia p. Perfecki, uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku komisji zapomogowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego wniosku nagłego komisji zapomogowej.

Następuje wniosek nagły posła Hryńka Terszakowca i tow. w sprawie bezzwłocznej, bezpłatnej dostawy środków żywności dla głodujących gmin a to: Mostów, Terszakowa, Kołodrub, Monastyrca, Powerchowa, Susułowa, Podolca, Czajkowiec, Pohorzec, Dołobowa, Błoźwi dolnej, Ostrowa, Zagórza, Porzecza zadwórnego i Birczy, w powiecie Rudki.

Wniosek ten opiewa:

Ls. 1682/914

Wniosek nagły

posła Hryńka Terszakowca i tow. w sprawie bezzwłocznej bezpłatnej dostawy środków żywności dla głodujących gmin a to: Mostów, Terszakowa, Kołodrub, Monastyrca, Powerchowa, Susułowa, Podolca, Czajkowiec, Pohorzec, Dołobowa, Błoźwi dolnej, Ostrowa, Zagórza, Porzecza zadwórnego i Birczy, w powiecie Rudki.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że wymienione gminy są zagrożone głodem, z powodu całkowitego zniszczenia płodów ziemnych, spowodowanego nieustającymi wylewaniami Dniestru i jego dopływów Wereszycy, Strwiąża i Tyśmienicy i to w tak znacznym stopniu, że zdolano zebrać

maximum 10% wszystkich ziemiopłodów, — podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby bezzwłocznie zarządził bezpłatną dostawę dla wspomnianych gmin po 100 q m. kukurudzy na jedną gminę w celu zapobieżenia wybuchowi tyfusu głodowego.

Uprasza się o odesłanie wniosku do komisji zapomogowej.

Wnioskodawca :

Hryńko Terszakowiec.

Singalewicz, Ławruk, Sandulak, Hołubowicz, Horbaczewski, Makuch, Staruch, Metella, Kiweluk, Rożankowski, Założeniecki, Kapuściński, Wanio, Nowakowski.

Przemawia p. Terszakowiec, uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku komisji zapomogowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku.

Marszałek otwiera rozprawę nad meritum wniosku i udziela głosu p. Skarbkowi.

Przemawia p. Skarbek i stawia następujący wniosek :

Wzywa się c. k. Rząd, aby na gminy powiatu rudeckiego, które ucierpiały wskutek klęski powodzi i słyty, udzielił wydatnej zapomogi.

Pod względem formalnym wnosi p. Skarbek o odesłanie swej rezolucyi do komisji zapomogowej.

Marszałek poddaje wniosek p. Skarbka do poparcia.

Izba popiera wniosek p. Skarbka.

W osobnem głosowaniu uchwała Izba odesłanie wniosków p. p. Terszakowa i Skarbka do komisji zapomogowej, głosując nad każdym wnioskiem z osobna.

Następuje wniosek nagły pośła Włodzimierza Singalewicza i tow. w sprawie koniecznej potrzeby bezzwłocznego udzielenia pogorzecom w Kamionce strumiłowej zapomogi z funduszków państwowych i krajowych.

Wniosek ten opiewa :

Ls. 1683/1914.

Wniosek nagły

pośła Włodzimierza Singalewicza i tow. w sprawie koniecznej potrzeby bezzwłocznego udzielenia pogorzecom w Kamionce strumiłowej zapomogi z funduszków państwowych i krajowych.

Dnia 18. lutego br. nawiedził Iwowskie przedmieście gminy Kamionka strumiłowa wielki pożar, który zniszczył całkowicie zabudowania i cały dobytek następujących pogorzalców :

1. Włodzimierza Łyska na ogólną szkodę	6.000 K.
2. Iwana Łyska na ogólną szkodę	5.000 „
3. Pawła Teśluka na ogólną szkodę	3.600 „
4. Wdowy Anny Pańków na ogólną szkodę	5.000 „
5. Horpyny i Pawła Robaka na ogólną szkodę	5.000 „
6. Michała Kuźmycza na ogólną szkodę	5.000 „
7. Kościa Serecy na ogólną szkodę	3.000 „
8. Mikołaja i Michała Rzepełowskiego na ogólną szkodę	5.000 „
9. Wasyla Kruka na ogólną szkodę	1.000 „
10. Stefana Kuca na ogólną szkodę	4.000 „
11. Iwana Szyszkiewiczza na ogólną szkodę	5.500 „
łączna szkoda wynosi więc	<u>48.000 K.</u>

Wspomnianym gospodarzom zgorzały wszystkie zapasy zboża, paszy, żywności i narzędzia gospodarskie. Niektórzy z nich ponieśli straty w żywym inwentarzu.

Prócz wyszczególnionych pogorzalców ucierpiał także przy tej katastrofie, Wasyl Hryniuk, całkiem biedny mieszczanin, który cały swój dorobek w zbożu miał złożony w stodole Michała Kuźmyczna, która się również spaliła. Szkoda Wasyla Hryniuka wynosi 690 K.

Zważywszy, że nieszczęśni pogorzalcy już wskutek znanego nieurodzaju lat poprzednich byli w krytycznym położeniu finansowem, obecna więc szkoda, wyrządzona im przez wspomniany pożar, równa się całkowitej ruinie, bo pozbawieni są oni mieszkania, zapasów żywności dla siebie i zapasów paszy dla bydła. Spalone budynki były wprawdzie ubezpieczone, jednak na kwoty bardzo niskie. Ogólnie znana nędza wśród mieszkańców wyklucza możliwość jakiegokolwiek miejscowej pomocy dla wymienionych uszkodzowanych, przeto koniecznem jest przyjscie tym nieszczęśliwcom z pomocą z funduszków państwowych i krajowych.

Wobec tego podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby bezzwłocznie wyasygnował odpowiednią zapomogę z funduszków państwowych dla wyliczonych 12 pogorzalców w Kamionce strumiłowej.

2. Wzywa się Wydział krajowy, ażeby bezzwłocznie wyznaczył i przesłał dla tych pogorzalców z funduszków krajowych jak najznacniejszą zapomogę.

Ze względów formalnych należy przekazać ten wniosek nagły komisji zapomogowej do załatwienia.

Wnioskodawca.

Włodzimierz Singalewicz.

Kość Lewicki, Horbaczewski, Kiweluk, Wanio, Kochanowski, Staruch, Petrusze-

wicz, Kurowiec, Metella, Hołubowicz, Cegielski, Terszakowicz, Perfecki, Makuch, Kapuściński, Rożankowski, Kormosz, Baczynski.

Przemawia p. Singalewicz, uzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi o przekazanie tego wniosku komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie uchwała przekazanie tego wniosku nagłego komisji budżetowej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania zgłoszonych wniosków i interpelacji.

Sekretarze pp. Urbański a następnie Rożankowski odczytują zgłoszone wnioski i interpelacje, które opiewają :

L. s. 1855/914.

W n i o s e k n a g ł y

posła Badeniego i tow. w sprawie pomocy dla pogorzalców w Kamionce strumiłowej.

Wysoki Sejmie!

W dniu 18. b. m. zniszczył pożar 12 zabudowań gospodarskich na przedmieściu lwowskim miasta Kamionka strumiłowa ; wraz z budynkami zgorzały doszczętnie zapasy zboża i paszy, ruchomości i narzędzia rolnicze. Szkoda poniesiona przez pogorzalców została obliczoną doraźnie na 30.000 K., z tego pokryje asekuracja około 10.000 K. Zachodzi gwałtowna potrzeba udzielenia dotkniętym po tylu klęskach elementarnych jeszcze klęską pożogi jak najspieszniejszej wydatnej pomocy, przedewszystkiem dla umożliwienia im zakupna paszy dla bydła.

Podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm raczy udzielić pogorzalcem miasta Kamionka strumiłowa

wydatnej, doraźnej zapomogi z kredytu na rok 1914.

Wnioskodawca:
Badeni.

Krasicki, Serwatowski, W. Krzeczunowicz, Maiss, J. Brunicki, St. Adam Standnicki, Kasznica, Lubomirski, Cegielski, Niezabitowski, Petruszewicz, Laskowski, Wł. Jaworski, Mycielski, A. Krzeczunowicz.

L. s. 1856/914.

Wniosek nagły

posta Siwuli i tow. o udzielenie przez Rząd pomocy dla ludności rolniczej dotkniętej klęską powodzi i długotrwałymi deszczami w powiecie Ropczyckim.

Jak wiadomo, w roku ubiegłym nawiedziła całą Galicyę a także powiat Ropczycki długotrwała klęska deszczowa i wylew rzek Wisłoki i Wielopólki, wyrządzając dotkliwe straty w zbożu, ziemniopłodach i paszy. Wskutek ustawicznego deszczu i braku pogody, pogniły siana i koniczyny, pierwszy i drugi pokos, żyta, pszenice, jęczmiona i owsy uległy zniszczeniu, albowiem słoma nadgniła do połowy, ziarno w pół części skiełkowało, wskutek czego obniżyła się jego wartość pożywnościowa, a również i plenność o $\frac{1}{4}$ została zmniejszona, kartofle na niżej położonych gruntach wygniły na miejscu, w innych miejscach wygniły do połowy, ten sam los spotkał i inne ziemniopłody.

Wskutek sześciokrotnego wylewu rzeki Wisłoki zostały zalane grunta i zupełnie zniszczone plony właścicieli nadbrzeżnych, tak, iż tych plonów zupełnie nie zbierali, ponieważ pewną część prąd wody uniósł ze sobą, zaś resztę plonów woda zamuliła.

Nadmienić wypada, że rolnikom z Dębicy rzeka Wisłoka plony zabrała lub zamuliła na 72 morgach gruntu, toż samo w gminie Brzeźnicy na 100 mor-

gach, taż sama rzeka wyrządziła wielkie szkody w gminach Pustków, Kędzierz, Straszęcin z przysiółkiem Zawierzbie, Żyraków, Bobrowa i inne. Również przez wylewy rzeki Wielopólki ponieśli szkodę w plonach i sianokosach rolnicy z gmin: Okonina, Checheł, Łopuchowy, Niedźwiady, Rzegocina i Wielopola.

Ludności z gmin: Dębica, Brzeźnica, Straszęcin i przysiółka Zawierzbie, mającej grunta nad rzeką Wisłoką, zagraża głód i nędza w najwyższym stopniu, ponieważ cały jej dorobek i żywność zamuliły lub uniosły fale tejże rzeki.

Z powodu nadgnicia siana i słomy zachodzi bardzo poważna obawa, że wskutek karmienia inwentarza nadgniła paszą, łatwo wytworzyć się mogą zarazy bydłce, a skutki tychże przynieść mogą nieobliczalne straty, jeśli c. k. Rząd nie pospieszy z natychmiastową, wydatną pomocą.

Pomoc ta powinna być daną przez udzielenie pieniężnych pożyczek bezprocentowych i długoterminowych, lub dostarczenie jarych zbóż, a również jęczmienia, owsa i kartofli bezpłatnie, do zasiewów i sadzenia, zaś dla bydła otrąb, mąkuchów, soli i innych pasz treściwych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby udzielił wydatnej pomocy rolnikom w powiecie Ropczyckim, którzy wskutek wylewów rzek i długotrwałych deszczów straty ponieśli i ażeby to uczynił w sposób w niniejszym wniosku podany.

Wnioskodawca:
Siwula.

Okoń, Łaskuda, Bernadzikowski, Tomaka, Bojko, Bardl, Stapiński, Potocki, Bosak, Serczyk, Długosz, Żardecki, Witos, Krężel.

Ls. 1857/1914.

We Lwowie, dnia 17. lutego 1914.

Wniosek

posta Srokowskiego i tow. w sprawie ustanowienia przy szkołach wydziało-

wych żeńskich posad nauczycielek gospodarstwa domowego.

Wysoki Sejmie!

W planach szkół wydziałowych żeńskich uczono dotychczas gospodarstwa domowego tylko teoretycznie, wskutek czego i korzyści tej nauki były minimalne i zamiłowanie uczenie dla tego, tak dla nich w późniejszym życiu ważnego zakresu pracy, nie objawiało się zupełnie.

Za przykładem krajów zachodnich założyła gmina miasta Krakowa w szkołach wydziałowych żeńskich krakowskich dwie kuchnie szkolne, do których uczęszczają uczennice czwartej i piątej klasy wydziałowej na praktyczną naukę gotowania. Obecnie po pięcioletnich próbach można śmiało twierdzić, że nauka ta zasługuje na wszelkie poparcie i jak największe rozpowszechnienie, gdyż rezultaty jej są dodatnie w całym tego słowa znaczeniu.

Ponieważ Rada szkolna krajowa dała inicjatywę do założenia kilku kuchni szkolnych w innych miastach, a nadto kilka gmin miejskich budując nowe gmachy szkolne, przewiduje już w nich kuchnie szkolne, przeto widząc dobrze, jak zbawiennym będzie wpływ tej nauki na umysłowość młodzieży żeńskiej, mamy zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przy szkołach wydziałowych żeńskich, przy których gmina miejscowa urządzi kuchnię szkolną, ustanawia się posady nauczycielskie gospodarstwa domowego, opłacane z funduszków krajowych.

Wnioskodawca:
Srokowski.

Leo, Aschkenase, Adam, Neumann, Misiński, Rutowski, Lisiewicz, Bandrowski, Maiss, Riedl, Rittel, Kleski, Witos, Krzczunowicz, Wł. Jaworski, Zgórski.

Ls. 1.858/1914.

Wniosek

p. Jana Siwuli i tow.

Zważywszy, że brak drzewa opałowego i materiałowego staje się wielką i powszechną klęską dla całego kraju, zwłaszcza dla ludności włościańskiej w całej Galicyi;

zważywszy, że prawdą jest, iż nawet gminy położone w okolicach obfitujących w lasy nie mogą dostać drzewa odpowiedniego na budowę za żadne pieniądze a drzewo na opał płać na wagę złota;

zważywszy, że przyczyną tej dotkliwej klęski dla ludności bywają hurto- wne sprzedaże lasów i wywóz od najgrubszego do najcieńszego rodzaju drzewa za granice;

zważywszy, że to ogoławanie z lasów ma także bardzo ujemny wpływ na stosunki atmosferyczne, a zatem i na klęski rolnicze, tak często się powtarzające w ostatnich czasach, to nie ulega wątpliwości, że zaradzić temu można tylko w drodze ustaw i rozporządzeń stosownych,

dlatego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby wszelkimi możliwymi sposobami tamował i utrudniał wywóz drzewa za granice Galicyi.

2. Wzywa się c. k. Rząd, aby ludności dotkniętej brakiem drzewa przyszedł z pomocą przez stosowne urządzenie składów i sprzedaży drzewa z lasów państwowych po umiarkowanej cenie na wszystkich stacyach kolejowych.

3. Wzywa się c. k. Rząd, aby ściśle i bezwzględnie przestrzegał ustawy mającej na celu zapobieżenie dewastacyi lasów.

Wnioskodawca:
Siwula.

Okoń, Łaskuda, Bernadzikowski, Tomaka, Bojko, Bosak, Serczyk, Witos, Bardl, Pilch, Długosz, Żardecki, Stapiński, Krężel.

L. s. 1859/1914.

We Lwowie, dnia 21. lutego 1914.

W n i o s e k.

Wysoki Sejmie!

Powiat chrzanowski za pośrednictwem Towarzystwa prywatnego gimnazjum realnego utworzył w roku 1911 prywatne gimnazjum realne w Chrzanowie, w przekonaniu, że zakład ten w najkrótszym czasie na etat państwa przyjęty będzie.

Przez wzgląd na gęsto zamieszkałą ludność powiatu chrzanowskiego, wysoko rozwinięty przemysł fabryczny i handel, siłę podatkową i przyrost ludności, znaczne oddalenie od najbliższej szkoły średniej i wysoką frekwencyę w obecnym gimnazjum;

zważywszy, że państwowa szkoła znajdzie odrazu pomieszczenie we własnym na ten cel wybudowanym gmachu i zasobne środki naukowe,

zważywszy wreszcie, że Towarzystwo prywatnego gimnazjum realnego pomimo ofiarności publicznej nie podoła nadal ciężarom i zmuszone być może do zwinięcia zakładu z ogromną szkodą dla powiatu,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby jak najszybciej upaństwowił prywatne gimnazjum realne w Chrzanowie,

Wnioskodawca:
Mycielski.

Krasicki, Koziębrodzki, Brunicki, Götz, Konopka, St. Dąbbski, Wł. Jaworski,

Badeni, Maiss, Haempel, Niezabitowski, Lubomirski, Barański, Serczyk, T. Staryński.

L. s. 1860/1914.

W n i o s e k

pośla Pilcha i towarzyszy.

Wysoki Sejmie!

Wskutek rozpisania przez Wydział krajowy urządzenia kursu pisarzy dla gmin wiejskich zgłosiło się przeszło 200 kandydatów, a z tych przyjęto zaledwie jedną czwartą część, przeto podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, by tego roku w jesieni urządził drugi kurs pisarzy dla gmin wiejskich.

Wnioskodawca:
Pilch.

Tomaka, Wójcicki, Górkiewicz, Jabłoński, Zaremba, Neumann, Riedl, Schmidt, Adam, Wolanin, Serczyk, Bednarski, Michalik, Głabiński.

L. s. 1861/1914.

W n i o s e k

pośla Pilcha i towarzyszy.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wyłączenie gmin Dołuszyce i Kurów z okręgu c. k. Sądu i c.k. Urzędu podatkowego w Wiśniczu, a wcielenie ich do okręgu w Bochni.

Wnioskodawca:
Pilch.

Okoń, Serczyk, Tomaka, Wójcicki, Jabłoński, Adam, Bednarski, Michalik, Neumann, Riedl, Maciuszek, Schmidt, Potocki, Zamorski, Wolanin, Zaremba.

L. s. 1862/1914.

W n i o s e k

posła Wincentego Tomaki i towarzyszy.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uregulowanie i obwałowanie rzeki Wisłok w powiecie rzeszowskim należy przyspieszyć.

Wnioskodawca:
Tomaka.

Neumann, Riedl, Schmidt, Górkiewicz, Serczyk, Siwula, Wójcicki, Maciuszek, Jabłoński, Pilch, Zamorski, Adam, Wolanin, Bednarski, Michalik.

L. s. 1863/1914.

W n i o s e k

posła Józefa Maciuszka i towarzyszy.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że budowa mostu na rzece Popradzie w miasteczku Piwnicznej jest rzeczą piekącą z powodu niebezpieczeństwa życia ludzkiego przy przeprowadzaniu się przez Poprad, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, by jak najrychlej przystąpił do budowy mostu w gminie Piwnicznej, powiatu Nowy Sącz.

Wnioskodawca:
Maciuszek.

Serczyk, Tomaka, Wójcicki, Jabłoński, Adam, Bednarski, Michalik, Neumann, Riedl, Schmidt, Potocki, Pilch, Zamorski, Wolanin, Zaremba.

L. s. 1864/1914.

W n i o s e k

posła Edwarda hr. Mycielskiego i towarzyszy w sprawie uzdrowienia stosunków na stacyi kolejowej w Trzebini.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wzywa się c. k. Rząd, aby przystąpił bezzwłocznie do przebudowania

stacyi kolejowej w Trzebini, na zasadzie połączenia obu tamtejszych dworców kolejowych w jedną całość, czyniącą zadość wymogom bezpieczeństwa ruchu, a odpowiadającą potrzebom przemysłu, handlu i podróżującej publiczności.

2) Poleca się Wydziałowi krajowemu przez zastępców swych w Radzie zawiadowczej, aby wywarł wpływ na Towarzystwo kolei lokalnej Trzebienia-Skawce w tym kierunku, żeby to Towarzystwo z pełnem zastrzeżeniem jego uprawnionych interesów starało się ułatwić i przyspieszyć połączenie obu dworców kolejowych w Trzebini.

Uzasadnienie.

Trzebina jest pod względem rozmiarów ruchu kolejowego, najważniejszą stacją węzłową w Galicyi. Stąd rozchodzą się główne linie kolejowe do Wiednia, Krakowa, do Królestwa, do Prus i linie lokalne do Suchej i Sierszy. W samej Trzebini jest kilka wielkich zakładów fabrycznych, nadających i odbierających kilkadziesiąt tysięcy wagonów rocznie.

Założenie tej stacyi jest jednak tak niefortunne, a jej wyposażenie tak niedostateczne, że stała się ona widownią ustawicznych wypadków i katastrof kolejowych. Miejscowy przemysł i handel narażony jest na rozliczne szkody i straty, a podróżująca publiczność znosić musi niewypowiedziane niewygody.

Przyczynia się do tego w znacznej mierze, nigdzie zresztą niepraktykowana i obecnymi stosunkami nieuzasadniona anomalia, że kolej państwowa i lokalna mają osobne dworce, które stoją wprawdzie tuż obok siebie, ale nie mają ze sobą żadnego połączenia.

C. k. Ministerstwo kolejowe wentyluje już od dawna tę sprawę, wypracowuje się, rzekomo uzupełnia i zmienia różne projekty techniczne, ale tymczasem lata mijają, ruch kolejowy rośnie, potrzeba sanacyi coraz to żywsza, a stacya

trzebińska stoi dalej, jak stała, w całej swej odstraszejaczej prymitywności.

Także i w obecnym budżecie państwowym nie przewidziano żadnych środków finansowych na niezbędną poprawę przytoczonych stosunków.

Wprawdzie kolej lokalna ze względów publicznych uznaje potrzebę złączenia obu stacyi i akcyi tej się nie sprzeciwia, jednakowoż ze stanowiska finansowego zmuszoną jest przestrzegać interesów akcyonaryusza i dlatego wskazaniem jest, aby Wydział krajowy wpłynął przez c. k. Rząd na stanowisko Kolei północnej, stawiającej zbyt wysokie żądania do kolei lokalnej i dołożył wszelkich starań przez swych zastępców w Radzie zawiadowczej, by definitywne porozumienie obu kolei jaknajrychlej nastąpiło.

Wnioskodawca:
Mycielski.

Konopka, Krasicki, Barański, T. Starzyński, Serczyk, St. Dąbski, Lubomirski, Götz, Koziębrodzki, Niezabitowski, Wł. Jaworski, Badeni, Haempel, Maiss, Brunicki.

L. s. 1865/1914.

W n i o s e k

posta Łaskudy i tow. w sprawie uregulowania opłaty szynkarskiej.

Wysoki Sejmie!

W myśl ustawy krajowej z dnia 20. grudnia 1905 Dz. u. k. N. 11/6 przysługuje Wydziałowi krajowemu ściąganie opłat szynkarskich.

Wykonanie tego prawa weszło w życie w roku 1911, a sposób ściągania opłaty szynkarskiej jest w najwyższym stopniu niepraktycznym i krzywdzącym, dającym pole do różnych szykan i nadużyć i staje się powodem ruiny materialnej wielu rodzin.

Ażeby nareszcie temu kres położyć, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział urajowy do opracowania projektu ustawy o krajowej opłacie szynkarskiej w ten sposób, ażeby ta opłata wprost ściągana była w rafinerii od każdego hektolitra przy wywozie w takiej wysokości, ażeby w całej konsumcyi uzyskano oznaczone cyfry w myśl ustawy krajowej o poborze opłat szynkarskich objęte i przedłożenia go na najbliższej sesyi sejmowej.

Wnioskodawca:
Michał Łaskuda.

Tomaka, Krężel. Długosz, Bernadzikowski, Okoń, Serczyk, Górkiewicz, Pilch, Bosak, Siwula, Stapiński, Kędzior, Maciuszek, Witos, Bojko, Bardl, Biały, Markow, Żardecki,

Ls. 1866/1914.

W n i o s e k

posta Łaskudy i tow. w sprawie otwarcia przejazdu przez tor kolejowy w gminie Porąbka w powiecie limanowskim.

Wysoki Sejmie!

Poza torem kolejowym prowadzącym przez gminę Porąbka, a przecinającym grunta kilku gospodarzy, znajduje się 100 morgów gruntu, do którego gospodarze ci nie mogą się dostać, gdyż tor kolejowy niema przejazdu. Mimo, że ineresowani wnieśli prośby i podania, władze kolejowe nic w tej mierze nie zrobiły, ażeby interesowanym pojsć na rękę.

Wobec tego, że gospodarze ponoszą nieobliczalne straty materyalne, że mają wiele strat i kłopotu, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by spowodował władze kolejowe, ażeby szluszne żądanie gospodarzy gminy Porąbka

uwzględniły i na przejazd wyż wymieniony zezwoliły.

Wnioskodawca:
Michał Łaskuda.

Okoń, Długosz, Stapiński, Tomaka, Bosak, Krężel, Biały, Pilch, Witos, Serczyk, Markow, Bernadzikowski, Siwula, Bojko.

Ls. 1.867/1914.

W n i o s e k

pośła Łaskudy i tow. w sprawie budowy drogi od miasta powiatowego Limanowa przez gminy Mordarka, Pisarzowa, Męcina.

Wysoki Sejmie!

Budowa drogi od miasta pow. Limanowa przez gminy Mordarka, Pisarzowa i Męcina jest koniecznością z następujących powodów:

Obywatele tychże gmin mają całą komunikację prawie zamkniętą tak w dostarczaniu produktów rolnych jakoteż w dowozie nawozów sztucznych, które w obecnych czasach do uprawy gruntów są używane i konieczne. Na jarmarki do miasta Limanowa i władz powiatowych tamże będących przez wspomniane gminy istnieje przejazd w takim stanie, że przez większą część roku jest zupełnie nie do użycia.

Ze względu, że komunikacja odpowiednia jest tam potrzebna, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby spowodował budowę wyż wspomnianej drogi w jak najkrótszym czasie i w tym celu porozumiał się z powołanymi czynnikiemami.

Wnioskodawca:
Łaskuda.

Okoń, Długosz, Stapiński, Tomaka, Bosak, Biały, Pilch, Markow, Krężel, Serczyk, Siwula, Witos, Bardl, Bojko.

L. s. 1868/1914.

We Lwowie, dnia 20. lutego 1914.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby zarządził dokonanie studyów technicznych do robót, które miałyby na celu ochronę od szkód powodziowych właścicieli gruntów w gminach, położonych u dolnego biegu rzek Szczerek i Zubrza wpadających do Dniestru, i ażeby o wyniku tych badań w najbliższej sesji przedłożył Sejmowi sprawozdanie wraz z odpowiednimi wnioskami.

Wnioskodawca:
W. Krzeczunowicz.

Urbański, Niezabitowski, Laskowski, Maiss, Schnell, Barański, A. Krzeczunowicz, St. Starzyński, Krzysztofowicz, Neumann, Badeni, Nowosielecki, St. A. Standnicki, T. Starzyński.

L. s. 1.869/914.

W n i o s e k

pośła Długosza i towarzyszy w sprawie zakładania „Powiatowych Zakładów rolniczych“.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm uchwalił w budżecie na rok 1912 na zakładanie powiatowych zakładów rolniczych zwyczajny kredyt w wysokości K 150.000. Na rok 1913 wstawił wprawdzie Wysoki Wydział krajowy na ten cel dalszych K 150.000, które potem dla braku funduszków skreślono, a które jednak obecnie restytuowane być winny.

Na tenże cel została uchwalona w budżecie państwowym na r. 1912 kwota K 100.000, zaś na pierwsze półrocze r. 1914 kwota K 50.000, jako zasiłek rządowy. Zasadniczo c. k. Rząd przyczyniać się będzie do wysokości jednej trzeciej

części kosztów zakładania tych instytucji.

Kilka powiatów autonomicznych oświadczyło już gotowość przyczynienia się również w jednej trzeciej części do kosztów założenia zakładów rolniczych. Dotychczas założono powiatowy zakład rolniczy w Pilźnie i rozpoczęto budowę takiego zakładu w Gródku Jagiellońskim. Powiat gorlicki zobowiązał się oddać do dyspozycji Wysokiego Wydziału krajowego grunt pod budowę zakładu oraz resztującą kwotę do wysokości jednej trzeciej części kosztów, powiat nowotarski zaś zobowiązał się do pokrycia jednej trzeciej części kosztów założenia powiatowego zakładu rolniczego.

Zważywszy, że szerzenie wiedzy rolniczej jest dla podniesienia rolnictwa krajowego rzeczą niezbędną, gdyż przez podniesienie produkcji rolniczej rychlej bogactwo i siłę ekonomiczną kraju podnieść możemy,

zważywszy, że c. k. Rząd zasadniczo zgodził się na pokrywanie jednej trzeciej części kosztów założenia tych zakładów i kwoty potrzebne na ten cel do budżetu wstawia,

zważywszy, że powiaty i ofiarność publiczna w dobrze zrozumianym interesie własnym, w interesie ludności i kraju dobrowolne świadczenia jednej trzeciej części kosztów składa, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

a) Skreśloną kwotę K 150.000 z budżetu na budowę powiatowych zakładów rolniczych restytuuje się.

b) Sejm wzywa Wydział krajowy, aby od roku 1915 począwszy wstawiał corocznie do budżetu po 300.000 koron na budowę powiatowych zakładów rolniczych.

c) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby taką samą kwotę wstawiał corocznie do budżetu państwowego jako jedną trzecią

część kosztów zakładania pomienionych instytucji.

d) Sejm wzywa Wydział krajowy, aby w powiatach, które oświadczyły gotowość złożenia $\frac{1}{3}$ części kosztów założenia powiatowych zakładów rolniczych, przystępował w miarę funduszków natychmiast do zakładania tych instytucji, w pierwszym rzędzie zaś w powiatach gorlickim i nowotarskim, które to powiaty gotowość złożenia $\frac{1}{3}$ części kosztów założenia tych zakładów już zadeklarowały.

Wnioskodawca:

Długosz.

Laskowski, Halban, Okoń, Biesiadecki, Nowosielecki, Krasicki, Serczyk, Lubomirski, Potocki, Bernadzikowski, Tomaka, Witos, Siwula, Łaskuda, Burzyński.

L. s. 1870/914.

W n i o s e k

posła Władysława Długosza i tow. w sprawie regulacji rzeki Ropy w obrębie miasta Biecza i najbliższej okolicy.

Wysoki Sejmie!

Z powodu ogromnych spustoszeń, jakie czynią wylewy rzeki Ropy w powiecie gorlickim, regulację tej rzeki już rozpoczęto. Koniecznym jest jednak, aby rozpoczęta już lokalna regulacja rzeki Ropy w obrębie miasta Biecza obecnie tak daleko doprowadzona została, aby przystąpić można niezwłocznie do budowy mostu, łączącego gminy na południe od miasta położone z tymże miastem powiatowem, w którym znajduje się sąd, szkoły i stacja kolejowa, a od którego gminy te w razie wyższego stanu wody są zupełnie odcięte.

Zważywszy, że tylko nieprzeprowadzona dotychczas lokalna regulacja rzeki Ropy wstrzymuje Wydział krajowy i Radę powiatową od natychmiastowego rozpoczęcia budowy mostu, o który nie-

tylko miasto lecz i cała okoliczna ludność od lat się ubiega, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby rozpoczętą lokalną regulację rzeki Ropy w obrębie miasta Bieczu tak daleko przeprowadził, aby budowa mostu pod Bieczem mogła się jak najrychlej rozpocząć.

Wnioskodawca:
Długosz.

Okoń, Serczyk, Barański, Tomaka, Laskowski, Halban, Nowosielecki, Krasicki, Lubomirski, Witos, Siwula, Potocki, Łaskuda, Bernadzikowski, Biesiadecki.

L. s. 1871/1914.

W n i o s e k

p. Długosza i tow. w sprawie rekonstrukcji drogi Biecz-Golanka, objętej programem dróg konkurencyjnych.

Wysoki Sejmie!

W roku 1912 uchwalił Wysoki Sejm program budowy dróg konkurencyjnych, a c. k. Rząd oświadczył gotowość przyczynienia się w wysokości jednej trzeciej części do kosztów przebudowy i utrzymania tychże dróg.

Pierwszy okres budowy obejmuje przebudowę drogi Biecz-Golanka, a zważywszy, że droga ta znajduje się w opłakanym stanie, bo fundusze Rady powiatowej nie wystarczają na utrzymanie i na poprawę tejże drogi,

b) zważywszy że dotknięta klęskami elementarnymi ludność gmin potrzebuje zarobku,

c) zważywszy, że c. k. Rząd przyczyni się w jednej trzeciej części do przebudowy tej drogi,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby do rekonstrukcji drogi Biecz-Golanka niezwłocznie przystąpił.

Wnioskodawca:
Długosz.

Okoń, Serczyk, Biesiadecki, Nowosielecki, Laskowski, Bernadzikowski, Halban, Lubomirski, Potocki, Tomaka, Witos, Siwula, Łaskuda, Barański, Burzyński, Krasicki.

L. s. 1.872/1914.

W n i o s e k

posła Długosza i tow. w sprawie przyspieszenia przebudowy dróg konkurencyjnych.

Wysoki Sejmie!

W roku 1912 ustalił Wysoki Sejm program budowy i rekonstrukcji dróg konkurencyjnych w Galicyi. C. k. Rząd oświadczył gotowość przyczynienia się w wysokości jednej trzeciej części do kosztów tej przebudowy.

Zważywszy, że powiaty autonomiczne z powodu odpisu podatków są w opłakanych stosunkach finansowych i nie są w stanie dróg należycie utrzymać,

zważywszy, że ludność kraju dotknięta klęskami elementarnymi potrzebuje zarobku,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

w budżecie na rok 1914 kwotę K 1,000.000 na przebudowę dróg konkurencyjnych.

Wzywa się c. k. Rząd, aby stosownie do zobowiązania na budowę tych dróg odpowiednie kwoty wypłacił.

Wnioskodawca:
Długosz.

Okoń, Biesiadecki, Nowosielecki, Laskowski, Halban, Serczyk, Bernadzikowski, Lubomirski, Tomaka, Witos, Siwula, Łaskuda, Barański, Burzyński, Potocki, Krasicki.

L. s. 1873/1914.

W n i o s e k

p. Serczyka i tow. w sprawie zreorganizowania szkół ludowych wiejskich w tych

gminach na sposób szkół 4-ro klasowych, w których frekwencya przekroczyła liczbę 150 dzieci.

Wysoki Sejmie!

Stosunki szkolnictwa pod względem nauki, gdzie znajdują się szkoły jedno-klasowe 2- lub 3-klasowe, są wprost marne. Szkołki takie nie dają młodzieży tej niezbędnej wiedzy, jaka w ich przysłym życiu jako obywatelom jest konieczną.

Zapobiedz można temu złemu choć w części, ażeby szkół jaknajwięcej zorganizowanych było na sposób szkół 4-klasowych.

Rzeczą konieczną i nieodzowną jest, ażeby począwszy od frekwencji 150 dzieci szkoły w tych gminach były na sposób szkół 4-ro klasowych zorganizowane, przeto podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Radę szkolną krajową, ażeby reorganizację szkół 4-ro klasowych w tych gminach, w których frekwencya wynosi najmniej 150 dzieci, w przeciągu 5 lat począwszy od 1. stycznia 1915. r. przeprowadziła.

Wnioskodawca:
Serczyk.

Bojko, Okoń, Witos, Wolanin, Biały, Maciuszek, Pilch, Krężel, Bosak, Kędzior, Siwula, Aschkenase, Bernadzikowski, Stapiński.

L. s. 1874/1914.

W n i o s e k

pośła Dra Franciszka Bardla i tow. w sprawie budowy kilkukilometrowej drogi krajowej łączącej gminy Ochojno dolne i górne, oraz Rzeszotary z drogą powiatową Podgórze-Świątniki górne.

Wysoki Sejmie!

W najbliższem sąsiedztwie Krakowa są gminy, które są jakby odcięte od świata, dla braku należytej komunikacji. Są to ruchliwe gminy Ochojno górne

i dolne, oraz także Rzeszotary, których mieszkańcy muszą, chcąc dostać się czy to do Krakowa, czy Wieliczki, kołować przez oddalone gminy, brnąć po niedających się przebyć drogach gminnych.

Połączenie drogi krajowej idącej z Podgórza do Świątnik górnych z drogą powiatową Wieliczka-Dobczyce za pomocą nowej drogi przez wymienione wyżej gminy przechodzącej, jest palącą koniecznością.

Ponieważ jednak powiat autonomiczny wielicki, któremu wkrótce odbierze się najważniejsze miasto pod względem świadczeń podatkowych tj. Podgórze, nie może tej drogi kosztem powiatu budować,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby niezwłocznie przystąpił do budowy drogi krajowej łączącej gościniec krajowy z Podgórza do Świątnik z gościńcem ukrajowić się mającym idącym z Wieliczki do Dobczyce a to w ten sposób, aby przyszła droga krajowa przechodziła przez gminy wyż wymienione.

Wnioskodawca:
Bardl.

Okoń, Bosak, Pilch, Maciuszek, Lisiewicz, Sare, Serczyk, Siwula, Witos, Krężel Łaskuda, Zamorski, Żardecki, Wolanin

L. s. 1875/1914.

W n i o s e k

p. Bardla i tow. w sprawie ustanowienia siedziby lekarza okręgowego w Mikluszowicach, powiat Bochnia.

Wysoki Sejmie!

Północna strona powiatu Bocheńskiego stanowi wielką płaszczyznę żyznej ziemi nadwiślańskiej przeciętą rzeką Rabą.

Po prawej stronie Raby jest lekarz okręgowy w gminie Ujście solne, natomiast lewa strona Raby, obejmująca wielki obszar ziemi, na której rozsiadły

się liczne i gęsto rozsiane gminy, mają niemałą liczbę mieszkańców.

Ci mieszkańcy powiatu Bocheńskiego, począwszy od Wisły muszą w razie potrzeby pomocy lekarskiej udawać się po lekarza aż do Bochni t. j. prawie 20 klm.

Brakowi lekarza można zaradzić przez ustanowienie w środku opisanej wyżej równiny t. j. w Mikluszowicach, gdzie jest już parafia, poczta itd., nowej siedziby lekarza okręgowego.

Wobec tego

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby po porozumieniu się z Wydziałem powiatowym w Bochni przystąpił niezwłocznie do kreowania stanowiska lekarza okręgowego w Mikluszowicach.

Wnioskodawca:

Bardl.

Sare, Bojko, Wolanin, Łaskuda, Serczyk, Bosak, Krężel, Okoń, Lisiewicz, Żardecki, Siwula, Witos, Pilch, Maciuszek.

L. s. 1876/1914.

W n i o s e k

posta Krężla i tow. w sprawie przyspieszenia budowy kolei Dębica-Jasło.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 12 marca 1907 r. uznaną została budowa kolei Dębica-Jasło. Po przeprowadzonych rokowaniach z c. k. Rządem przez Wydział krajowy, budowa jej została ostatecznie postanowioną.

C. k. Rząd obliczył kapitał tej budowy na 12,800.000 K.

Z uwagi, że ostatnie klęski gospodarcze pogrążyły w ostatnią nędzę ludność kraju, która chroniąc się przed głodem, masowo emigruje za zarobkiem za granicę;

z uwagi, że ludności tej dopomódz jest obowiązkiem państwa i kraju, przez dostarczenie zarobku przy budowach kolei, dróg i t. p., podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wywa się c. k. Rząd, ażeby niezwłocznie przystąpił do budowy kolei Dębica-Jasło.

Wnioskodawca:

Krężel.

Maciuszek, Bardl, Okoń, St. Skrzyński, Witos, Bosak, Pilch, Bernadzikowski, Siwula, Bojko, Łaskuda, Biały, Serczyk, Bzowski, Burzyński.

L. s. 1877/1914.

W n i o s e k.

Ponieważ przysiółek Konopnica, należący do gminy Kaltwasser pow. Lwów, jest od gminy Kaltwasser o 4 klm. oddalony i liczy 59 numerów, i ponieważ gmina Kaltwasser godzi się na wydzielenie Konopnicy ze związku z gminą Kaltwasser, przeto podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydziela się przysiółek Konopnicę ze związku z gminą Kaltwasser w pow. lwowskim i tworzy się z Konopnicy samotną gminę administracyjną.

Wnioskodawca:

Witos.

Maciuszek, Okoń, Skrzyński, Łaskuda, Pilch, Bojko, Siwula, Srokowski, Krężel, Olearski, Biały, Burzyński, Bardl, Bzowski, Serczyk.

L. s. 1878/1914.

We Lwowie, dnia 23. lutego 1914.

W n i o s e k

posta Neumanna i tow. o wyższe dotowanie funduszu zasiłkowego na cele popie-

rania drobnego przemysłu w zakresie akcji Patronatu rękodzieł.

Wysoki Sejmie!

Do preliminarza funduszu krajowego na rok 1914 rubr. XII. poz. 217 wstawioną została przez Wydział krajowy kwota 20.000 K na fundusz zasiłkowy dla popierania rękodzieł i drobnego przemysłu.

Zważywszy, że:

1) z funduszu zasiłkowego mają być udzielane bezzwrotne subwencje dla Kas rękodzielniczych (na pokrycie kosztów założenia, na fundusz gwarancyjny i zmniejszenie kosztów administracji), dla rękodzielniczych spółek wytwórczych (na pokrycie kosztów założenia i zmniejszenie kosztów administracji) dalej subwencje dla poszczególnych rękodzielników na wyjazd za granicę celem dalszego zawodowego kształcenia się, na sprawnianie narzędzi i pomniejszych maszyn absolwentom szkół krajowych, otwierającym własne pracownie, na subwencje i niezabezpieczone pożyczki drobnym rękodzielnikom, na powiększenie kapitału obrotowego względnie zakupno surowca etc., na subwencje na wyjazd za granicę dla instruktorów krajowych kursów zawodowych i wogóle na wszelkie inne cele nieprzewidziane specjalnymi rubrykami preliminarza:

2) że na opędzenie tych wydatków nie wystarcza zupełnie dotychczasowa dotacja funduszu, przeznaczonego na zasiłki przemysłowe, która przed powstaniem Patronatu rękodzieł wynosiła rocznie 60.000 K, obecnie zaś w rubr. XII. preliminarza, dział II. przewidzianą jest na zasiłki przemysłowe w zakresie działania Dep. II. (poz. 210) kwota 20.000 K, zaś na także zasiłki w zakresie rozległej bardzo akcji Patronatu (poz. 217) również kwota 20.000 K., czyli razem 40.000 K, a więc o 20.000 K mniej, niż dawniej, pomimo tego, że obecnie w akcji Patronatu przybyły zupełnie nowe i ważne wydatki na zasiłki, jak na sub-

wencje dla rękodzielniczych spółek wytwórczych i dla Kas rękodzielniczych, które dopiero przy pomocy zasiłków z funduszu krajowych mogą udzielać taniego i łatwego kredytu;

3) że w obecnym stanie rozwoju przemysłu rękodzielniczego i domowego obok szerokiej akcji kredytowej jest konieczną akcją subwencyjną na większą skalę prowadzona;

przeto podpisani mają zaszczyt przedłożyć wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Celem umożliwienia Wydziałowi krajowemu względnie krajowemu Patronatowi rękodzieł prowadzenia planowej akcji subwencyjnej w zakresie drobnego przemysłu, tworzy się stały fundusz zasiłkowy na popieranie rękodzieł i drobnego przemysłu (prelim. rubr. XII. dział III.).

2) Zwyczajna dotacja roczna tego funduszu ma wynosić kwotę 50.000 K, a to niezależnie od dotacji na zasiłki przemysłowe, przewidziane w rubr. XII. dział II. preliminarza.

Wnioskodawca:

Neumann.

Głabiński, Pilch, Michalik, Riedl, Federowicz, Tomaka, Jabłoński, Lubomirski, Burzyński, Zamorski, Skarbak, Zaremba, Bednarski, Rittel, Adam, Starzyński Wollanin, Badeni, Srokowski, Wójciki, Cieński, Zgórski.

L. s. 1879/1914.

W n i o s e k

p. Okonia i tow. w sprawie budowy drogi w powiecie krośnieńskim ze Sulistromy do Draganowy.

Wysoki Sejmie!

Wieś Draganowa powiatu krośnieńskiego oddalona jest od wsi Sulistromy, przez którą przechodzi droga powiatowa

z Krosna do Żmigrodu, o trzy kilometry; przez ten trzykilometrowy kawałek tonący zawsze w bagnach okrutnych odcięta jest od całego świata, a mieszkańcy nie mogą się dostać ani do kościoła ani do miasta powiatowego Krosna. Wybudowanie jak najszybsze tego kawałeczka drogi dla wsi Draganowy jest nagłą i bezwzględna koniecznością:

Przeto podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywają się Wydział krajowy do jak najszybszego wybudowania małego kawałeczka drogi ze Sulistromy do Draganowy.

Wnioskodawca:

Okoń.

Bardl, Witos, Maciuszek, Bojko, Olearski, Siwula, Tomaka, Bosak, Pilch, Wolanin, Serczyk, Krężel, Bernadzikowski, Lisiewicz.

L. s. 1.880/1914.

Wniosek

ks. pośta Okonia i tow. w sprawie utworzenia przystanku kolejowego w Świlczy pod Rzeszowem.

Wysoki Sejmie!

Z uwagi, że ludność gminy Świlczy, przez którą środkiem przechodzi linia kolejowa Lwów-Kraków, ogromnie domaga się przystanku kolejowego u siebie, gdyż od najbliższych swych stacyi tak Rzeszowa jak i Trzciany oddalona jest bardzo daleko, a musi się prawie codziennie komunikować z Rzeszowem odległym o 9 kilometrów,

przeto podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywają się c. k. Rząd do natychmiastowego utworzenia przystanku kolejowego w Świlczy przynajmniej dla ruchu osobowego.

Wnioskodawca:

Okoń.

Bardl, Maciuszek, Witos, Bojko, Lisiewicz, Siwula, Olearski, Tomaka, Bosak, Krężel, Serczyk, Pilch, Bernadzikowski, Wolanin.

L. s. 1.881/1914.

Wniosek

pośta ks. Okonia i tow. w sprawie utworzenia Sądu powiatowego w Radomyślu nad Sanem.

Wysoki Sejmie!

Z uwagi, że miasteczko Radomyśl nad Sanem należące do Sądu powiatowego w Rozwadowie odcięte jest od Rozwadowa rzeką Sanem, na którym nie ma mostu, w razie zaś większych wód ludność absolutnie dostać się nie może do Rozwadowa odległego o pół-trzeciej mili, a okolica cała za Sanem ogromnie cierpi na tem, więc cieszyłaby się bardzo ludność wsi leżących za Sanem naokoło Radomyśla z utworzenia Sądu powiatowego w Radomyślu, gdyż w ten sposób uniknęłaby wypadków utonięcia w Sanie podczas większych wód,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywają się c. k. Rząd, ażeby niezwłocznie utworzył Sąd powiatowy w Radomyślu nad Sanem i przyłączył do niego wszystkie wsie, leżące nad Sanem.

Wnioskodawca:

Okoń.

Bardl, Witos, Maciuszek, Bojko, Lisiewicz, Pilch, Serczyk, Siwula, Olearski, Tomaka, Bosak, Krężel, Bernadzikowski, Wolanin.

L. s. 1898/1914.

Wniosek nagły

Aleksandra Kapuścińskiego i tow. o zapomogę pieniężną dziesięć tysięcy K (10.000 K) z funduszków krajowych dla Instytutu ruskiego Narodnego Domu w Borszczowie.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że dla zaspokojenia koniecznych kulturalnych potrzeb ukraińskiej ludności, borszczowskiego powiatu, która liczy na 108.569 dusz 74.318 Ukraińców, Towarzystwo Ruski Narodny Dom, celem którego po myśli nowego statutu zmienionego w r. 1912 jest szerzyć chrz. kat. oświatę, pielęgnować dobrobyt i moralność pomiędzy ludem i które stoi pod opieką Jego Najprzewielebniejszego stanisławowskiego biskupa Dr. Grzegorza Chomyszyna, wybudowało własny dom jednopiętrowy, w którym mieszczą się ruskie instytucje wraz z jedną wielką salą w Borszczowie.

Dom ten wartości 200.000 K, wybudowano małymi funduszami, korzystając z kredytu budowlanego.

W ten sposób stanął wielki budynek wielkiego znaczenia dla całej ukraińskiej ludności borszczowskiego powiatu, jednak obciążony długami 100.000 K.

Dochody z czynszów i ze sali nie wystarczają na pokrycie rat amortyzacyjnych i dlatego rok rocznie braki dopełniały się ofiarami ukraińskiej ludności.

Gdy jednak w dwóch ostatnich latach z powodu elementarnych klęsk i stagnacji finansowej ludność podupadła, zubożała, a ofiary bardzo skąpe, prawie nie wpływają, zachodzi więc konieczna potrzeba ratować tę jedyną i wielkiego znaczenia instytucję dla ukraińskiej ludności borszczowskiego powiatu od jej zagłady, która to instytucja stoi nad przepaścią finansową.

Dlatego stawiamy ten nagły wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

dla tego Towarzystwa jednorazową zapomogę 10.000 K z krajowych funduszków.

Wnioskodawca:
A. Kapuściński.

Kost' Lewicki, Chomyszyn, Czechowicz, Horbaczewski, Sandulak, Singalewicz, Kochanowski, Lew Lewicki, Dumka, Nowakowski, Hołubowicz, Kurowiec, Perfecki, Korol.

Ls. 1899/914.

Wniosek nagły.

posła Aleks Kapuścińskiego i tow. w sprawie założenia przemysłowej szkoły z ukraińskim wykładowym językiem w Borszczowie.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że powiat borszczowski należy do największych i najludniejszych powiatów, dalej, iż ten powiat aż z dwóch stron a to od zachodu od gminy Zbrzyż ad Skała n. Zbruczem aż do Okopów i na południe od Okopów, aż Uścia biskupiego n. Dniestrem graniczy z rosyjskim państwem, — to pomimo tego wszystkiego należy ten powiat do najwięcej upośledzonych pod każdym względem, a już najbardziej na polu szkolnym, bo oprócz szkół ludowych, między którymi na 75 gmin i 108.999 mieszkańców są zaledwie 3 szkoły pięcioklasowe i 6 czteroklasowych (w tej liczbie tylko dwie z ukraińskim językiem wykładowym w powiecie o 80% ludności ukraińskiej narodowości), niema żadnej czy to średniej, czy zawodowej szkoły utrzymywanej z publicznych funduszków.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby niezwłocznie przystąpił do założenia szkoły przemysłowej z ukraińskim wykładowym językiem w Borszczowie.

Wnioskodawca:
A. Kapuściński.

Kost' Lewicki, Horbaczewski, Kurowiec, Sandulak, Singalewicz, Lew Lewicki, Dumka, Perfecki, Hołubowicz, Metella, Korol, Kochanowski, Makuch, Nowakowski.

L. s. 1900/914.

N a g ł y w n i o s e k

Dr. T. Wania i tow. w sprawie założenia ludowej szkoły wydziałowej z ruskim (ukraińskim) wykładowym językiem w Złoczowie.

Wysoki Sejmie!

W mieście Złoczowie jest 1200 dzieci ukraińskiej narodowości, które są pozbawione swojej własnej szkoły.

Istnieją dwie szkoły, męska i szkoła żeńska, z polskim językiem wykładowym.

Rada gminna uchwaliła założenie czwartej szkoły.

Ukraińska ludność jest zmuszona utrzymywać prywatną szkołę im. M. Szaszkiewicza, którą Wysoki Sejm subwencyjonuje.

Znając z praktyki, że krajowa Rada szkolna stoi zawsze na przeszkodzie zakładaniu szkół ludowych czteroklasowych i wyższego typu z ruskim wykładowym językiem i uważając sprawę za nagłą wnoszę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, ażeby z początkiem roku szkolnego 1914/915 przystąpiła, względnie postarała się o założenie szkoły wydziałowej w Złoczowie z ruskim (ukraińskim) językiem wykładowym i aby budowę gmachu szkolnego rozpoczęto już z wiosną 1914.

Wnioskodawca:

Wanio.

Kost' Lewicki, Kochanowski, Perfecki, Kiweluk, Łahodyński, Horbaczewski, Korol, Terszakowiec, Dumka, Sandulak, Kurowiec, Winniczuk, Nowakowski, Kapuściński, Metella, Cegielski, Baczyński.

L. s. 1901/1914.

W n i o s e k n a g ł y

p. Aleksandra Kapuścińskiego i tow. w sprawie założenia gimnazjum z ukraińskim wykładowym językiem w Borszczowie.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że powiat borszczowski liczy 74.318 dusz ukraińskich na 108.560 dusz, a dla zaspokojenia oświatowych i kulturalnych potrzeb ukraińskiej ludności borszczowskiego powiatu nie ma ani jednej szkoły wyższej,

wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby uczynił bezzwłocznie odpowiednie zarządzenia w celu założenia gimnazjum z ukraińskim wykładowym językiem w Borszczowie.

Wnioskodawca:

A. Kapuściński.

Cegielski, Sandulak, Załoziecki, Metella, Terszakowiec, Łahodyński, Singalewicz, Okuniewski, Winniczuk, Nowakowski, Hołubowicz, Horbaczewski, Wanio, Makuch.

L. s. 1902/914.

N a g ł y w n i o s e k

posła Aleksandra Kapuścińskiego i tow. w sprawie przemiany czteroklasowych szkół w Uściu biskupiem, Iwankowie, Bilezu złotem i Mielnicy, niższego typu na wyższy typ z ukraińskim wykładowym językiem.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że powiat borszczowski liczy zwyż 75% ludności ukraińskiej, iż ten powiat nie ma ani jednej czteroklasowej szkoły wyższego typu, któraby dała możność wstępu do średnich szkół, przeto podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o bezzwłoczną przemianę czteroklasowych szkół wyżej podanych niższego typu na wyższy typ z ukraińskim wykładowym językiem.

Wnioskodawca:

A. Kapuściński.

Sandulak, Cegielski, Łahodyński, Makuch, Metella, Załoziecki, Terszakowiec, Wanio, Winniczuk, Nowakowski, Singalewicz, Hołubowicz, Horbaczewski, Okuniewski.

L. s. 1903/914.

W n i o s e k

Dra Teodora Wania i tow. w sprawie przemiany szkoły ludowej w Sokołówce a 4-klasową szkołę z ruskim językiem wykładowym.

Wysoki Sejmie!

Od 10 lat uchwała Rada gminna w Sokołówce i domaga się przemiany swej szkoły ludowej na 4-klasową z ruskim językiem wykładowym.

Mimo, że liczba dzieci uzasadnia takie żądanie w zupełności, c. k. Rada szkolna krajowa nie wykonała tej uchwały i nie przemieniła szkoły na 4-klasową z ruskim językiem wykładowym.

Dlatego wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, aby natychmiast, a najpóźniej z początkiem roku szkolnego 1914/15 przemieniła szkołę ludową w Sokołówce na 4-klasową szkołę z ruskim (ukraińskim) językiem wykładowym.

Wnioskodawca:

Wanio.

L. Lewicki, Staruch, Horbaczewski, Kapuściński, Załoziecki, Baczyński, Kochanowski, Kiweluk, Cegielski, Tryłowski, Hołubowicz, Singalewicz, Nowakowski, Perfecki.

L. s. 1904/914.

W n i o s e k

posła Dra Longina Cegielskiego i tow. w sprawie założenia c. k. Sądu powiatowego w Strzeliskach nowych, powiat Bóbrka.

Wysoki Sejmie!

Od wielu lat domagają się mieszkańcy wschodniej części pow. Bóbrka i zachodniej części powiatu Przemyślany założenia c. k. Sądu powiatowego w Strzeliskach nowych. Wysoki Sejm na wniosek b. posta sejmowego Dra Oleśnickiego uchwalił już raz nawet wezwanie do c. k. Rządu zgodnie z tem żądaniem ludności interesowanych gmin. Dotąd jednak tego wezwania nie spełniono.

Dlatego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Wzywa się c. k. Rząd, aby założył w miasteczku Strzeliska nowe, powiat Bóbrka, c. k. Sąd powiatowy, do którego kompetencji terytoryalnej włączyć należy wszystkie grawitujące tam gminy i obszary dworskie powiatów Bóbrka i Przemyślany.

Wnioskodawca:

Dr. Longin Cegielski.

K. Lewicki, Kochanowski, Rożankowski, Petruszewicz, Horbaczewski, Nowakowski, Makuch, Korol, Metella, Baczyński, Staruch, Singalewicz, Hołubowicz, Dumka, Winniczuk, Sandulak.

L. s. 1905/1914.

W n i o s e k

posła Dr. Longina Cegielskiego i tow. w sprawie wybudowania lokalnej kolei krajowej między Chodorowem a Przemyślanami via Strzeliska nowe w pow. Bóbrka.

Wysoki Sejmie!

Założenie cukrowni w Chodorowie, która tego roku zaczyna swą działalność, a której rejon buraczany sięga aż poza Strzeliska nowe w pow. przemysłańskim, uczyniło potrzebą aktualną sprawę wybudowania kolei lokalnej, która łączyłaby Chodorów ze Strzeliskami no-

wemi, a dalej z Przemyślanami. Kolej taka wykazywałaby z pewnością żywy ruch osobowy między Strzeliskami nowymi i okolicznymi wsiami a Chodorowem z jednej strony, a między wsiami na wschód od Strzelisk a Przemyślanami z drugiej strony.

Co do spodziewanego ruchu towarowego, to prócz zwyczajnych produktów rolnych, należy wziąć pod uwagę produkcję buraka cukrowego dla cukrowni w Chodorowie, Kamieniówwie, w okolicach Strzelisk i na wschód od nich i lasy, które właśnie leżą na linii tej projektowanej kolei.

Na tej podstawie podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby wypracował i przedłożył Sejmowi projekt ustawy o budowie krajowej kolei żelaznej Chodorów—Przemyślany via Strzeliska nowe.

Wnioskodawca:

Dr. Longin Cegielski.

Kost' Lewicki, Rożankowski, Petruszewicz, Kochanowski, Horbaczewski, Nowakowski, Makuch, Korol, Staruch, Singalewicz, Hołubowicz, Dumka, Winniczuk, Sandulak, Metella.

L. s. 1.906/914.

Wniosek

p. Cegielskiego i tow. w sprawie budowy mostu pontonowego na Dniestrze w granicach gminy Poddniestrzany, powiat pol. Bóbrka.

Wysoki Sejmie!

W następstwie przeprowadzonej regulacji Dniestru w obrębie gminy Poddniestrzany, powiat polit. Bóbrka, utracili mieszkańcy tej gminy wygodny bród, którym pędzili dziennie cztery razy tam i cztery razy z powrotem swe bydło (około 400 sztuk) na drugi brzeg Dniestru na swe pastwiska i którym przewozili

plody rolne na furach ze swoich pól leżących głównie na prawym brzegu Dniestru.

Regulacya spowodowała pogłębienie dna rzeki i wzmocnienie prądu wodnego, skutkiem czego przegon była i przewóz zboża wozami w bród stał się niemożliwy,

Przyznając to, kierownictwo regulacji, względnie c. k. Namiestnictwo, zarządziło dla gminy Poddniestrzany zbudowanie mostu dla gospodarczej komunikacji, a ponieważ koszt budowy byłby bardzo znaczny, zbudowano tymczasowo most galarowy, który przetrwał już więcej niż dziesięć lat.

Skutkiem tego, że galary były stare i prędko pogniły, rozebrano ten most zeszłego roku, a mieszkańcom Poddniestrzan obiecano zbudować most pontonowy. Skutkiem powodzi i wysokiego stanu wody nie zrobiono tego, a prom, jaki tymczasowo gminie do użytku dano, okazał się dla potrzeb gminy zupełnie niewystarczający, bo mógł zabrać tylko jeden wóz, albo kilka sztuk bydła za jednym razem. Do tego wielka woda tego roku nie pozwoliła go używać, bo stał on wśród wody daleko od brzegu, póki go woda nie zabrała z uwięzi i nie poniosła w dal, tak, że obecnie gmina niema żadnej komunikacji z swojemi polami za Dniestrem.

Ponieważ nadchodzi wiosna, czas orki, siana i wygonu bydła na pastwiska, co przy braku paszy w tym roku jest bardzo ważną rzeczą, dlatego sprawa budowy mostu dla Poddniestrzan stała się kwestyą ich ekonomicznej egzystencji.

Z tego powodu podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, względnie zarząd regulacji Dniestru, ażeby w czasie najbliższym, w każdym razie przed wiosną, zbudował most pontonowy na Dniestrze dla użytku gminy Poddniestrzany.

Wnioskodawca:
Cegielski.

K. Lewicki, Korol, Rożankowski, Makuch, Staruch, Kochanowski, Sandulak, Metella, Petruszewicz, Horbaczewski, Nowakowski, Winniczuk, Singalewicz, Hołubowicz, Dumka.

L. s. 1907/1914.

W n i o s e k

posła Dra Makucha i tow. w sprawie uzupełnienia § 3. ustawy z dnia 12. czerwca 1907. Nr. 101. Dz. u. k. o kształceniu nauczycieli i t. d.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

§ 3. ustawy z dnia 12. czerwca 1907. Nr. 101. Dz. u. k. uzupełnia się następującym postanowieniem:

„Postanowienia powyższe nie odnoszą się do zakładów prywatnych“.

Wnioskodawca:

Makuch.

Szeptycki, Czechowicz, Dumka, Metella, Lew Lewicki, Cegielski, Łahodyński, Tryłowski, Sandulak, Kiweluk, Kost' Lewicki, Okuniewski, Kapuściński, Terszakowicz, Kochanowski, Perfecki, Winniczuk, Petruszewicz, Hołubowicz, Ławruk.

Ls. 1908/1914.

W n i o s e k

Dra Izydora Hołubowicza i tow. w sprawie utworzenia przystanku kolejowego na linii Zbaraż—Tarnopol w Stryjówce.

Wysoki Sejmie!

Przystanek w Stryjówce na linii Tarnopol-Zbaraż, służyłby ludności gmin Zarudzia, Wałachówki, Hrycowiec, Kretowiec, Stryjówki i Ochrymowiec w zbarskim powiecie, dla których to gmin stacja w Maksymówce jest za daleko położona i niedogodna.

Wobec tego wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wysoki c. k. Rząd o utworzenie przystanku kolejowego w Stry-

jówce na linii Tarnopol—Zbaraż dla ruchu osobowego.

Wnioskodawca:

Hołubowicz.

Makuch, Załoziecki, Staruch, Ławruk, Winniczuk, Kochanowski, Rożankowski, Kapuściński, Terszakowicz, Kiweluk, L. Lewicki, Nowakowski, Sandulak, Cegielski, Dumka, Korol, Okuniewski.

L. s. 1.909/914.

W n i o s e k

posła Dra Kurowca i tow. w sprawie upaństwowienia prywatnego gimnazjum z ruskim językiem wykładowym w Dolinie.

Wysoki Sejmie!

Powiat Dolina jest jednym z największych powiatów politycznych w Galicyi. Miasto Dolina jest oddalone od Lwowa i Stanisławowa ponad 100 klm.

Ludność miasta i powiatu Doliny jest czysto ruska, bo liczy około 90% ruskiej narodowości.

Ludność ruska powiatu Doliniańskiego nie może korzystać ze szkół średnich z ruskim językiem wykładowym, bo najbliższe rządowe ruskie szkoły średnie t. j. gimnazjum i szkoły realne są w Stanisławowie albo we Lwowie.

Z powodu znacznego oddalenia nie są w stanie mieszkańcy powiatu doliniańskiego posyłać swych dzieci do szkół średnich.

Miasto Dolina jest centrem Podgórzca, do miasta tego przytykają powiaty Kałusz, Żydaczów i Stryj.

Powiaty te odczuwają od dawna potrzebę szkoły średniej i w tym celu założono przed trzema laty prywatne gimnazjum ruskie w Dolinie.

Gimnazjum to rozwija się prawidłowo, a w trzecim roku istnienia t.

z początkiem roku szkolnego wykazuje w trzech klasach 92 uczniów.

Kierownikiem tego gimnazjum jest p. Izydor Eluk prof. gimnazjum w Brzeżanach za urlopem c. k. Rady szkolnej krajowej, prócz niego jest 4 ukwalifikowanych nauczycieli gimnazjalnych.

Ponieważ ruskie gimnazjum prywatne stwierdziło swoją żywotność i konieczność dla zaspokojenia potrzeb ruskiej ludności powiatów doliniańskiego i sąsiednich, to okazuje się uzasadnionem żądanie przyjęcia tego gimnazjum prywatnego na etat rządowy.

W tym celu wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby prywatne gimnazjum z ruskim językiem wykładowym w Dolinie przejął bezzwłocznie na etat rządowy.

Wnioskodawca:
Kurowiec.

K. Lewicki, Kapuściński, Kochanowski, Staruch, Singalewicz, L. Lewicki, Perfecki, Kiweluk, Dumka, Sandulak, Ławruk, Łahodyński, Nowakowski, Makuch, Terszakowiec.

Ls. 1.910/1914.

W n i o s e k

posta L. Lewickiego i tow. sprawie utworzenia linii kolejowej Drohobycz-Mikołajów-Rozdół-Żydaczów-Żórawno-Wojniów-Kałuż.

Wysoki Sejmie!

Jedno spożenie na mapę wystarcza, aby się przekonać o potrzebie powyższej kolei, gdyż znaczny obszar kraju pozbawiony jest w tej stronie odpowiedniej komunikacji.

Za utworzeniem tej linii przemawiają nie tylko względy osobistej wygody komunikacyjnej mieszkańców, ale, co

ważniejsza, względy natury ekonomicznej.

Dlatego stawiamy wniosek i ośmielamy się prosić:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przy sposobności uzupełnienia sieci kolei lokalnych w Galicyi, przedsięwziął kroki do utworzenia linii kolejowej Drohobycz-Mikołajów-Rozdół-Żydaczów-Żórawno-Wojniów-Kałuż.

Wnioskodawca:
L. Lewicki.

K. Lewicki, Perfecki, Singalewicz, Ławruk, Kapuściński, Petruszewicz, Baczynski, Kochanowski, Terszakowiec, Makuch, Dumka, Winniczuk, Hołubowicz, Okuniewski, Horbaczewski.

Ls. 1911/1914.

W n i o s e k

posta L. Lewickiego i tow. w sprawie utworzenia przystanku kolejowego w Pokrowcach na linii Stryj-Chodorów, między stacyami Hnizdyczów-Kochawina a Chodowice.

Wysoki Sejmie!

Sprawa ta przeszła już wszystkie instancje, a do jej zrealizowania nie zachodzą żadne przeszkody.

Powołując się na wniesioną równocześnie petycję gmin interesowanych, stawiamy wniosek i prosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby po porozumieniu się c. k. Dyrekcją kolejową w Stanisławowie zajął się jak najrychlej utworzeniem przystanku kolejowego w Stryjówce.

Wnioskodawca:
L. Lewicki.

Korol, Kochanowski, Makuch, Terszakowiec, Hołubowicz, Tryłowski, Ławruk, Wanio, Dumka, Winniczuk, Singalewicz, Perfecki, Staruch, Kapuściński.

Ls. 1912/1914.

Wniosek

posta L. Lewickiego i tow. w sprawie utworzenia przystanku kolejowego w Lisiatyczach, na linii Lwów-Stryj, między stacyami Uhersko - Dobrzany i Bilcze-Wolica.

Wysoki Sejmie!

Z uwagi, że utworzenie tego przystanku jest pod każdym względem wskazane i gdy ta sprawa została już Radzie państwa przedłożona, stawiamy wniosek i prosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby po porozumieniu się z c. k. Dyrekcyą kolei we Lwowie, przystąpił jak najrychlej do utworzenia przystanku kolejowego w Lisiatyczach.

Wnioskodawca:

L. Lewicki.

Korol, Okuniewski, Kochanowski, Makuch, Łahodyński, Ławruk, Dumka, Wanio, Winniczuk, Terszakowiec, Tryłowski, Hołubowicz, Singalewicz, Perfecki, Staruch Kapuściński.

L. s. 1882/1914.

Interpelacya

posta Krężła i tow. do c. k. Rządu w sprawie fundacyi na rzecz rodziny Szubów.

W c. k. Namiestnictwie we Lwowie, w aktach dotyczących rzym.-kat. probostwa w Straszęcinie pow. Ropczyce, a w szczególności w spisie mszy fundacyjnych zapisano, że dokumenty fundacyjne, dotyczące fundacyi ustanowionych przez Błażeja Szubę vel Szubskiego vel Szubczyńskiego, prepozyta z Andrychowa, w roku 1699, znajdują się w oryginałach w archiwum konsystoryalnym w Tarnowie.

Z dokumentów tych wynika, że między fundacyami mszalnymi była także fundacya w kwocie 15.000 złotych polskich, z której 6% odsetki wynoszące 900 złp. rocznie, przeznaczone były do wypłacenia krewnym fundatora.

Ponadto była inna fundacya złożona z sumy 10.000 złp. na rzecz szpitala ubogich w Straszęcinie.

Powyższe kapitały fundacyjne zostały zamienione na obligacye państwowe.

Wobec tego, że rodzinie fundatora Szubom, zamieszkałym w Wiewiórcie, pow. Pilzno i w Górcie motycznej pow. Ropczyce, należne odsetki nie zostały w ostatnich latach wypłacone, a także nieznanem jest użycie funduszu szpitala w Straszęcinie, podpisani zapytują c. k. Rząd:

Czy jest skłonny wyjaśnić, na jaką sumę opiewają dotyczące obligacye państwowe?

Czy zechce zarządzić, co należy, ażeby rodzinie Szubów, czy z tego rodu pochodzącym krewnym fundatora, należne odsetki 6% niezwłocznie wypłacone zostały?

Czy zechce wyjaśnić, w jaki sposób użyty jest fundusz na rzecz szpitala ubogich w Straszęcinie?

Interpelant:

Krężel.

Okoń, Makuch, Perfecki, Dumka, Bojko, Witos, Siwula, Bosak, Serczyk, Bardl, Biały, Łaskuda, Markow, Sandulak.

Ls. 1883/1914.

Interpelacya

posta Jana Siwuli i tow. do c. k. Rządu w sprawie niesystematycznego budowania mostu na rzece Wistoce, przysiółku Zawierzbie w powiecie ropczyckim.

W roku ubiegłym rozpoczęła budowę mostu na rzece Wistoce pod Dębicą firma Zacharyewicz i Spka, która to firma z nieznanых powodów roboty wykonuje bardzo powoli, na czem cierpi okoliczna ludność powiatów ropczyckiego, pilzneńskiego i mieleckiego, za-

mieszkała po lewym brzegu rzeki Wisłoki, która po każdym większym wezbraniu wody, zostaje odcięta od miasta Dębicy, gdzie odbywają się targi i mieści się siedziba władz.

Przyspieszenie budowy wyżej wymienionego mostu ma doniosłe znaczenie pod każdym względem, albowiem ludność wszystkie zakupy, jakoteż sprzedaż bydła, trzody i produktów rolnych załatwia w mieście Dębicy.

Przyspieszenie budowy mostu jest wskazane i konieczne, z tych względów, że ludność mająca grunta nad rzeką Wisłoką przez wylew sześciokrotny zupełnie została zniszczoną; rozpoczęcie robót na szeroką skalę jest rzeczą konieczną, aby jej dać możliwość zarobkowania i w ten sposób uratować ją od ostatniej nędzy.

Podpisani przeto zapytują c. k. Rząd :

Czy zechce zbadać przyczyny powolnej budowy mostu na rzece Wisłocie?

I czy zechce wpłynąć ażeby roboty rozpoczęto na większą skalę, aby ludność dotknięta klęską powodzi znalazła możliwość zarobkowania.

Interpelant:
Jan Siwula.

Okoń, Bosak, Witos, Łaskuda, Tomaka, Bardl, Pilch, Krężel, Serczyk, Długosz, Stapiński, Żardecki, Petruszewicz, Bojko.

Ls. 1884/1914.

I n t e r p e l a c y a

posła Łaskudy i tow. do Wydziału krajowego w sprawie soli krajowej w Bochni i Wieliczce.

Od czasu wprowadzenia w życie sprzedaży soli paczkowej przez kraj, podnoszą się uzasadnione skargi ludności tak na sposób postępowania biura krajowego jak też i na jakość soli.

Wprawdzie sól ta jest obecnie cośkolwiek tańszą niż to było dawniej, lecz

jest ona najgorszej jakości, często ze ziemią zmieszana.

Jest to niesłychaną krzywdą dla ludności ubogiej, dla której sól często stanowi jedyną omastę, na którą może sobie ona pozwolić. W wielu wypadkach paczki są naruszone, lichy opakowane i nie zawierają wagi przepisanej.

Wobec wyżej podanych faktów, zapytują podpisani :

Co Wysoki Wydział krajowy zamysła uczynić, żeby nadużycia te nareszcie ustały?

Interpelant:
Łaskuda.

Bosak, Okoń, Pilch, Serczyk, Długosz, Stapiński, Krężel, Maciuszek, Siwula, Bojko, Witos, Tomaka, Markow, Żardecki, Bardl.

Ls. 1885/1914.

I n t e r p e l a c y a

posła Serczyka i tow. w sprawie sprzedaży soli kuchennej (gorszej na wieś, jak do miasta) przez Zarząd krajowy soli w Lwowie.

Od 1908 r. Wydział krajowy we Lwowie ujął we własny zakres akcyę sprzedaży soli kuchennej zaprowadzając agendy czyli składy w całym kraju. Takie same składy soli kuchennej zostały także założone w Krakowie, gdzie wyprzedaje się sól nie tylko do miasta ale także i na wieś do okolicznych gmin sklepikarzom i bezpośrednimi konsumentom.

Niestety żalą się kupujący ze wsi sklepikarze i konsumenci, że otrzymują na wieś sól brudną i gorszą, natomiast do Krakowa daje składnik sól o wiele lepszą, chociaż cenę jednakową pobiera. Zaś soli tej, którą sprzedaje do miasta, pod żadnym warunkiem na wieś nie sprzedaje.

Ażeby podobnej krzywdzie, jaka się dzieje ludności wiejskiej, z miejsca zapobiedz, zapytujemy Wydział krajowy, czy

skłonny jest wobec ludności włościańskiej rażąco postępowanie usunąć i sól leż różnicy czy na wieś, czy do miasta w lepszym gatunku sprzedawać.

Interpelant:
Serczyk.

Okoń, Bardi, Krężel, Biały, Bojko, Siwula, Tomaka, Witos, Markow, Bosak, Pilch, Długosz, Stapiński, Łaskuda, Żardecki.

Ls. 1886/1914.

Interpelacya

ks. posła Wolanina i tow.
do c. k. Komisarza rządowego.

Jest rzeczą ogólnie znaną, że w kraju istnieje ogromna ilość wyszynków pokątnych, które nawet opłatę skarbową t. zw. boletę opłacają. Jest to niesumienna konkurencya dla szynkarzy, którzy mają koncesye i znacznie większe ciężary muszą opłacać.

Wobec tego zapytują podpisani c. k. Komisarza rządowego:

1) Czy mu o tem wiadomo?

2) Czy zamierza wydać stosowne zarządzenia, aby pokątne szynkarstwo usunąć?

Interpelant:
ks. Wolanin.

Maciuszek, Głabiński, Bednarski, Siwula, Krężel, Bosak, Serczyk, Riedl, Zaremba, Schmidt, Pilch, Witos, Bardl, Wójcicki.

L. s. 1887/914.

Interpelacya

posła Bosaka i tow. do c. k. Rządu w sprawie wyborów gminnych w Kębłowie powiat Mielec.

W dniu 6. września 1912 odbyły się wybory do Rady gminnej w Kębłowie. A jakkolwiek wybory odbyły się zupeł-

nie legalnie, to c. k. Starostwo w Mielcu nie dopuszcza do ukonstytuowania się Rady i wyboru Zwierzchności gminnej. Skoro się zaś zważy, że tak wójt Jan Łukaszek, jakoteż zastępca wójta w urzędach swych przez c. k. Starostwo zawieszeni, od Zwierzchności gminnej usunięci zostali, a funkcyje naczelnika gminy sprawuje z ramienia c. k. Starostwa w Mielcu pisarz gminny Stanisław Stępniawa, który ze starą Radą w gminie już 8-my rok gospodaruje, przychodzi się do przekonania, że w wspomnianej gminie panujący stan nienormalny i niezgodny z obowiązującymi ustawami jest niewątpliwie ograniczeniem autonomii.

Przezo podpisani zapytują J. E. p. Namiestnika, czy znany mu jest ów stan „ex lex“ w gminie Kębłowie i czy zechce polecić c. k. Starostwu w Mielcu, aby jaknajrychlej dopuściło do ukonstytuowania się i wyboru Zwierzchności gminnej w Kębłowie?

Lwów, dnia 23. lutego 1914.

Interpelant:
Bosak.

Staruch, Lew Lewicki, Stapiński, Winniczuk, Cegielski, Ławruk, Metella, Terszakowiec, Korol, Baczyński, Petruszewicz, Hołubowicz, Makuch, Kochanowski.

Ls. 1888/1914.

Interpelacya

posła Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie anormalnych stosunków gminnych w Tarnobrzegu.

Od dwóch lat pozostaje ludność miasta Tarnobrzega jakby wyjęta z pod prawa pod względem gospodarki gminnej. Klika kahalno-kołtuńska, która dorwała się rządów w gminie, nie chce ich za żadną cenę z rąk wypuścić i używa wszelkich środków, aby się tylko przy sterze utrzymać.

Grubo już po upływie sześćdziesięciu lat, bo dopiero w dziewiątym roku swego urzędowania, przeprowadziła ta klika wybór połowy Rady, a nie całej, jak ustawa nakazuje i ten jeszcze wybór zakwestyonowała sama, wnosząc przeciwko niemu bezpodstawny protest, aby tylko czas swego urzędowania przedłużyć.

Gdy wreszcie i Prokuratorya Państwa musiała wkroczyć z powodu pofałszowania pełnomocnictw, Radę gminną rozwiązano. Ale zamiast od razu wrzód wyciąć radykalnie, pozwolono mu dalej rościć, mianując komisarzem rządowym byłego burmistrza, który był głównym winowajcą poprzednich sprawek.

Radę przyboczną złożono tak, że znowu mieli większość w tym „hajracie“ ludzie z kliki kahalno-kołtuńskiej, którzy zaczęli dalej pozwalać sobie na podobne jak przedtem praktyki i skutkiem tego kilka jednostek niezależnych z przeciwnego obozu, widząc, że nie ma co robić w tem towarzystwie, zrezygnowało z zarządu miasta.

Pozostała klika wzięła się bezcerebralnie do spreparowania listy wyborczej tak, żeby klice to wyszło na pożytek. Obcinali lub strasznie podwyższali cyfrę podatkową poszczególnych obywateli, jak klice to było potrzebne do przenoszenia ich z koła do koła. Protegowani uzyskali nawet nieistniejącą w ordynacji gminnej pluralność, bo podzieliwszy ich sumę podatkową na dwie części, dano im głos w kole drugim i trzecim. Największym zaś skandalem było skreślenie z listy 51 wyborców, którym nie dano nawet możliwości wniesienia z tego powodu reklamacji, bo nastąpiło to poza ich plecyma i w ostatni dzień reklamacyjny.

Olbrzymia większość ludności m. Tarnobrzega, złożona z inteligencji, niezależnego mieszczaństwa i najbiedniejszych żydów, protestuje energicznie przeciwko tym nadużyciom, zwołuje masowe wiece, układa momoryały, wysyła deputacje, wszystko nadaremnie.

Komisarz rządowy p. Kolasiński cieszył się poparciem b. starosty p. Przybysławskiego, który sprawki jego tolerował; ponadto zasłużył się on przy wyborach hr. Lasockiemu, który zabiega usilnie, aby się nic złego nie stało jego przyjacielowi.

Tymczasem zaś miasto z winy takiej gospodarki stoi nad brzegiem przepaści. Dodatki gminne wynoszą 153% ! Ludność rozgoryczona do ostateczności.

Wobec tego podpisani zapytują c. k. Rząd, czy skłonny jest:

1) zarządzić unieważnienie list wyborczych, w których różnych niedozwolonych manipulacji się dopuszczono;

2) usunąć bezzwłocznie komisarza rządowego p. Kolasińskiego, oraz resztę „hajratu“, a zamianować nowy tymczasowy zarząd miasta z nowym komisarzem rządowym.

Lwów, dnia 23. lutego 1914.

Interpelant:
Jan Stapiński.

Bosak, Petruszewicz, Hołubowicz, Makuch, Kochanowski, Winniczuk, Ławruk, Lew Lewicki, Staruch, Terszakowec, Cegielski, Baczyński, Korol, Metella.

Ls. 1889/1914.

Interpelacya

posła Stapińskiego i tow. do Rządu w sprawie daru z łaski byłemu rewizorowi bydła Wojciechowi Łacie z powiatu Dąbrowa.

W listopadzie roku 1912 zniesiony został urząd rewizorów bydła, którym pozostawiono jedynie możliwość ubiegania się o dary z łaski, nie dając żadnego zresztą zaopatrzenia na starość za długoletnią nieraz służbę.

A jednak nawet i ten dar z łaski wymierza c. k. Rząd, jak mu się podoba, czyniąc z niego przedmiot protekcji, a nie uwzględniając ani opłakanych stosunków penenta, ani lat jego służby, co przedewszystkiem powinno być brane pod uwagę i decydować.

Znamy fakt, że jeden z byłych re-
wizorów, choć miał tylko 7 lat służby,
otrzymał dożywocie 400 Koron rocznie
dlatego tylko, że szlachetka! Inni zaś
nie mogą się doczekać tego daru z łaski,
bo pochodzą tylko z chłopskiego stanu.

Do rzędu tych ostatnich należy
Wojciech Łata z Kłyża pow. Sędziszów,
starzec 64-letni, który przez 23 lat pełnił
starożytną służbę rewizora by-
dła i podczas tej służby kalectwa się na-
bawił, a teraz już drugi rok czeka, aby
c. k. Namiestnictwo życzliwie zaopinio-
wało jego podanie do tronu o dar
z łaski.

Jeśli „pośpiech“ ten naszych władz
będzie szedł dalej w temsamym tempie,
to ów dar z łaski gotów przydać się te-
mu zgrzybiałemu starcowi chyba już
tylko na trumnę.

Jest rzeczą wprost skandaliczną, aby
16 miesięcy trwało badanie sprawy przez
c. k. Rząd, który chyba w rejestrach
swoich powinien mieć wszystkie zapiski
o stanie majątkowym swojego 23-letnie-
go sługi: I to, co można sprawdzić
w ciągu 16 minut, nim akta z registra-
tury przeniosą do referenta, trwa u nas
16 miesięcy! A może potrwać jeszcze 16
kwartałów.

Wobec tego podpisani zapytują
c. k. Rząd, czy gotów jest natychmiast
załatwić od siebie podanie Wojciecha
Łaty o dar z łaski i co za mierzsa uczynić,
aby temu szlendryanowi biurokraty-
cznemu raz wreszcie łeb urwać!?

Lwów, 23. lutego 1914.

Interpelant:
Jan Stapiński.

Bosak, Petruszewicz, Metella, Ławruk,
Winniczuk, Cegielski, Staruch, Lew Le-
wicki, Hołubowicz, Kochanowski, Ma-
kuch, Terszakowicz, Korol, Baczyński.

L. s. 1890/914.

I n t e r p e l a c y a

posła Stapińskiego i tow. w sprawie re-
klamacyi wojskowej Władysława Ten-
dery z powiatu Brzesko.

Przy poborze przed dwoma laty
wzięty został do wojska z II. klasy po-
borowej Władysław Tendera z Rudki,
powiat Brzesko.

Ojciec jego Jan, jest starcem słabo-
witym i niezdolnym do prowadzenia
12-morgowego gospodarstwa, wniósł
więc natychmiast prośbę o uwolnienie
syna z wojska, powołując się na wyma-
gane w takich wypadkach przez ustawę
wojskową warunki. Mianowicie drugi
z rzędu jego syn Józef przebywa w Ame-
ryce, trzeci Stanisław jest uczniem w VIII.
klasie gimnazjalnej w Tarnowie, a reszta
dzieci: dziewczęta i małoletnie.

Reklamacya ta dotychczas uwzględ-
nioną nie została, a Władysław Ten-
dery już drugi rok służy przy 2 pułku
artyleryi fortecznej (2 komp.) w Kra-
kowie.

Wobec tego podpisani zapytują, czy
c. k. Rząd skłonny jest ponaglić odpo-
wiednie organa, by załatwienie tej reklama-
cacyi przyspieszyły i jak najprędzej wró-
ciły tej rodzinie najstarszego syna, bez
którego ponosi ona w gospodarstwie du-
że straty?

Lwów, 23. lutego 1914.

Interpelant:
Jan Stapiński.

Makuch, Winniczuk, Ławruk, Staruch,
Metella, Terszakowicz, Bosak, Petrusze-
wicz, Hołubowicz, Kochanowski, Lew
Lewicki, Korol, Baczyński, Cegielski.

L. s. 1891/914.

I n t e r p e l a c y a

p. Stapińskiego do c. k. Rządu w spra-
wie wstrzymania budowy szkoły 2-kl.
w Medyni głogowskiej (pow. Łańcut).

W roku 1913 miała się rozpocząć
budowa szkoły 2-kl. w Medyni głogow-

skiej. Przedsiębiorstwo tej budowy objął Zarząd gminny i w tym celu poczynił przygotowania: jak zakupno i gaszenie wapna, zwózkę i obróbkę materiału drzewnego na ogólną cenę 500 K. Tymczasem Rada szkolna okręgowa w Łańcucie zakazała kontynuowania tej budowy, narażając gminę na zawód i straty.

Ponieważ gmina zakupiła 1 morgowy plac pod budowę szkoły, który został zainstalowany na fundusz szkolny, złożyła wymaganą przez ustawę 120% i zażądane później dodatkowo przez Radę szkolną okręgową w Łańcucie 1400 K. tudzież zostały zatwierdzone plany i kosztorysy, przeto zarządzenie to łańcuckiej Rady szkolnej okręgowej wstrzymujące budowę szkoły, nie ma żadnego uzasadnienia.

Podpisani zapytują c. k. Rząd, czy skłonny jest wydać polecenie natychmiastowego rozpoczęcia wspomnianej budowy.

Lwów, dnia 24. lutego 1914.

Interpelant:
Stapiński.

Ławruk, Cegielski, Lew Lewicki, Terszakowiec, Korol, Metella, Bosak, Baczyński, Petruszewicz, Hołubowicz, Makuch, Kochanowski, Staruch, Winniczuk.

L. s. 1892/914.

I n t e r p e l a c y a

posła Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie niepotrzebnej koncesyi szynkarskiej na trzeci wyszynk w Warze (powiat Brzozów).

W gminie Warze powiatu brzozowskiego liczącej 1150 mieszkańców, istnieją 2 szynki. Obecnie stara się o koncesję na trzeci wyszynk Abraham Propper, zamożny kupiec lasów, dzierżawca tartaków i dóbr.

Wprawdzie I. instancja opierając się na uchwale Rady gminnej w Warze, prośbie Abrahama Proppera wyszynk napojów spirytusowych odmówiła, jednakowoż ten wniosek rekurs do instancji II. i głosi wszystkim, że rekurs jego

dzięki protekcyi pp. Skrzyńskich z Nozdrzca uwzględnionym będzie. Ponieważ wskutek rozszerzania takich wieści opinia publiczna jest zaniepokojona, i istnieje obawa, że niekóre organy rządowe mogą ulegać wpływowi możnej rodziny Skrzyńskich, podpisani zapytują:

Czy c. k. Rząd jest gotów po zbadaniu aktów tej sprawy przez szybkie załatwienie rekursu uspokoić opinię publiczną?

Lwów, dnia 23. lutego 1914.

Interpelant:
Stapiński.

Terszakowiec, Lew Lewicki, Baczyński, Korol, Metella, Staruch, Petruszewicz, Hołubowicz, Makuch, Kochanowski, Winniczuk, Ławruk, Cegielski.

Ls. 1893/1914.

I n t e r p e l a c y a

posła Stapińskiego do c. k. Rządu w sprawie wstrzymania egzekucyi z tytułu rzekomo zalegających opłat szynkarskich u Józefa Jamrycha w Skrzypnem, powiatu Nowotarskiego.

Józefowi i Jamrychowi wymierzono tytułem opłaty szynkarskiej 356 K. rocznie, a to za sprzedaż wódek 216 K, wina 120 K, piwa 20 K. Ponieważ opłata za sprzedaż wódek i wina była za wysoka, przeto pismem z dnia 14 grudnia 1912 r. zawiadomił Józef Jamrych c. k. Starostwo w Nowym Targu, że od 1 stycznia 1913 r. zaprzestaje w swym szynku sprzedaży wódek i rzeczywiście tej sprzedaży nie wykonywał; następnie zaś pismem z dnia 6 września 1913 r. zwrócił się do kraj. Biura opłat szynkarskich w Wydziale krajowym z prośbą o zniesienie opłaty za sprzedaż wina ze 120 K. na 60 K. rocznie, do której to prośby kraj. Biuro opłat szynkarskich się przychyliło.

Tymczasem dnia 29 stycznia 1914 egzekutor zajął Józefowi Jamrychowi 2 krowy, a to na pokrycie rzekomo zalegającej opłaty za sprzedaż wódek w kwocie 216 K. za rok 1913, której ter

sprzedaży w tym roku Józef Jamrych wcale nie wykonywał, — 60 K. za sprzedaż wina w 1913 r., którą to opłatę już wspomniany szynkarz uiścił, tudzież 20 K. za sprzedaż piwa, z którą Józef Jamrych rzeczywiście zalega. Z tego przedstawienia okazuje się, że odnośne władze zignorowały zupełnie tak zawiadomienie Józefa Jamrycha o zaprzestaniu sprzedaży wódek, jakoteż niżenie opłaty za sprzedaż wina ze 120 K. na 60 K. rocznie i zupełnie niesłusznie ściągają z Józefa Jamrycha nienależące się opłaty.

Przeto podpisani zapytują c. k. Rząd, czy skłonny jest zarządzić wstrzymanie egzekucyi u Józefa Jamrycha, tudzież postarać się, aby podobne wypadki na przyszłość się nie powtarzały.

Lwów, dnia 23. lutego 1914.

Interpelant:
Stapiński.

Bosak, Petruszewicz, Hołubowicz, Makuch, Kochanowski, Winniczuk, Ławruk, Baczyński, Cegielski, Lew Lewicki, Korol, Metella, Terszakowiec, Staruch.

L. s. 1894/1914.

Interpelacya

posła Stapińskiego i tow. w sprawie szykan proboszcza w Strzyżowie powiat Wadowice, z zemsty za wybory sejmowe.

Przy prawyborach sejmowych w r. 1913 gmina Marcówka powiat Wadowice wybrała wyborcą Ludwika Latkowskiego, polecając mu, by przy wyborach głównych głosował na Antoniego Styłę, co tenże rzeczywiście wypełnił. Ściągnął jednak za to na siebie zemstę miejscowego proboszcza ks. Jana Figwera w Strzyżowie, który rozwijał osobiście agitacyę za Górkiewiczem i Latkowskiego też próbował na swoją stronę zjednać nadaremnie.

Przy pierwszej nadarżającej się sposobności okazał ks. proboszcz Latkowskiemu swój gniew.

Dnia 26. września b. r. przyszedł Latkowski dać na zapowiedzi swej córki a ks. Figwer przyjął go takim, „ewangelicznym“ przywitaniem: „Ty faryzeuszu, tuś przyszedł? Ty ludowiec, przyjaciel Styły — ty nie słuchasz księży ani biskupów, tylko papieża Stapińskiego — poczekaj, ja ci dam!“

Ale ostatecznie pieniądze na zapowiedzi od narzeczonego wziął i z ambony wygłosił. Świadcami tego zajścia byli gospodarze z Marcówki: Józef Kwartnik i Marek Miś.

Było ono tylko przygrywką do tego, co nastąpiło: oto ks. Figwer całkiem otwarcie odmówił Latkowskiemu narzeczoną, gdy tenże, jako wdowiec, zgłosił z nią na plebanię po zapowiedzi.

Latkowski po śmierci pierwszej żony pozostał z trojgiem małoletnich dzieci, które jeszcze potrzebują opieki matczynej — a gospodarstwo 10-morgowe podupadło z braku gospodyni zapobiegliwej. Postanowił więc ożenić się powtórnie, aby mieć pomoc w gospodarstwie i dać matkę dzieciom.

Gdy dnia 3. października z. r. przyszedł z narzeczoną dawać na zapowiedzi, ks. Figwer odrazu wsiadł na niego: „Zdaleka odemnie!“ — potem dalsze wypominać narzeczonej Lutkowskiej: „To ty chcesz iść za niego, a wiesz ty, że on ludowtec, wróg kościoła i księży, on czyta „Przyjaciela ludu“ — toś ty waryatka!“ — a nakoniec zwrócił się do ojca narzeczonej z wyrzutem, że pozwala na ten związek i wyraźnie powiedział, dlaczego ma taką złość do Latkowskiego: „Pisałem do niego (do Latkowskiego) list, żeby głosował na Górkiewicza — a on głosował na Styłę!“

Tego dnia odprawił ich ks. proboszcz z niczem i kazał przyjść za tydzień, a gdy się wtedy zgłosili wraz ze świadkami na plebanię, nie przyjęto ich tam, a tylko przez gospodynię swoją wezwał ks. Figwer ojca narzeczonej do siebie i tak go tam przerobił i sterory-

zował, że ten przestraszony musiał cofnąć swoje przyzwolenie na ten związek małżeński.

Tak to sługa boży — katolicki kapłan okazał swoją miłość bliźniego, wdając się w nieswoje rzeczy i niszcząc człowieka, byle tylko dogodzić swojej partyjnej zemście.

A trzeba podkreślić, że Ludwik Latkowski jest poważnym gospodarzem, członkiem Rady gminnej i Rady szkolnej miejscowej, zaprzysiężonym taksatorem gminnym, słowem, człowiekiem cieszącym się powszechnem zaufaniem, czego dowód jest także w wyborze jego przy prawyborach, którego dokonali świadomi ludowcy, wierząc, że Latkowski woli ich się nie sprzeniewierzy.

I za to, że tę wolę prawyborców wykonał, musi teraz cierpieć i ponosić tak dotkliwą stratę w życiu swoim rodzinnem i w gospodarce.

Wobec tej ciężkiej krzywdy — na prawdę o pomstę do nieba wołającej — podpisani zapytują c. k. Rząd:

Czy skłonny jest z urzędu wkroczyć w tę sprawę?

i co zamierza uczynić, aby na przyszłość podobym praktykom i nadużyciom władzy duszpasterskiej zapobiedz?

We Lwowie, dnia 23. lutego 1914.

Interpelant:
Stapiński.

L. Lewicki, Korol, Terszakowiec, Baczyński, Bosak, Petruszewicz, Hołubowicz, Makuch, Kochanowski, Winniczuk, Ławruk, Cegielski, Staruch.

L. s. 1895/914.

I n t e r p e l a c y a

posła Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie reklamacji wojskowej Tadeusza Skrzypaka, zamieszkałego w Zabrnii górnem ad Grębów (powiat Tarnobrzeg).

Tadeusz Skrzypak, zamieszkały w Zabrnii górnem ad Grębów wniósł do c. k.

Starostwa w Tarnobrzegu w sierpniu 1913 prośbę o uwolnienie od służby wojskowej najstarszego jego syna Józefa, służącego obecnie przy 40 p. p. w Rzeszowie.

Dotychczas, jakkolwiek od wniesienia podania minęło 6 miesięcy, władze w tej sprawie nie uczyniły, tak jakby podanie wcale nie było wniesione.

Ponieważ takie postępowanie jest niewątpliwie lekceważeniem interesów obywateli i gorszącem zaniedbywaniem obowiązków przez odnośnych urzędników, przeto podpisani zapytują J. E. p. Namiestnika, czy skłonny jest w tę sprawę wglądać i pouczyć podwładnych urzędników, aby podań obywateli przez 6 miesięcy niezadowolonych w swych biurkach nie przetrzymywali, tudzież wydać zarządzenie natychmiastowego wdrożenia postępowania reklamacyjnego w sprawie Tadeusza Skrzypaka.

Interpelant:
Stapiński.

Staruch, Terszakowiec, Korol, Hołubowicz, Makuch, Kochanowski, Winniczuk, Ławruk, L. Lewicki, Baczyński, Bosak, Metella, Petruszewicz, Cegielski.

Ls. 1896/1914.

I n t e r p e l a c y a

posła Stapińskiego i tow. w sprawie przyspieszenia wyborów gminnych w Lubli.

W sierpniu 1913 r. ukończyło się sześćdziesiąte rocznicę Rady gminnej w Lubli koło Frysztaku. Wybory nowej Rady przeprowadzono, ale z powodu protestu nie zostały one dotychczas zatwierdzone.

Podpisani zapytują c. k. Rząd, czy skłonny jest ponaglić odpowiednie czynniki, aby załatwienie protestu przyspieszyły?

Interpelant:
Stapiński.

Makuch, Winniczuk, Staruch, Ławruk, Cegielski, L. Lewicki, Metella, Terszakowiec, Bosak, Petruszewicz, Hołubowicz, Kochanowski, Korol, Baczyński.

Ls. 1.897/1914.

I n t e r p e l a c y a

posła Stapińskiego i tow. do c. k. Rządu z powodu niezarządzenia przez c. k. Starostwo w Kolbuszowej wyboru komitetu parafialnego w Dzikowcu.

Przed 2 lata poleciło c. k. Starostwo w Kolbuszowej Zwierzchnościom gminnym, należącym do parafii w Dzikowcu, sporządzenie spisu wyborców, uprawnionych do wyboru komitetu parafialnego. Zwierzchności gminne do polecenia się zastosowały i wygotowane spisy do c. k. Starostwa w Kolbuszowej odesłały. Jednak c. k. Starostwo w Kolbuszowej do dnia dzisiejszego wyboru komitetu parafialnego nie zarządziło, a stało się to dzięki zabiegom p. Błotnickiego, właściciela dóbr, nie chcącego dopuścić do wyboru komitetu parafialnego, a którego wpływom c. k. Starostwo w Kolbuszowej ulega.

Wobec tego podpisani zapytują J. E. pana Namiestnika :

1. Czy znany mu jest ten fakt zawisłości c. k. Starosty w Kolbuszowej od p. Błotnickiego i wynikające stąd ograniczenie praw obywatelskich parafian z Dzikowca.

2. Czy zechce zwrócić uwagę podwładnemu c. k. Starostwu, aby w urzędowaniu swem nie ulegało wpływom poszczególnych osób, lecz przestrzegało obowiązujące ustawy.

3. Czy zechce polecić wspomnianemu c. k. Starostwu w Kolbuszowej, aby wybór komitetu parafialnego w Dzikowcu jak najrychlej załatwiło.

Lwów, dnia 23. lutego 1914.

Interpelant:
Stapiński.

Baczyński, Staruch, Cegielski, L. Lewicki, Terszakowiec, Metella, Korol, Bosak, Petruszewicz, Hołubowicz, Makuch, Kochanowski, Winniczuk, Ławruk.

Ls. 1913/1914.

I n t e r p e l a c y a

Dra Teodora Wania i tow. do Jego Eksc. Namiestnika w sprawie nadużyć Piotra Mazura, naczelnika gminy w Prosowach, powiatu Zborowskiego.

Wasza Ekscelencyo!

Dnia 22 lutego 1913 r. skończył się peryod urzędowania Piotra Mazura, naczelnika gminy w Prosowach.

Mimo urgensów do c. k. Starostwa i Wydziału powiatowego, dotychczas nie rozpisano nowych wyborów w gminie, a naczelnik dalej urzęduje bezprawnie, popełniając nadużycia urzędowe, z których doszły do naszej wiadomości następujące :

I. Z końcem 1913 r. stwierdził delegat powiatowej Rady ze Złoczowa defraudację z Kasy gminnej w kwocie 118 K. Deficytu tego nie pokryto.

II. Piotr Mazur pobrał bezprawnie z kasy gminnej kwotę 10 K. za kancelaryę gminną, mimo to, że w 1910 r. on nie urzędował, a te 10 K. nie wypłacono poprzedniemu naczelnikowi gminy.

III. Zabrał i przyswoił sobie bezprawnie :

1. Płacę policyanta gminnego Łukasza Wyczerkowskiego za I. półrocze 1913 r. w sumie	13 K
2. Za siano gminne od Stacha Juźwiaka sumę . . .	9 „
3. Za siano gminne od Hryńka Zajacia sumę . . .	4 „
4. Za szkodę polową od Eudoksyi Krochty	6 „
5. Za robotę koło szkoły od Stacha Perejmybidy kwotę	4 „
6. Za stary materiał ze sztachetów szkolnych kwotę	12 „

7. Płacę Jakóba Szeberta za strzeżenie materiału koło mostu powiatowego w kwocie

8. Karę za nocną wartę koło cerkwi od naczelnika gminy Nehrybca . . . . .

9. Zabrawł stary materiał z mostu powiatowego i nową podwalinę wartości . . . . .

10. Wstrzymał należną Teodorowi Procykowi w r. 1910 kwotę za udział przy komisji prostującej księgi gruntowe i nie wypłacił, mimo uchwały Rady powiatowej w 1911 r.

IV. Przy naprawie drogi powiatowej zapisywał ludzi, którzy zupełnie nie robili, a należną im płacę pobierał dla siebie, mianowicie od:

1. Jana Perejmybidy (Michała),
2. Józefa Suda,
3. Józefa Semczyszyna,
4. Kornela Turczyzna.

Dowód: świadek Jan Bihuś, syn Kostia.

Nadto nie wypłacił za roboty koło dróg:

1. Janowi Bihusowi kwotę	4 K
2. Romanowi Pytlowanemu	3 "
3. Ołeksie Perejmybidzie	1 "
4. Konstantynowi Bihusowi	1 "
5. Semkowi Brygadyrowi	1 "
6. Onufremu Semczyszynowi	1 "
7. Dowód: wyżej wymienieni, jako świadkowie.	

V. Pobrawł nieprawnie kwotę należną Romanowi Demczukowi w ten sposób, że sfalszował jego podpis na recepty pocztowym . . . . .

VI. Przy naprawie studni pobrawł dla siebie bezprawnie

VII. W końcu prowadził samowolnie procesy, które przegrał i naraził gminę na koszta 1.600 .

Z powodu podania i prośby członków gminy zapytują podpisani:

1. Czy Wasza Ekscelencya zarządzi bezzwłoczne usunięcie naczelnika Piotra Mazura z urzędowania?

2. Czy nakaże bezzwłoczne rozpiśanie nowych wyborów do Rady gminnej?

3. Czy odstąpi niniejszą interpelację c. k. Sądowi do urzędowania przeciw Piotrowi Mazurowi w kierunku zbrodni oszustwa względnie nadużycia władzy.

Interpelant:

Dr. Teodor Wanio.

Dr. Kost' Lewicki, Dr. Makuch, Dr. Cegielski, Kiweluk, Rożankowski, Hołubowicz, Lew Lewicki, ks. Metella, Dr. Trylowski, Terszakowiec, Singalewicz, Kochanowski, Staruch, Okuniewski, Dr. Horbaczewski, Dr. Nowakowski, Dr. Łahodyński, Sandulak, Dr. Perfecki.

I.s. 1914/1914.

I n t e r p e l a c y a

posła Dra Longina Cegielskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie usunięcia nauki języka ruskiego w Hadlach szklarskich, w Zalesiu i Białej (pow. Rzeszów).

Daleko na zachodzie, na samej Mazurszczyźnie koło Rzeszowa ocalało kilka naszych oaz przed zalewem polskiego morza. Dawniej (jeszcze w XVI stuleciu cała okolica koło Rzeszowa była zaludnioną prawie wyłącznie przez ukraiński naród, na co wskazują topograficzne nazwy. Po jakimś czasie zalała je polska ludność z zachodu tak, że dziś zostało kilka wiosek, które po większej części przyjęły język polski, lecz o dziwo, trzymają się dotąd niezwykajnie silnie swojej cerkwi i odczuwają swą etniczną odrębność od otaczających ich mazurów, z którymi z

zasady nie wchodzą w związki małżeńskie.

Szkoły są tam wszędzie, lecz polskie, a do niedawna uczono tam ukraińskiego języka.

W Hadlach szklarskich, gdzie większość tworzy grecko-katolicka ludność i gdzie jest cerkiew, a niema kościoła, uczyli języka ruskiego aż do nadejścia inspektora Falkiewicza (znanego kubanisty), który zniósł naukę ukraińskiego języka, mówiąc rodzicom: „że przez naukę ruskiej mowy dzieci się bałamucają”, pomimo tego iż niedawno na konkursie na stałą posadę w Hadlach szklarskich było wyraźnie powiedziane, że język polski jest tam wykładowy, a ruski obowiązkowy.

Również nie uczą całkiem ukraińskiego języka w Zalesiu i w Białej, gdzie prawie wyłącznie mieszkają gr. katolicy, którzy nie umiając słowiańskiego pisma, nie mogą korzystać z naszej mszy.

Wobec tego podpisani zapytują: Czy Wysokiemu c. k. Rządowi względnie c. k. Radzie szkolnej okręgowej jest wiadomy powyższy fakt i czy są one zdecydowane zarządzić bezzwłocznie naukę ukraińskiego języka w szkołach ludowych we wspomnianych gminach.

Interpelant.

Dr. Longin Cegielski.

Dr. Kost' Lewicki, Horbaczewski, Dr. Nowakowski, Dr. Petruszewicz, Dr. Hottubowicz, Kohanowski, Dr. Rożankowski, Metella, Sandulak, Dr. Baczyński, Staruch, Singalewicz, Dumka, Winniczuk, Dr. Korol.

L. s. 1915/914.

I n t e r p e l a c y a .

posła ks. S. Metelli i tow. do Wysokiego c. k. Rządu i Wysokiego Wydziału krajowego w sprawie zaniedbania koniecznych środków zaradczych przeciw wylewom rzeki Wiszni, Sołotwy, i Lubaczówki

z powodu utrzymywania w nieodpowiednim stanie stawu z Nowej grobli.

Rzeka Wisznia zwana także Zawadówką począwszy od Krowicy kołodziejowskiej do Lubaczowa wylewa bardzo często i niszczy brzegi łożyska swego. Prawie równoległe do tej rzeki płynie rzeczka Sołotwa, która powoduje te same szkody w Młodowie od Lubaczowa i na lubaczowskich Łąkach, na Antonikach, Bałajach, Mokrzeszczu, w Lubaczowie i Ostrowie. Obie te rzeczki zlewają się koło Ostrowa razem i tworzą Lubaczówkę, która wraz z swoimi dopływami po każdym deszczu ulewnym stale występuje z brzegów i aż do gminy Bihali zalewa i niszczy wszystkie ziemio płody na polach i łąkach. Powodem wylewów rzeki Lubaczówki i jej dopływów jest staw w Nowej grobli należącej do masy spadkowej śp. Stefana hr. Zamojskiego, a wylewy te są dla okolicznej ludności miejscowej wprost katastrofalne. Tysiące fur siana i różnych ziemio płodów przepada marnie po takich wylewach, przynosząc ludności ogromne szkody. Od lat 20 nadaremnie gminy interesowane czynią zabiegi, żeby powołane do tego władze podjęły czynności celem uchronienia ludności od tych szkód. W roku 1911 gmina Bihale, położona nad wyżej wspomnianym stawem, zażądała od c. k. Starostwa w Jarosławiu komisji politycznej celem stwierdzenia stanu nienormalnego wody w stawie w Nowej grobli, jednakowoż komisya ta zjechała w porze całkiem nieodpowiedniej w miesiącu grudniu, w czasie, kiedy staw wody był normalny i nie tylko nie stwierdziła istotnego faktu, iż wspomniany staw jest powodem wylewów Lubaczówki, Wiszni, i Sołotwy, lecz wręcz przeciwnie stwierdziła, iż zażalenie gminy Bihali jest nieuzasadnione i skazała ją na zwrot kosztów. Tymczasem faktem jest, że staw w Nowej grobli wstrzymuje prędkość biegu wspomnianych rzek, przyczynia się do ich zamulenia tem bardziej, że rzeki te płyną przez okolice o gruncie nieprzepuszczalnym; skutkiem za-

mulenia dna rzeki, łożysko nie może się pogłębić, a woda po ulewach deszczowych występuje z brzegów i nieustannie zmienia swoje łożysko, tworząc liczne serpentyny zwane „nieciecze“. Ażeby przynajmniej w części zapobiedz temu, konieczną jest rzeczą, ażeby została zarządzoną komisya polityczna w porze letniej na miejscu, na całej wspomnianej przestrzeni przy współdziale delegatów gmin i powiatu, któraby stwierdziła powód wylewów Wiszni, Sołotwy i Lubaczówki i któraby poddała rewizyi ustawienie pała, markującego stan wody na stawie w Nowej grobli. Ponieważ ludność gmin z Bihali, Soliśtach, Ihnatach, Zakopciach, Hamarni, Polanach, Onyszkach, Buczynie, Zapałowie, Czterobokach, Kątach, Szczebywłokach i in. domaga się bezskutecznie komisji takiej i przedsięwzięcia środków zaradczych, skutkiem zaniedbania których ze strony władz właściwych rokrocznie ponosi setki tysięcy koron szkód, podpisani zapytują:

1. Czy wiadomem jest c. k. Rządowi i Wydziałowi krajowemu wyż wspomniany stan rzeczy?

2. Czy jest skłonny c. k. Rząd zarządzić wysłanie w porze odpowiedniej w tym roku potrzebną komisję polityczno wodną?

3. Czy Wydział krajowy jest skłonny ze swojej strony przyczynić się do uregulowania rzek Wiszni, Sołotwy i Lubaczówki tak, by ludność uchronioną była od dalszych wylewów i szkód z tem połączonych.

Lwów, dnia 20. lutego 1914.

Interpelant:

ks. S. Metetla.

Dr. Kost' Lewicki, Singalewicz, Staruch, Horbaczewski, Hołubowicz, Kochanowski, Terszakowiec, Dr. Łahodyński, Kurowiec, Cegielski, Nowakowski, L. Lewicki, Kapuściński, Rożankowski, Makuch.

L. s. 1916/914.

I n t e r p e l a c y a

posła Dra T. Wania i tow. do Jego E. p. Namiestnika, w sprawie przemiany szkoły ludowej w Sokołówce na cztero-klasową z ruskim wykładowym językiem ukraińskim.

Podpisani zapytują Waszą Eksce-lencyę:

Dlaczego mimo uchwały Rady gminnej miasta Sokołówki i licznych urgensów od 10 lat, mimo odpowiedniej liczby dzieci nie zamieniono dotychczas dwuklasowej szkoły ludowej w Sokołówce na cztero-klasową szkołę ludową z wykładowym językiem ukraińskim?

Interdelant:

Dr. Teodor Wanio.

Dr. Baczyński, Horbaczewski, Dr. Kochanowski, Terszakowiec, Dr. Okuniewski, Kiweluk, Załoziecki, Dr. Hołubowicz, Dr. Tryłowski, Dr. L. Lewicki, Dr. Nowakowski, ks. Kapuściński, Staruch, Singalewicz.

L. s. 1917/1914.

I n t e r p e l a c y a

posła Dra Hołubowicza i tow. do c. k. Rządu w sprawie nielegalnego założenia polskiej eksponowanej szkoły ludowej w Oknie (pow. Skałat).

Rada szkolna okręgowa w Skałacie bez poprzedniego porozumienia się z miejscową radą szkolną w Oknie koło Grzymałowa zarządziła konkurencyjną rozprawę na dzień 10 maja 1911 r. Do rozprawy powołano zastępców rady gminnej i stron konkurujących oraz członków rady szkolnej miejscowej.

Na rozprawie po uchwaleniu pozycyi budżetu szkolnego ówczesny inspektor szkolny okręgowy ze Skałatu Kaczorowski (teraz w Sianocie) zagorzały szowinista polski, tak powiedział: „Wasza gmina żąda przemiany 2-klasowej szkoły ludowej, z ruskim ję-

zykiem wykładowym na szkołę 4-klasową, również ruską. To możliwe, lecz cóż robić z Polakami z Okna (garstka łacinników), dla których trzeba założyć szkołę polską. Czteroklasówkę wasza gmina dostanie, lecz pod tym warunkiem, że albo zgodzi się na przemianę języka ruskiego wykładowego na polski w dotychczasowej dwuklasowej szkole, albo da bezpłatnie parcelę gminną pod budowę osobnego budynku dla samostnej szkoły polskiej". Na tą propozycję c. k. inspektora szkolnego i agitatora polskiego w jednej osobie, odrzekli reprezentanci gminy, że naradzą się w tej sprawie. Jeszcze tego dnia (10 maja 1911 r.) odbyło się posiedzenie rady gminnej, na którym uchwalono domagać się zorganizowania ruskiej szkoły 4-klasowej a zaprotestowano natomiast przeciwko ewentualnemu narzuceniu gminie szkoły polskiej. Tę uchwałę rady gminnej podano na piśmie do wiadomości rady szkolnej okręgowej w Skalacie. W sierpniu 1911 roku otrzymała Zwierzchność gminna z Rady szkolnej okręgowej w Skalacie pismo: L. 2544/911 roku. Rozporządzeniem z dnia 14 sierpnia 1911 roku l. 8748. zezwoliła c. k. Rada szkolna krajowa, by jedna z 3 klas nadetatowych z przyzwolonych dla drugiej szkoły z ruskim językiem wykładowym w Oknie począwszy od 1 września 1911 r., była czynna jako klasa eksponowana z polskim językiem wykładowym.

Na podstawie tutejszego prawomocnego orzeczenia z dnia 1 sierpnia 1911 r. 2337, koszta utrzymania tej klasy pokrywać będzie zarząd główny T. S. L. w Krakowie i obszar dworski.

I tak gwałtem narzucona eksponówka polska istnieje istotnie od 1. września 1911 roku w Oknie, do której z urzędu włączono wszystkie dzieci łacińskiego obrządku ze wszystkich stopni szkoły ruskiej 2-klasowej a kierownik tej szkoły ruskiej nie przyjmuje do niej dzieci obrządku łacińskiego pomimo żądania ich rodziców. W tej sprawie jeździli reprezentanci gminy, Jaśko Bednarz i Mi-

kołaj Szweć, w 1912 r. w grudniu, Jaśko Bednarz i Michał Cymbała 8. lutego 1913 do Rady szkolnej okręgowej, domagając się w imieniu interesowanych łacinników, żeby dzieci ich mogły chodzić do szkoły ruskiej, a nie do eksponówki, lecz inspektor szkolny odprawił ich z niczem.

Utrzymanie narzuconej polskiej eksponówki chce teraz Rada szkolna okręgowa nałożyć na gminę. I tak, kiedy dnia 13. lutego 1913 roku odbywało się posiedzenie Rady szkolnej miejscowej dla zamknięcia rachunków szkolnych za r. 1912, pokazało się, że polski ksiądz z Grzymałowa pobrał z miejscowego szkolnego funduszu 1912 r. na dojazd kwotę 120 K, chociaż on przyjeżdżał do eksponówki, której gmina nie zobowiązała się utrzymywać, a nie do ruskiej szkoły. Przeciwno temu zaprotestowali ruski proboszcz o. Roman Zaryckij i obaj reprezentanci rady gminnej i wnieśli wszyscy trzej osobne zażalenie pisemne do Rady szkolnej okręgowej w Skalacie, domagając się zatwierdzenia rachunków szkolnych za 1912 r. z tej przyczyny, że w tych rachunkach 2-ga pozycja poszła na potrzeby polskiej eksponówki, której wydatki mają pokrywać T. S. L. i miejscowy obszar dworski według wyżej wspomnianego rozporządzenia Rady szkolnej okręgowej, a nie miejscowa gmina. Ta Rada szkolna okręgowa, która całkiem nie ściąga od T. S. L. ani od obszaru dworskiego pieniędzy na utrzymanie eksponówki — odpowiedziała pismem z 6. kwietnia 1913 r. L. 621., że gmina Okno musi przyczyniać się do utrzymania polskiej eksponówki!

Z tego powodu zapytują podpi-

sani:

1. Czy Wysokiemu c. k. Rządowi względnie c. k. Radzie szkolnej krajowej jest wiadomy powyższy fakt założenia wbrew ustawom polskiej eksponówki w Oknie i jak usprawiedliwi c. k. Rada szkolna swoje bezprawne

postępowanie w sprawie narzucania gminom ruskim polskich eksponówek wbrew ich woli?

2. Co zamyśla c. k. Rada szkolna krajowa uczynić, żeby na przyszłość zaprzestać swego systemu polonizacyjnego w szkolnictwie ludowym?

Interpelant:
Dr. Hołubowicz.

Dr. Kość Lewicki, Dr. Eugeniusz Petruszewicz, Dr. Wanio, Dr. Baczyński, Dr. Makuch, Winniczuk, Dr. Kormosz, Nowakowski, Kiweluk, Staruch, Dr. Perfecki, Horbaczewski, Rożankowski, Dr. Okuniewski.

Ls. 1918/1914.

I n t e r p e l a c y a

posta Rożankowskiego i tow. do Wysockiego c. k. Rządu w sprawie popierania moskalofilstwa przez kierownika c. k. Starostwa w Turce, c. k. sekretarza Namiestnictwa Daukszę.

Wysocki c. k. Rządzie!

Od kilku miesięcy urzęduje w c. k. Starostwie w Turce kierownik c. k. Starostwa Dauksza. Ludność, budząca się bardzo szybko z ciemnoty moskalofilskiej do narodowej świadomości i poczucia praw i obowiązków obywatelskich, patrzyła z wielkiem zaniepokojeniem i niedowierzaniem na pierwsze objawy urzędowania nowego kierownika, znanego ze swej urzędowej przeszłości (w Starym Samborze) ze skrajnej nienawiści do legalnych dążeń ukraińskiego narodu do zdobycia pewnej swobody konstytucyjnej. Zaniepokojenie i niedowierzanie prędko okazało się uzasadnionem i podpisani poczuwają się do obowiązku niżej wymienione fakta podać do wiadomości c. k. Namiestnictwa, zastrzegając sobie w tym kierunku dalej idące kroki.

Pan Dauksza pozwala sobie nawet w prywatnem życiu okazywać nienawiść,

a nawet pogardę wobec najświętszych uczuć ludności ukraińskiej. Psa swego nazwał „Bohunem“, oczywiście nie bez zamiaru zbezczeszczenia i pogardy imienia ukraińskiego pułkownika kozackiego i męczennika, imienia którego znieważać austriackiemu kierownikowi powiatu czysto ukraińskiego nie wolno.

Równoległe z temi antypatjami pana kierownika występują objawy jego działalności urzędowej, zmierzającej dobitnie do dźwignięcia przymierającej już działalności miejscowych agitatorów moskalofilijskich.

W Rosochaczu, wsi na pół uświadomionej, wahali się wyborcy zarządu gminnego między Ukraińcami a Moskalofilami; pan kierownik uważał za swój święty obowiązek pofatygować się osobiście do tej najbardziej oddalonej wsi powiatu. Nie dowierzał prawdopodobnie swym podwładnym i tam wpływem swym skutecznie wybró moskalofila.

Przed trzema dniami odbyły się w Turce wybory uzupełniające wicemarszałka Rady powiatowej po śmierci śp. ks. Marcina Kałyncza. Wobec tego, że nieboszczyk był ukraińcem i jako taki w tym samym składzie Rady powiatowej, co i dzisiejszy, został wybrany wicemarszałkiem, a od czasu wyboru (1912 r.) nic nie zmieniło się, należało spodziewać się, że i tym razem padnie wybór na Ukraińca. Tymczasem stało się wręcz przeciwnie i stało się to za wolą pana Daukszy.

Odbył on u inspektora podatkowego Ostaszewskiego zwinnego wszechpolaka, wspierającego stale moskalofilów i głosującego jawnie przy każdych wyborach na zaciętych moskalofilów (Hoszowskiego), konferencję przedwyborczą z marszałkiem Wołkowickim i moskalofilami, a wynikiem tej konferencji był wybór wicemarszałka ks. Piotrowskiego z Ilnika, zaciętego moskalofila, dudykiewiczowca, przewodcę turczańskich moskalofilów.

Kiedy ze strony naszej organizacyi zwracano uwagę p. Daukszy na niewłaściwość jego agitacyi na korzyść moskalofilstwa, miał on odwagę oświadczyć publicznie, że wybór ten przeprowadza za wiadomością i aprobatą c. k. Namiestnictwa, którem to oświadczeniem wybór ks. Piotrowskiego jeszcze dobitniej przedstawił jako konieczny wszystkim, pozostającym pod wpływem c. k. Starostwa tak, iż wybór ten w istocie nastąpił.

Wobec tego zapytują podpisani :

1. Czy Wy okiemu c. k. Rządowi wiadome są wyżej przedstawione okoliczności prywatnego i urzędowego zachowania się kierownika c. k. Starostwa w Turce ?

2. Czy Wysoki c. k. Rząd zechce okoliczności te zbadać i wszystko potrzebne do usunięcia niedowierzania ludności do c. k. Starostwa, oddanego w zarząd osoby nieodpowiedniej, zarządzić ?

3. Czy Wysoki c. k. Rząd podał wskazówkę kierownikowi Starostwa w Turce, w kierunku popierania wyboru ks. Piotrowskiego na wicemarszałka, jeśli nie, co zechce zarządzić, by podwładni mu urzędnicy, powagą władzy naczelnej nie zastaniali się i nie wspierali niedozwolonej agitacyi ?

Lwów, dnia 23. lutego 1914.

Interpelant :
Rożankowski.

Dr. Kost' Lewicki, Singalewicz, Grzegorz Terszakowiec, Lew Lewicki, Dr. Baczyński. Korol, Dr. Makuch, Dr. Nowakowski, Okuniewski, Załoziecki, Hołubowicz, Dr. Tryłowski, Dumka, Dr. Petruszewicz.

Ls. 1919/1914.

I n t e r p e l a c y a

posła Winniczuka i tow. do Jego Ekscelencyi Pana Namiestnika, jako przewo-

dniczącego c. k. Rady szkolnej krajowej w sprawie budowy szkół w powiecie stanisławowskim.

Pod względem udziału w korzystaniu z funduszków 10,000.000 pożyczki na budowę szkół we wschodniej Galicyi w szczególności powiat Stanisławów bardzo został upośledzony.

Mianowicie, pomimo że gminy Zagwoździe, Czykałówka, Tazów, Meżygórcze, Delejew, Wowczków, Kryłos, Temmerowce, Kołodziejów, Dorohów, Semykowce, Tustań, Sieliska, Pukasowce, Kurypów, Krymudów, Łany, Kinczaków stary, Załuków, zebrały wymagane ustawą datki i mają już wszystko przygotowane do budowy szkół, a budynków w tych gminach wcale niema, albo jeżeli są, to niżej wszelkiej krytyki, c. k. Rada szkolna krajowa nie przychodzi im z pomocą z funduszków krajowych na ten cel przeznaczonych.

Wobec tego zapytujemy J. Ekscelencyę Namiestnika, jako przewodniczącego c. k. Rady szkolnej krajowej :

1) Czem usprawiedliwi takie postępowanie c. k. Rady szkolnej krajowej wobec ruskich gmin powiatu stanisławowskiego pod względem korzystania z funduszków krajowych na budowę szkół ?

2) Jakie kroki zamyśla poczynić, aby jak najprędzej zapobiedz brakowi budynków szkolnych po gminach wyżej wymienionych ?

Interpelant :
Winniczuk.

Dr. Kost' Lewicki, Dr. Makuch, Dr. Korol, Dr. Okuniewski, Kochanowski, Singalewicz, L. Lewicki, H. Terszakowiec, Ławruk, Dr. Cegielski, Kiweluk, Załoziecki, Kapuściński, Ks. Metella, Hołubowicz, Dr. Łahodyński, Staruch, Dumka, Dr. Nowakowski.

I.s. 1920/1914.

I n t e r p e l a c y a

posła ks. A. Kapuścińskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie bezprawnego pomieszczenia publicznej szkoły w budynku T. S. L. w Domażyrze, pow. Gródek.

W niewielkiej wiosce Domażyru, gródeckiego powiatu, utworzono w 1904 roku jednoklasową publiczną szkołę ludową z polskim językiem wykładowym, pomimo tego, że gmina ma absolutnie większość ukraińskiej ludności. Z początku mieściła się ona w wiejskiej chacie, a od 1908 roku w nowym budynku gminnym, w którym zbudowano osobną salę szkolną. Nauczycielka mieszkała w bardzo odpowiedniej chacie wiejskiej o dwóch pokojach i kuchni. Za wynajęcie sali szkolnej pobierała gmina 40 koron rocznie, za wynajęcie mieszkania nauczycielki płaciła 120 kor. rocznie. Równocześnie poczyniła gmina przygotowania dla budowy szkolnego budynku a w 1908 r. kupiła morg gruntu dla nauczyciela i złożyła w gotówce przepisaną szkolną ustawą konkurencyjną swoją część kosztów budowy szkoły. W tym czasie T. S. L. zbudowało w roku 1911 szkolny budynek z jedną salą i mieszkaniem dla nauczycielki, bezprzecznie w tym celu, żeby dając za pieniądze pomieszczenie dla szkoły, ochronić ją na zawsze przed przemianą języka wykładowego polskiego na ruski, bo w gminie i w Radzie gminnej Rusini grecko-katolickiego obrządku mają absolutną przewagę nad łacinnikami.

I chociaż w ostatnich latach gmina napierała na Radę szkolną okręgową i na Radę szkolną krajową, żeby przystąpiły do budowy szkolnego budynku, chociaż jak powiedziano, złożyła na ten cel pieniądze, władze szkolne dotąd nie budują szkoły i nie chcą budować. Po wystawieniu szkolnego budynku przez T. S. L., który już dwa lata stoi pusto, krajowe władze szkolne napierają na Radę szkolną miejscową, żeby wynajęła budy-

nek szkolny T. S. L. Cel jasny. Szkolne władze, chcąc żeby gmina opłacanym Towarzystwu szkoły ludowej czynszem, zamortyzowała wkłady poczynione przez Towarzystwo, które będąc panem lokalu, mogło mieć atut w rękach przeciwko gminie, grożąc wypowiedzeniem najmu szkolnego budynku na wypadek, gdyby Rada gminna uchwaliła przemianę języka polskiego na ruski.

Rada szkolna okręgowa w Gródku, jak wszędzie w kraju, jest ekspozyturą T. S. L. W interesie tego rusino-żerzego bojowego towarzystwa wydała już dwa zarządzenia co do szkoły w Domażyrze:

I tak rozporządzeniem z dnia 27. maja 1913 r. do L. spr. 1579/49 poleciła Radzie szkolnej miejscowej nająć na pomieszczenie szkoły i nauczycielki budynek T. S. L. (w rozporządzeniu powiedziano delikatnie „w nowym budynku murowanym koło kościoła“) i to natychmiast. Gdy Rada szkolna miejscowa nie usłuchała tego samowolnego rozkazu, bo szkoła i nauczycielka miały odpowiednie i wygodne pomieszczenie, Rada szkolna okręgowa wydała drugie rozporządzenie z 13 września 1913 roku do L. spr. 1579/51, w którym opierając się na ust. 5 § 8. ust. z dnia 26. czerwca 1891 Nr. 34. Dz. u. i r. kr. zarządziła na ręce tamtejszego zarządu szkoły, by tenże gminie wymówił wynajęty lokal w budynku gminnym, a natomiast postarał się o wynajęcie budynku nowego naprzeciw kościoła i tam bezzwłocznie szkołę przeniósł. Na to stanowcze zarządzenie wpłynęła również opinia tutejszego c. k. lekarza powiatowego (polskiego szowinisty), który obydwa powyższe budynki dnia 4. września 1913 zbadał i stanowczo orzekł (żeby ratować T. S. L.), że budynek gminy nie nadaje się zupełnie na pomieszczenie szkoły. W końcu znajdowało się zagrożenie, że jeżeli tamtejsza c. k. Rada szkolna miejscowa nie będzie spełniała należycie swego zadania (znaczy, gdy nie będzie naganiaczem T. S. L.), natenczas na mocy § 19. ust. z 23. maja 1895. Nr. 50. Dz. u. i r. kr. zostanie rozwiązana.

Nauczycielką w Domażyrze jest polska szowinistka Aleksandra Dobrowolska; sprowadziła się ona na mieszkanie do budynku T. S. L., chcąc gwałtem urządzić w nim salę szkolną, pomimo, że Rada szkolna miejscowa sprzeciwiła się jeszcze raz wynajęciu tego budynku i nie wynajęła go.

Niedawno posłała szkolnego stróża do sali szkolnej w gminnym budynku i ten bez zawiadomienia przewodniczącego c. k. Rady szkolnej miejscowej, zabrał cztery ławki szkolne; przeniesieniu reszty szkolnego urządzenia przeszkodził przewodniczący c. k. Rady szkolnej miejscowej ks. Hr. Rybczak.

Nauczycielka oznajmiła, że nie będzie uczyć w gminnym budynku.

Szkolne dzieci (prócz kilku) nie chcą chodzić do nowego budynku szkolnego i z przyczyny wybujałego szowinizmu polskiej nauczycielki Dobrowolskiej niema teraz nauki. Nauczycielka grozi rodzicom podaniem do kary za nieposyłanie dzieci do szkoły.

Rada szkolna miejscowa wniosła rekurs przeciwko samowolnemu zarządzeniu Rady szkolnej okręgowej.

Z tego powodu podpisani zapytują:

1) Czy wiadomy jest c. k. Rządowi względnie c. k. Radzie szkolnej krajowej powyższy fakt nielegalnego narzucania gminie szkolnego budynku dla ratowania finansów T. S. L. ze szkołą gminy Domażyr?

2) Czy c. k. Rada szkolna krajowa uwzględni rekurs Rady szkolnej miejscowej w Domażyrze i unieważni zarządzenie c. k. Rady szkolnej okręgowej w Gródku?

Interpelant:
ks. A. Kapuściński.

Dr. Kost' Lewicki, Dr. Okuniewski, Winniczuk, Horbaczawski, Dr. Rożankowski, Ławruk, Hołubowicz, Nowakowski, Dr. Petruszewicz, Dumka, Dr. Wanio, Ko-

chanowski, Dr. Baczyński, Dr. Perfecki, Grzegorz Terszakowiec, Lew Lewicki.

L. s. 1921/1914.

Interpelacya

posła dra Eugeniusza Petruszewicza i tow. do c. k. Rządu w sprawie nieuwzględnienia w corocznych sprawozdaniach c. k. Rady szkolnej krajowej narodowościowe statystyki ludowych, wydziałowych i fachowych szkół, co do ich języka wykładowego i to podług gmin i powiatów, w sprawie nieuwzględniania narodowościowej i wyznaniowej statystyki ludowych, wydziałowych i fachowych nauczycieli i nauczycielek podług gmin i powiatów, oraz w sprawie nieuwzględniania narodowościowej, a głównie wyznaniowej statystyki szkolnych dzieci w ludowych, wydziałowych i fachowych szkołach podług gmin i powiatów.

W corocznych sprawozdaniach, jakie c. k. Rada szkolna krajowa wydaje o stanie podległego jej szkolnictwa w kraju, zamilecza się z zasady tak ważne dla ludowego rozwoju ukraińskiej narodowości statystyczne daty, jak statystykę szkół ludowych, wydziałowych i fachowych podług języka wykładowego co do każdej kategorii szkół z osobna i to podług gmin względnie podług powiatów, a podaje się tam tylko ogólną liczbę ukraińskich i polskich ludowych szkół, z której trudno skontrolować i z której trudno dojść, ile i w których powiatach jest ukraińskich 1-klasowych, 2-klasowych i więcej klasowych szkół ludowych.

To zamileczanie c. k. Rady szkolnej w narodowościowej statystyce szkół podług gmin, powiatów i podług kategorii szkół ma swoją przyczynę w tem, że c. k. Rada szkolna krajowa stara się zakryć swój wrogi ukraińskiemu narodowi polonizacyjny system, żeby nie wyszło na dzieńne światło bezprzykładne pokrzywdzenie ukraińskiego narodu na

polu ludowego, wydziałowego i fachowego szkolnictwa, bo ogólnie wiadomym jest fakt, że c. k. Rada szkolna krajowa stawia z rozmysłu niemożliwe i nieuzasadnione przeszkody w kreowaniu więcej klasowych ukraińskich szkół ludowych i w najlepszym razie tworzy 1-klasowe względnie 2-klasowe szkoły ukraińskie, a właściwie ukraińsko-polskie ludowe szkoły.

Również przemilczaniem w narodowościowej i wyznaniowej statystyce nauczycielstwa, zajętego w ludowych, wydziałowych i fachowych szkołach, ma wyłącznie za cel zakrywanie przed społeczeństwem polonizacyjnego systemu co do przyjmowania i obsadzania szkół nauczycielstwem polskiej narodowości, które z każdym rokiem coraz więcej zalewa nawet t. zw. ukraińskie publiczne szkoły ludowe, wypierając zgodnie z intencją c. k. Rady szkolnej krajowej ukraińskie ludowe nauczycielstwo, do którego administracja szkolna odnosi się bardzo wrogo.

W końcu zamilczanie w statystyce wyznaniowej dziatwy szkolnej w ludowych, wydziałowych i fachowych szkołach ma ten sam cel na myśli; mianowicie c. k. Rada szkolna krajowa chce ukryć fakt nieprawego istnienia szkół polskich, w których dzieci grecko-katolickiego obrządku i ukraińskiej narodowości tworzą wielką część, bardzo często absolutną większość pomiędzy szkolną dziatwą danej polskiej szkoły, a także ukryć fakt, że ukraińskie społeczeństwo jest niezwykle pokrzywdzone na polu szkolnego publicznego wychowania.

Z tego powodu zapytują podpisani:

1) Czem usprawiedliwi c. k. Rząd względnie c. k. Rada szkolna krajowa przemilczanie w swych sprawozdaniach szczegółowej statystyki ludowych, wydziałowych i fachowych szkół, co do ich wykładowego języka, zamilczanie szczegółowej statystyki narodowościowej i wyznaniowej nauczycielstwa, zajętego w publicznych ludowych, wydziałowych i fa-

chowych szkołach, wreszcie czem usprawiedliwi zamilczanie narodowościowej statystyki względnie wyznaniowej, szczególnie statystyki szkolnej dziatwy w publicznych ludowych, wydziałowych i fachowych szkołach podług gmin i powiatów?

2) Czem usprawiedliwi c. k. Rząd względnie Rada szkolna krajowa wydawanie corocznego sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego wyłącznie tylko w polskim języku?

3) Kiedy c. k. Rząd względnie c. k. Rada szkolna krajowa spełni od dawna powtarzane żądanie ukraińskiej reprezentacji, żeby w corocznych sprawozdaniach c. k. Rady szkolnej krajowej, jakie na przyszłość należy wydawać w ukraińskim języku, była podana dokładna i szczegółowa statystyka ludowych, wydziałowych i fachowych szkół, podług ich języka wykładowego i według gmin i powiatów, dalej szczegółowa wyznaniowa i narodowościowa statystyka nauczycielstwa ludowego, zajętego w publicznych ludowych, wydziałowych i fachowych szkołach, w końcu szczegółowa statystyka narodowościowa, a właściwie wyznaniowa szkolnej dziatwy w publicznych ludowych, wydziałowych i fachowych szkołach i to wszędzie co do nauczycielstwa i szkolnej dziatwy według gmin i powiatów.

Interpelant:

E. Petruszewicz.

Dr. K. Lewicki, Dr. Horbaczewski, Dr. Okuniewski, Ławruk, Dr. Rożankowski, Hołubowicz, Nowakowski, Winniczuk, Dr. Wanio, Kochanowski, Dr. Baczyński, Dr. Perfecki, Terszakowiec, L. Lewicki, Dumka.

L. s. 1922/1914.

I n t e r p e l a c y a

posła Dra Kostia Lewickiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie odmawiania przez

władze szkolne nadania prawa publiczności ukraińskim prywatnym seminarjom nauczycielskim.

Krajowa ustawa szkolna z dnia 12 czerwca 1907 r. Dz. u. i r. kr. Nr. 101. o wykształceniu nauczycieli i o kwalifikacyi do nauczania w ludowych szkołach w §-ie 3. postanawia:

„Język wykładowy dla każdego męskiego i żeńskiego seminarjum ustanawia Rada szkolna krajowa za zgodą ministra oświaty po myśli obowiązujących zarządzeń“;

„Obok seminarjów z polskim językiem wykładowym, względnie z polskim i ukraińskim, może być założone jedno seminarjum męskie z polskim i niemieckim językiem wykładowym dla przygotowania nauczycieli języka niemieckiego“.

„Jeżeli tego wymaga potrzeba, należy wychowañcom męskich i żeńskich seminarjów z polskim językiem wykładowym dać także sposobność do kształcenia się w języku ukraińskim“.

Ta szkolna ustawa obok ustawy o wykładowym języku w publicznych i średnich szkołach z dnia 22 czerwca 1867, Dz. u. i rozp. kr. Nr. 13. krzywdzi bardzo więcej niż trzymilionową ludność w Galicyi, gdyż obie wspomniane ustawy nieznanne w żadnej austriackiej prowincyi, są sprzeczne z postanowieniem art. XIX. ustawy państwowej, z dnia 21. grudnia 1867 r. Dz. u. kr. Nr. 142, i mają wyraźny cel nie dopuścić do swobodnego rozwoju ukraińskiego narodu w zakresie ludowego szkolnictwa.

Wykonując wyżej wspomniane postanowienie §. 3 kr. ustawy szk. z dnia 12 czerwca 1907 r. Dz. u. i r. kr. Nr. 101. krajowa administracya szkolna założyła dotąd 18 publicznych seminarjów nauczycielskich z tego 8 (7 seminarjów męskich, 1 seminarjum żeńskie) czysto polskich w Zachodniej Galicyi, utrakwistycznych polsko-ukraińskich, w rzeczywistości również polskich we wschodniej Galicyi, a to 7 mę-

skich (Lwów, Sokal, Sambor, Stanisławów, Zaleszczyki, Czortków i Tarnopoli) i 3 seminarja żeńskie (Lwów, Przemysł i Brzeżany).

Tak tedy więcej niż 3-milionowa ukraińska ludność Galicyi nie ma ani jednego publicznego seminarjum nauczycielskiego dla wykształcenia ukraińskich nauczycieli i nauczycielek dla ukraińskich szkół ludowych, bo istniejące publiczne utrakwistyczne seminarja są w praktyce prawie całkiem polskimi szkołami, które z zasady odnoszą się nieprzychylnie do uczniów ukraińskiej narodowości i w których utrakwizm co do ukraińskiego języka wykładowego w szczególności we wszystkich żeńskich seminarjach istnieje tylko na piśmie.

Z tej przyczyny ukraińskie społeczeństwo, nie mając własnych publicznych ukraińskich seminarjów nauczycielskich i widząc, że istniejące publiczne utrakwistyczne seminarja nauczycielskie, które nieraz świadomie utrudniają przyrost liczby ukraińskich kandydatów, nie zadowalają potrzeb ukraińskiego narodu w zakresie wychowania kandydatów nauczycielskich i kandydatek, było zmuszone założyć za własne prywatne fundusze kilka prywatnych seminarjów nauczycielskich.

Od kilku lat istnieje kilka prywatnych ukraińskich seminarjów nauczycielskich, między niemi dwa pełne żeńskie seminarja ukraińskiego Towarzystwa Pedagogicznego we Lwowie i w Kołomyi i pomimo, że te seminarja odpowiadają wszelkim wymogom ustawowym, mając ukwalifikowany zarząd i ukwalifikowane nauczycielskie siły, pomocnicze środki naukowe, szkołkę przygotowawczą, odpowiednie lokale, materyalne zabezpieczenie i dostateczną frekwencyę i pomimo, że nauka w nich odbywa się z pewnym postępem, jak to stwierdziły szkolne inspekcye, mimo to seminarja te nie mogą otrzymać prawa publiczności, bo c. k. Rada szkolna krajowa wyżej wspomniane postanowienie § 3 krajowej ustawy szkolnej z

d. 12. czerwca 1907 Dz. ust. i rozp. kr. Nr. 101 interpretuje w ten sposób, że wspomniane postanowienie odnosi się również i do prywatnych seminarjów nauczycielskich, dlatego nie mogą istnieć czysto ukraińskie seminarja prywatne nauczycielskie z prawem publiczności.

Opierając się na tej interpretacji c. k. galicyjskiej Rady szkolnej krajowej, c. k. Ministerstwo oświaty odrzuciło podanie ukraińskiego Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie o nadanie prawa publiczności ukraińskiemu żeńskiemu prywatnemu seminarjum nauczycielskiemu we Lwowie.

Taka interpretacja powyższego postanowienia wspomnianej ustawy przez c. k. Radę szkolną krajową jest wręcz jednostronną, obliczoną wyłącznie na szkodę ukraińskiego narodu, bo powyższe postanowienie może odnosić się wyłącznie do publicznych seminarjów nauczycielskich, lecz w żadnym razie nie można jej odnieść do prywatnych ukraińskich seminarjów nauczycielskich i dlatego odmowa prawa publiczności ukraińskim prywatnym seminarjom nie jest ustawowo uzasadnioną.

Z tego powodu zapytują podpisani:

1. Na jakiej podstawie ustawowej opiera c. k. Rząd względnie c. k. Rada szkolna okręgowa swoje negatywne stanowisko co do udzielenia prawa publiczności ukraińskiemu prywatnemu seminarjum?

2. Czy c. k. Rząd względnie c. k. Rada szkolna okręgowa są zdecydowane na przyszłość interpretować postanowienie § 3. Dz. u. i r. kr. Nr. 101. w ten sposób, że postanowienie to, zgodnie z właściwą intencją ustawodawcy odnosi się tylko do publicznych seminarjów nauczycielskich, więc ukraińskie prywatne seminarja nauczycielskie mogą otrzymać prawo publiczności, o ile odpowiadają innym ustawowym wymogom, bez

względu na postanowienie § 3 wyżej wspomnianej ustawy?

Interpelant:

Dr. Kost' Lewicki.

Dr. Horbaczewski, Dr. Nowakowski, Dr. Petruszewicz, Dr. Hołubowicz, Dr. Kocchanowski, Dr. Baczyński, Dr. Trylowski, Dr. Sawicki, Dr. Okuniewski, Dr. Singalewicz, Dr. Wanio, Dr. Korol, Dr. Makuch, Terszakowiec, Dr. Rożankowski, Dumka.

L. s. 1923/914.

Interpelacya

posła Dra Romana Perfeckiego i tow. do c. k. Rządu, w sprawie niezatwierdzenia przez c. k. Radę szkolną okręgową w Skałacie członka Rady szkolnej miejscowej w Sorocku, Wasyla Hrabara, wybranego na delegata do Rady szkolnej miejscowej, przez miejscową Radę gminną.

Z początkiem 1911 r. wybrała Rada gminna w Sorocku pow. Skałat, swoim delegatem do miejscowej Rady szkolnej uświadomionego i czynnego Ukraińca, Wasyla Hrabara, miejscowego gospodarza, zastępcę naczelnika gminy i agenta „Dniestra“.

C. k. Rada szkolna okręgowa w Skałacie nie zatwierdziła jednak tego wyboru, o czym zawiadomiła Radę gminną pismem z dnia 22. maja 1911 r. l. 1530., a to dlatego, że p. Wasyl Hrabar nie podobał się wszechpolskiemu p. Kaczorowskiemu, bo p. Hrabar jako uświadomiony Ukraińiec, stara się o narodowe uświadomienie swoich współobywateli. Rada gminna powołując się na to, że wybór delegata z ramienia Rady gminnej do Rady szkolnej miejscowej nie potrzebuje wcale zatwierdzenia przez władze szkolne, wybrała go po raz drugi delegatem i zawiadomiła o tym wyborze Radę szkolną okręgową, która również i tego wyboru nie uznała.

W miejsce p. Hrabara powołano do Rady szkolnej miejscowej Pawła Karakuca, który wkrótce, w maju 1912 r. popadł w konkurs i został ukarany więzieniem za fałszowanie weksli. Teraz w ruskiej gminie Sorocko skład Rady szkolnej miejscowej jest w większości polski, bo jest 4 Polaków (kierownik szkoły, delegat obszaru, dworskiego delegat Wydziału powiatowego i ksiądz polski), a wszystkiego 2 Rusinów (miejscowy proboszcz ruski i jeden delegat Rady gminnej), co sprzeciwia się postanowieniu ustępu 2 § 6. ustawy kraj. z dnia 25. maja 1895 r. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 58., który postanawia, że reprezentantów gminy w Radzie szkolnej miejscowej ma być co najmniej dwóch.

Z tego powodu zapytują podpisani:

1. Czy c. k. Rządowi względnie c. k. Radzie szkolnej krajowej znany jest powyższy fakt niezatwierdzenia przez Radę szkolną okręgową reprezentanta gminy do miejscowej Rady szkolnej w Sorocku?

2. Czy c. k. Rada szkolna krajowa pouczy podwładne sobie Rady szkolne okręgowe o postanowieniach § 6 ustawy kr. z dnia 23. maja 1895. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 58 w tym duchu, że reprezentanci gminni do Rad szkolnych miejscowych nie potrzebują żadnego zatwierdzenia ze strony Rady szkolnej okręgowej?

3. Czy c. k. Rada szkolna krajowa zdecydowana jest wydać rozporządzenie z objaśnieniem do ustępu 2-go wyżej wspomnianego paragrafu w sprawie prowadzenia statystyki (liczby ludności), od której zależy ilość reprezentantów Rady gminnej i w każdym powiecie co do każdej gminy z osobna i podać to do publicznej wiadomości?

Interpelant:
Dr. Roman Perfecki.

Dr. Kost' Lewicki, Horbaczewski, Dr. Hołubowicz, Dr. Rożankowski, Kochanowski, Ławruk, Makuch, Dr. Baczyń-

ski, Dr. Petruszewicz, Terszakowiec, Dr. Nowakowski, Winniczuk, Dr. Wanio, Lew Lewicki, Dumka, Dr. Okuniewski.

L. s. 1924/1914.

Interpelacya

posła Dra T. Okuniewskiego i tow. do c. k. Rządu w sprawie sprzecznego z ustawą założeniu polskich ekspozycji w Szczytowiecach i Lisowcach (powiat Zaleszczyki) i w sprawie katowania ukraińskiej działwy przez nauczycielkę Ilnicką w Lisowcach.

Pismem z dnia 5. stycznia 1912 roku L. 15. wezwała Rada szkolna okręgowa w Zaleszczykach Zwierzchność gminną w Szczytowiecach, żeby Rada gminna uchwaliła, że godzi się na otwarcie ekspozycyjnej klasy z polskim językiem wykładowym, przy miejscowej publicznej szkole ukraińskiej. Rada gminna nie zgodziła się i podała to do wiadomości Radzie szkolnej okręgowej. Mimo to ekspozycyjną polską klasę otworzono i przysłano nauczycielską siłę, płatną z krajowych funduszów. Ta sama Rada szkolna okręgowa pismem z 6. stycznia 1912 L. 16 z podobną — jak wyżej — propozycją odniosła się do Rady gminnej w Lisowcach, która również sprzeciwiła się polskiej ekspozycji przy ukraińskiej szkole publicznej, lecz mimo sprzeciwienia się otworzono tam polską ekspozycję. Na taką samowolność Rady szkolnej okręgowej Rada gminna w Lisowicach zareagowała, rozsyłając protesty przeciwko samowolnemu otwarciu polskiej ekspozycji przy ukraińskiej szkole, mianowicie wysłała protest dnia 11. czerwca 1912 r. do c. k. Rady szkolnej krajowej przez Radę szkolną okręgową z dnia 8. lipca 1912 roku, dnia 8. sierpnia 1912 r. dwa protesty do Ministerstwa oświaty, jeden wprost, a drugi przez c. k. Radę szkolną krajową. Wszystkie protesty zostały dotąd bez odpowiedzi.

W szkole w Lisowcach jest stałą nauczycielką polska szowinistka Teofila

Ilnicka, która katuje ukraińską dźwiatwę i przeszłego roku 1913 pobiła jedną dziewczynę tak ciężko, iż sprawa za pobicie dziecka szkolnego oparła się o sąd, który zasądził Ilnicką za pobicie tegoż. Szkolne władze, mimo tego, że wiedzą o tym fakcie, nie wytoczyły jej nawet dyscyplinarnego śledztwa i trzymają ją dalej na tej samej posadzie.

Wobec tego podpisani zapytują :

1. Czy Wysokiemu c. k. Rządowi są wiadome powyższe fakty i co on zamysła zrobić, żeby c. k. Rada szkolna krajowa zaprzestała narzucać ukraińskim gminom polskich eksponówek i wogóle polskie szkoły ludowe?

2. Czy Wysoki c. k. Rząd pociągnie c. k. Radę szkolną krajową do odpowiedzialności i załatwi rekurs Rady gminnej w Lisowcach, wniesiony 11. czerwca 1912. przez Radę szkolną okręgową w Zaleszczykach z dnia 8. lipca 1912. r. wprost do c. k. Rady szkolnej krajowej w sprawie polskiej eksponówki w Lisowcach?

3. Czy Wysoki c. k. Rząd, względnie c. k. Rada szkolna krajowa pociągnie do dyscyplinarnej odpowiedzialności nauczycielkę Teofilę Ilnicką za katowanie ukraińskiej młodzieży szkolnej.

Interpelant:

Dr. T. Okuniewski.

Dr. K. Lewicki, Dr. Hołubowicz, Dr. Petruszewicz, Dr. Nowakowski, Dr. Kochanowski, Terszakowicz, Dr. Rożankowski, Winniczuk, Dr. Wanio, Ławruk, Dumka, Dr. L. Lewicki.

L. k. 1925/1914.

I n t e r p e l a c y a .

postów Lwa Lewickiego i Dr. Eugeniusza Petruszewicza do c. k. Rządu w sprawie niekorzystnego rozkładu jazdy na linii c. k. państwowej kolei żelaznej Lwów-Ławoczne.

Od roku zaprowadzono nowy rozkład pociągów, który jednak w całości

nie odpowiada potrzebom ludności skolego a w części i stryjskiego powiatu.

Od 7 g. rano do 7 g. wieczorem z Ławoczego do Lwowa nie mamy pociągu. Na tem nawet niemało zależały związkowi turystycznemu, który, jak wiadomo, przyczynił się do ożywienia ruchu sportowego w naszych górach. Brakuje południowego pociągu Nr. 1717.

Pociąg, który wychodzi ze Lwowa do Stryja o g. 11:25 wieczorem, w Stryju 1:30 g., niema połączenia z Ławoczem, a do Skolego mogłyby przyjechać o 2:50 g. w nocy, tembardziej byłby pożądanym, że pociąg, który z Ławoczego o 4 g. rano jedzie do Węgier niema połączenia ze Lwowem. I gdyby do ciężarowego pociągu Nr. 1778, wychodzącego z Ławoczego o g. 12:22, dodać 3 wagony, sprawa znacznieby zyskała.

Podnosimy, że pasażerowie, którzy ze Skolego wyjeżdżają o g. 3:2 po południu, jadąc do Lwowa, muszą przesiedać się w Stryju, co jest połączone dla pasażerów z dużymi niedogodnościami. Wogóle w tym wypadku liczone się wyłącznie z wygodą nafciarzy z Borysławia wbrew interesowi ludności dwóch powiatów.

Wobec tego zapytujemy :

Czy c. k. Rząd wie o tych niedogodnościach nowego rozkładu jazdy pociągów na linii Lwów-Ławoczne i czy raczy w porozumieniu z c. k. Dyrekcją kolei państwowych zaprowadzić zmiany w interesie szerszej ludności.

Interpelant:

Lew Lewicki.

Dr. Eugen. Petruszewicz, Dr. Korol-Dumka, Winniczuk, Dr. Łahodyński, Dr. Wanio, Ławruk, Kochanowski, Dr. Makuch, Perfecki, Okuniewski, Dr. Hołubowicz, Dr. Tryłowski, Singalewicz, Dr. Perfecki, ks. Kapuściński, Staruch.

L. s. 1926/1914.

I n t e r p e l a c y a

Starosta Pawła Ławruka i tow. do komisarza rządowego w sprawie budowy mostu na Czeremoszu w Uścierykach, kosowskiego powiatu.

W roku 1912 z powodu wylewu Czeremosza zniszczyła woda i zabrała jedyny most w Uścierykach, który łączył gminy Stebne, Hołowy, Dowhopole, Jabłonice i Hryniawę z centrem powiatu. Gminy te po przerwie jedynej komunikacyjnej linii zostały jakby odcięte od świata, a ich członkowie byli i są zmuszeni prawie od dwóch lat przeprawać się przez Czeremosz w bród, względnie łódkami i kupować chleb za znacznie wyższą cenę (topka soli 1 kor., 1 kg kukurudzy 72 h. i t. d.) Nie trzeba więc rozchodzić się nad tem, że brak tego mostu rujnuje do ostateczności i tak już zubożała ludność wymienionych gmin.

Na interwencyę Wydziału powiatowego kosowskiego jeszcze w 1912 r. zgodził się Rząd pokryć 40%, a Wydział krajowy dalszych 40% kosztów budowy tego mostu, jednakowoż Wydział krajowy zastrzegł sobie, że subwencyę wypłaci dopiero wtedy, jeżeli 1) Rząd, który od kilku lat robi studia nad regulacyą Czeremosza, zreguluje ostatecznie co najmniej 400—500 metrów koryta Czeremosza powyżej wspomnianego mostu; 2) że koncesyonaryusz „dzikiego spławu“ da deklaracyę, że pokryje wszelkie szkody, spowodowane dzikim spławem w czasie budowy mostu i później, w końcu 3) że Rząd udzieli na budowę tego mostu koncesyę.

C. k. Starosta kosowski p. Wiczkowski zamiast starać się o uzyskanie jak najprędzej deklaracyi od koncesyonaryusza dzikiego spławu, zwlekał jak najdłużej tę sprawę, ażeby powyższy konce-

syonaryusz w międzyczasie otrzymał nową koncesyę na dalszych 10 lat.

Tej deklaracyi p. Starosta Wiczkowski, pomimo licznych zażaleń ludności do tego czasu od koncesyonaryusza nie uzyskał. Natomiast, ażeby zdawało się, że on coś robił, zobowiązał się p. Wiczkowski nadać koncesyę na budowę powyższego mostu i w tym celu wyznaczył nawet komisyę na 15/I 1914 w Uścierykach, na którą wezwał interesentów: Wydział powiatowy w Kosowie, Wydziały krajowe galicyjski i bukowski, jakoteż bukowski rząd krajowy. Jednakowoż, gdy c. k. Namiestnictwo dowiedziało się o tej komisyi, musiało telegraficznie zawiadomować p. starostę Wiczkowskiego do odwołania jej, pouczając go wyraźnie w telegramie, że wedle ustawy wodnej na rzekach spławnych kompetentnym do udzielania koncesyi jest powołane Namiestnictwo względnie Ministerstwo, ale nigdy Starostwo kosowskie. Z powodu tej grubej nieświadomości ustawy p. Wiczkowskiego, jego nieporadności i przez rozmyślne przewlekanie sprawy budowa wspomnianego mostu musi być odłożoną na nieograniczony czas, a ludność pięciu gmin, wynosząca kilkanaście tysięcy dusz, narażona jest na ciągle zwiększającą się biedę i ostateczną ruinę materyalną.

Podpisani zapytują więc c. k. Komisarza rządowego, czy będzie skłonnym tę sprawę zbadać, zarządzić jak najprędzej budowę mostu w Uścierykach i zapobiedz na przyszłość temu, ażeby przez nieświadomość ustawy odnośnego starosty ludność nie była narażona na biedę i głód?

Interpelant:
Pawło Ławruk.

Dr. Kost' Lewicki, Dr. Tryłowski, Kochanowski, ks. Metella, Kapuściński, Singalewicz, Dr. Cegielski, Dr. Kornosz, Dr. Łahodyński, Lew Lewicki, Dumka, Winniczuk, Dr. Wanio, Dr. Perfecki.

L. s. 1927/914.

I n t e r p e l a c y a.

pośla Dr. Michała Nowakowskiego i tow. do Pana Komisarza rządowego w sprawie niszczenia „Skitu maniawskiego“.

W gminie Maniawa powiatu Bohorodczany znajdują się cenne, jako historyczna pamiątka, jako wzór naszej starożytnej architektury i sztuki, ruiny klasztoru znanego pod nazwiskiem „Skit maniawski“.

Te ruiny zasługują na to, aby je zakonserwować i dlatego Sejm kraj. dnia 31. stycznia 1910 uchwalił zająć się sprawą konserwacji tych ruin.

Tymczasem terażniejszy właściciel tych ruin br. Jan Libig obchodzi się z temi ruinami w taki sposób, że w krótkim czasie po nich i ślad zaginie.

W ostatnich czasach wozi przez monumentalną bramę wielkie, ciężkie drewniane i żelazne rury i materyały, uszkadzając mury bramy i freski.

Główna wieża podmulona potokiem, zarysowała się i grozi zawaleniem, wogóle wskutek braku jakiegokolwiek opieki ze strony Władzy, ta starożytna pamiątka architektury i sztuki zaginie.

Wobec tego podpisani zapytują :

1. Czy p. Komisarzowi rządowemu wiadomo o niebezpieczeństwie całkowitego niszczenia „Skitu maniawskiego“ we wsi Maniawa powiatu Bohorodczany?

2) Czy dla ochrony starożytnego pomnika naszej architektury i sztuki skłon-

ny jest p. Komisarz rządowy zarządzić, ażeby Władza wzięła pod opiekę „Skit maniawski“ i zakazała obecnemu właścicielowi br. Janowi Libigowi niszczenia jego?

3. Czy p. Komisarz rządowy gotów jest odnieść się do Grona wschodniogalicyskich konserwatorów, ażeby ono zajęło się trwałą opieką powyższej historycznej i kulturalnej pamiątki?

Lwów, dnia 23. lutego 1914.
Michał Nowakowski.

Baczyński, Singalewicz, Metella, Rożankowski, J. Jaworski, Ławruk, Perfecki, Dumka, Łahodyński, Hołubowicz, Kochanowski, Kapuściński, Lew Lewicki, Winniczuk, Sandulak.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie odczytanych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń ; interpelacje odstąpi p. Komisarzowi rządowemu, względnie Wydziałowi krajowemu, z wnioskami zaś nagłymi postąpi regulaminowo.

Sekretarz p. Urbański odczytuje na polecenie Marszałka kraj. porządek dzienny następnego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie, naczynając następne na wtorek dnia 24. lutego 1914, na godzinę 11. przed południem.

Koniec posiedzenia godzina 10. minut 15 wieczorem.

Marszałek krajowy :

Adam hr. Gołuchowski w. r.

Sekretarze :

Mieczysław Urbański w. r.

Stanisław Kasznica w. r.